

Per 1395/2008

10030632, 21

COBISS

Colški časnik 2008

Colčani

Lesene umetnine Janeza Škvarča

Vaški posebnež Jože Medetov

Zgodilo se je

RK Col v prvi slovenski
rokometni ligi

Intervju

Rt nade Ivane Kobal:
iskrena knjiga o ljubezni

Ansambel Erazem - najboljši debitanti letošnjega števerjanskega festivala na Colskem glasbenem odru.

Fr'nce in Janez - nov duet ansambla Slovenski zvoki.

Trofenfeld jazz band z vso zvezdniško zasedbo.

Ponovno obujene športne igre so vedno magnet za obiskovalce Colske nedelje.

Colski časnik 2008

21. številka

Foto: Anton Tratnik

Uredila: Tanja Hladnik, Lucijan Trošt

Uredništvo: Matjaž Bizjak, Franka Koren, Janez Kovšca, Šilvan Praček, Simon Škvarč, Jernej Škvarč, Ana Tratnik

Lektoriranje: Marija Bajc, Tanja Hladnik

Oblikovanje in prelom: Tina Maraž

Naklada: 300 izvodov

Datum izida: 28. december 2008

Vir: arhiv Franc Černigoj

Del sredstev za izdajo Colskega časnika 2008 smo pridobili na Razpisu za kulturne prireditve Občine Ajdovščina.

Kazalo

DP 30.632

<i>Nesedišču</i>	5
• Odmevi na izid knjige in razstavo <i>Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko!</i>	5
<i>Zgodila se je</i>	11
• RK Col v prvi slovenski rokometni ligi	11
• Drobničji bal ne izgublja zagona	13
• Duri so še vedno odprte!	17
• Delovno leto 2008 v lovski družini Col	20
• PGD v letu 2008	22
• Volitve - zadeva našega dostojanstva	30
<i>Stežuji</i>	31
• Boštjan M. Zupančič - pravnik in pesnik	31
• <i>Rt nade</i> Ivane Kobal - iskrena knjiga o ljubezni	38
<i>Potopisi</i>	41
• Dobrodošli v olimpijskem Pekingju	41
• Islandija - poletje na severu	45
• Potovanje v Peru	49
<i>Župnija</i>	53
• Bog hoče tako!	53
• Veselo druženje na letošnjem Oratoriju	56
• Colska župnijska kronika za leto Gospodovo 2008	58
<i>Krajevna skupnost</i>	63
• Končno od obljub k dejanjem	63
<i>Osnovalna šola</i>	65
• 150 pomladi šolstva v Podkrajju	65
• Na colski podelitvi zlatega Cankarjevega priznanja... ..	68
<i>Colčani</i>	71
• Lesene umetnine Janeza Škvarča	71
• Vaški posebnosti Jožef Benčina - Jože Medetov	74
• Ivan Rudolf - Malnarjev z Vodice (v spomin)	77
• Spomini Slavke Ulinove	79

Col je več kot le Col ...

Izbira uredništva je vsaj na prvi pogled gotovo nenavadna: le kako se je na naslovnici publikacije z naslovom *Colski časnik* znašla celostranska fotografija naselja Malo Polje? Je zmanjkalo pristno *colskih* motivov?

Ne, ne gre za pomoto, naključje ali izhod v sili. Po letih pojavljanja takih in drugačnih podob vasi Col na naslovnici časnika, se nam je ideja zdela že nekoliko izpeta. Zakaj ne bi začeli z nečim novim? Naše razmišljanje je teklo v naslednjo smer: že res, da je časnik *Colski časnik*, a v njem že od vsega začetka med drugimi sodelujejo tudi avtorji, intervjuvanci ... iz okoliških zaselkov: Žagoliča, Gozda, Vodice, Bele, Sanabora, Višenj, Podkrajca, Hrušice ... in - iz Malega Polja! Tudi naši bralci, za katere s(m)o se uredniške ekipe vsako leto znova trudile, nikakor niso le Colčani, ampak seveda prihajajo tudi iz zgoraj naštetih in še drugih, manjših zaselkov. Nenazadnje je tudi v vsakdanji rabi besed *Col* in *Colčani* pogosto tako, da s tema poimenovanjema nimamo v mislih le vasi Col in njenih prebivalcev, ampak razmišljamo širše. Tako *Col* res pomeni več kot le vas Col, ampak tudi bližnje zaselke in tamkajšnje ljudi, ki se aktivno vključujejo v živahno družabno in kulturno življenje.

Če je bila izbira ne-colskega motiva za letošnjo naslovnico zavestna, pa smo se bolj kot ne naključno odločili za to, da bomo izmed številnih zaselkov izpostavili prav Malo Polje. Toda čeprav Malemu Polju najbrž ni mogoče pripisati veliko drugih presežnikov, gotovo velja, da gre za enega od najbolj fotogeničnih naselij v okolici Cola. Skoraj idilična zelena dolina, sredi katere se vije bela cesta, ljubiteljev narave in lepega ne more pustiti hladne. Verjetno pa je še najlepša in najbolj ljuba ljudem, ki jim pomeni dom.

Hvala avtorju naslovne fotografije Antonu Tratniku, uredništvu in vsem drugim sodelavcem, ki so pomagali ustvariti letošnjo, 21. številko Colskega časnika. Ta je vsebinsko prav tako pisana kot naselja, ki obkrožajo Col, in upam si trditi, da bo vsakemu bralcu ponudila vsaj nekaj zanimivega branja. Vaše odzive z veseljem pričakujemo na elektronskem naslovu colski.casnik@gmail.com.

Sanja Hladnik

Uredništvo Colskega časnika
vam v letu 2009 želi obilo MIRU in SREČE!

Popravek

V *Colskem časniku 2007* smo pri prispevku Marije Damiani z naslovom *Naši ljudje po svetu: družina Gerljevič (Damiani)* - z rodnega Cola na Sicilijo pozabili zahvaliti prevajalki prispevka Andreji Repič, za kar se ji iskreno opravičujemo.

Nagrajenec jubilejne nagradne igre, objavljene v *Colskem časniku 2007*, je Martin Tratnik, ki nam je poslal pravilno rešitev rebusa, in sicer »OBLETNICA«. Čestitamo!

Odmevi na izid knjige in razstavo *Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko!*

Knjiga, ki preseneča ...

Letošnja jesen nam je poleg drugih sadov prinesla tudi nadvse zanimivo knjigo dragocenih in presenetljivih zgodovinskih pričevanj o naši vasi. Skupina amaterskih raziskovalcev preteklosti Cola, Lucijan Trošt, Mitja Benčina in Jernej Škvarč so nas presenetili z več kot 460 strani obsegajočim zbornikom avtorskih prispevkov, pričevanj, dokumentov in slik o dogajanju ter življenju na Colu ter v njegovi okolici v širšem obdobju okrog 1. svetovne vojne.

Naravnost dramatično sliko tistih časov zgovorno nakazuje že naslov in podnaslov zbornika: *»Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko. Col z okolico v času 1. svetovne vojne«*. Pestra vsebina zajetnega zbornika nam razkriva tegobe naših prednikov, ki so se iznenada znašli v tragičnem in surovem vrtincu svetovne vojne, ki se je po letu 1915 razbohotila tudi preko naših krajev. Prizanesla ni tako rekoč nikomur. Moški so bili vpoklicani v vojsko in razpon letnikov je bil z naraščajočo intenzivnostjo spopadov ter z rastočim številom žrtev čedalje širši. Kmalu je začelo primanjkovati moških rok za obdelavo že tako skromne zemlje. Še bolj tragično pa je bilo dejstvo, da je usahnil še tisti borni zaslužek, ki so ga prej prigarali z delom v gozdu in dru- god. Družine, takrat zelo številne, so

se preko noči znašle v hudi revščini. Celotno breme golega preživetja se je zgrnilo na ramena žena, ki so morale odslej podpirati vse štiri hišne vogale. O vsem tem zgovorno pričajo pripovedi še živih in preminulih prič iz tistega časa, ki jih na svojih straneh prinaša zbornik.

Sicer skopa z besedami, vendar zgovorna so sporočila s front, ki so jih pošiljali svojcem možje, raztepeni po vseh prizoriščih divjajoče se vojne. Nič manj pretresljive od usod domačinov so pričevanja številnih vojnih ujetnikov, največ Rusov, ki so se sestradani do te mere, da so kradli hrano prašičem, znašli v nečloveških razmerah tisoče kilometrov stran od svojih domov in družin. Sam se dobro spomnim zgodbe, ki sem jo slišal kot otrok. Pripoveduje o tem, kako se je

izstradan ruski ujetnik tako najedel sadov volčje češnje, da je potem ponorel tuleč divjal po vasi. Res pa je, da so se v tistih surovih časih med vojaki znašli tudi ljudje kot tisti dobri češki stotnik v Podkrajju, ki je s svojimi vojaki in konji pomagal domačinom pri kmečkem delu.

Zbornik prinaša med drugim dokumente, ki nazorno in naravnost duhovito pričajo o visoki narodnostni zavesti colskega župana Franca Bizjaka in njegovih odbornikov. Polnih 22 let so se borili z avstrijskimi oblastmi proti nalogu, da postavijo v vseh krajih v colski občini dvojezične, nemške in slovenske krajevne napise. To je zgodba, polna neverjetnega poguma, upornosti in pokončnosti, ki je sama zase vredna posebne obdelave in objave. Ne župan in ne odborniki se niso

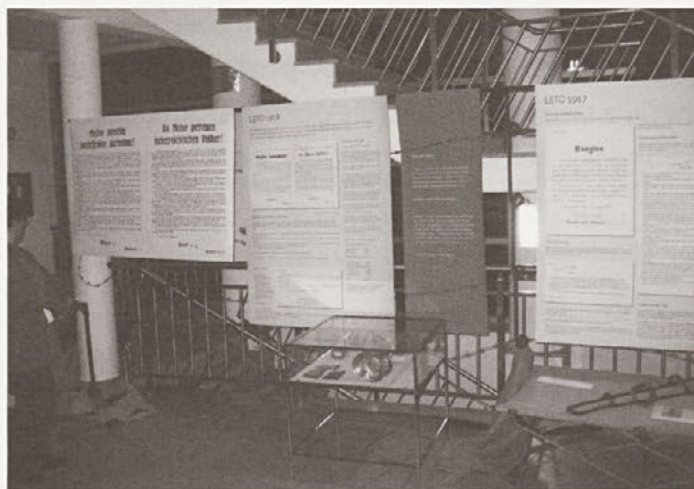
uklonili državnemu nalogu, marveč so mu leta in leta kljubovali in tako branili slovenski jezik. Naravnost neverjetno in preroško zveni, kar so zapisali v enem od zapisnikov seje občinskega odbora: »... na naši slovenski zemlji ne (bi) bilo potreba dvojezičnih napisov, marveč samo slovenski«. In naprej: »Kadar se bodo slovenski napisi napravili po Koroškem..., takrat se bodo tudi tukaj nemški napisi napravili«. Ni čudno, da se ob takšni zavesti o pomenu slovenskega jezika kasneje tudi Italijanom, ki so zasedli naše kraje po vojni, ni posrečilo v 25 letih izkoreniniti slovenščine.

Zbornik je imenitno, naravnost napeto branje. Srečevanje z usodami naših nedavnih prednikov nas napolnjuje ne samo z občudovanjem o tem, kako so bili zmožni prenašati tegobe tistega življenja, pač pa nam lahko daje tudi nekaj poguma za premagovanje težav, s katerimi se srečuje v življenju sleherni od nas. Avtorji zbornika so opravili občudovanja vredno delo, ki se dviga daleč nad amaterstvo. Zasluzijo si naše občudovanje in zahvalo.

Želeli bi si, da se, morda še s pomočjo

novih navdušencev, lotijo naslednjega poglavja v zgodovini naše ožje okolice – obdobja pod italijansko nadvlado. Živih je še mnogo prič, njihov krog pa se bo z leti ožil. Zbrati njihove pripovedi in spomine ter jih podpreti z dokumenti, bi bilo hvalevredno delo, ki bi skupaj z zbornikom, ki ga imamo že pred seboj, predstavljalo edinstven spomenik našim prednikom in njihovim dejanjem.

Juan Rudolf – Makov

Na razstavi je bilo na ogled okrog 25 plakatov z zanimivo vsebino in številni materialni ostanki.
Foto: Miha Maraž

Colski župan Franc Bizjak se je skupaj s somišljeniki polnih 22 let uspešno boril proti postavitvi dvojezičnih, nemških in slovenskih krajevnih napisov.
Foto: Miha Maraž

Leta 1914 je kologram moke stal 0,44 krone, šrapnelska granata M99 pa 42,02 kron. Torej so z eno granato skozi topovsko cev 'pognali' skoraj 100 kilogramov kruha!
Foto: Silva Karim

FANTJE IN MOŽJE, POJDITE DOMOV, BOSTE MORALI NA VOJSKO!

Col z okolico v času 1. svetovne vojne

Sinoči mi je Lučko prinesel tole knjigo, ki sem jo že dolgo nestrpno čakal, čakal in dočakal.

Vzel sem jo v roke, s pobožnostjo in razdraženimi čutili:

pobožal sem jo s pogledom,

s prsti otipal gladkost njenih platnic,

v dlaneh začutil njeno zemeljsko težo.

Polistal sem po njej in prisluhnil šelestenju listov ...

Iz odprte knjige se je vzdignil vonj sveže tiskarske barve

in novega papirja.

Iz nje se je vame zbujal njen duh.

Vzdrgetal sem v slasti prvega trenutka, hkrati pa sem v drobcu sekunde pomislil: Kaj vse se skriva med tema dvema platnicama! Koliko človeških usod, koliko življenjske sile in strašnega trpljenja, radosti in strahu, veselja in žalosti, krvi in solza, smeha in joka, črnega obupa, vere, upanja in novega življenjskega zagona!

*In še je šlo skozme: Vse to je dolga desetletja, skoraj celo stoletje, spalo: v zaprašenih arhivih in orumenelih dokumentih, v še zadnjih živečih pričevalcih tistega časa, v spominih njihovih potomcev, v redkih ohranjenih dnevniških zapisih posameznikov ... Vse to v njej so bila speča semena, ki so čakala, da vzklijejo. In ko so se sonca v veselju postavila v že dolgo prej točno določeno zaporedje, je čas dozorel. V zrelem času pa se vedno najdejo posamezniki, ki jim je ukazano - ne da bi oni sami vedeli za to: **to boš naredil!** In se zakopljejo v delo, ne da bi pomislili na kakršnokoli plačilo. A so na koncu vseeno bogato nagrajeni: napolnita jih zadoščenje, ki prevzame človeka po izpolnjenem poslanstvu, in globoka hvaležnost, da jim je bilo dano to narediti. In v svoji podzavesti in morda celo zavesti hvalijo milost, da so bili izbrani prav oni. Ne bom jih imenoval - saj si boste imena najbolj zaslužnih na naslovnici ter v kolofonu knjige lahko sami prebrali.*

Ali pač: enega bom le imenoval - to je Lučo! Ko so mu starši izbirali ime, pravzaprav niso imeli izbire - zakaj bilo je že z rojstvom določeno: Lučo, Lučko, uradno Lucijan, je tisti, ki išče, raziskuje, sveti in razsvetluje. Marsikaj nam je že izbrskal iz pozabe, razkril in razsvetlil. Tudi v tej knjigi. In znal je prižgati že pripravljeno netivo raziskovalnega duha še v drugih, da je zagorelo s svetlim plamenom - če v potrditev omenim le oba soavtorja knjige: Mitja Benčino ter Jerneja Škvarča.

*Podrobneje o vsebini knjige zdaj in tu ne kaže govoriti. Vsak naj jo v miru prebere in premisli sam. Izpostavil bom le dvoje izjemno dragocenih dnevniških zapisov. To sta **»Zapisnik mojega življenja v vojski s Srbi pri Domobranski polk št. 37, 7. kompanija«**, ki ga je napisal Ivan Puc - Mejakov iz Orešja; ter **»Kronika enorazredne ljudske šole v Podkrajju«**, ki so jo od leta 1895 do leta 1922 pisali tam poučujoči učitelji in učiteljice. Oba dokumenta sta v tej knjigi prvič objavljena v celoti. Dnevnik Ivana Puca v bralcih s silo neposrednega pričevanja vzbudi grozo ob spoznanju nesmiselnosti trpljenja, krvi in smrti v katerikoli vojni, drugi pa skozi kroniške zapise vsem poznejšim rodovom ohranja spomin na dogodke in ljudi iz podkrajске fare iz tistih prelomnih časov. Res sem vesel, da so se uredniki knjige spoznali enkrat-*

nost tega dokumenta ter se odločili, da ga objavijo v celoti, en del celo kot uvodno besedilo, čeprav to ni neposredno pričevanje o Colu ali dogajanju na Colu samem. Ta šolska kronika se je ohranila v Pokrajinskem arhivu v Novi Gorici in marsikatera šola bi bila srečna, če bi imela tako ali podobno.

Tudi zaradi teh dveh besedil knjiga presega lokalni krajevni okviř saj v sebi nosi sporočilo za vse čase in vse rodove.

Tako je to. V veselju se ne izgubi niti najmanjši delček prahu. Le navidezno za čas ali dva utone v pozabo – da ob svojem času vzklije in zraste – morda tudi kot pričevanje.

Franc Černigoj

Zgornje besedilo je slavnostni govor Franca Černigoja ob predstavitvi knjige in odprtju istoimenske razstave v avli Osnovne šole Col, 30. oktobra 2008.

*Na predstavitvi knjige in otvoritvi razstave je s pesmijo Oj božime nastopil Mepz Duri.
Foto: Silva Karim*

Dogodek so s prisrčnim nastopom popestrili tudi podkrajski otroci s predstavo o nekdanjem načinu poučevanja.

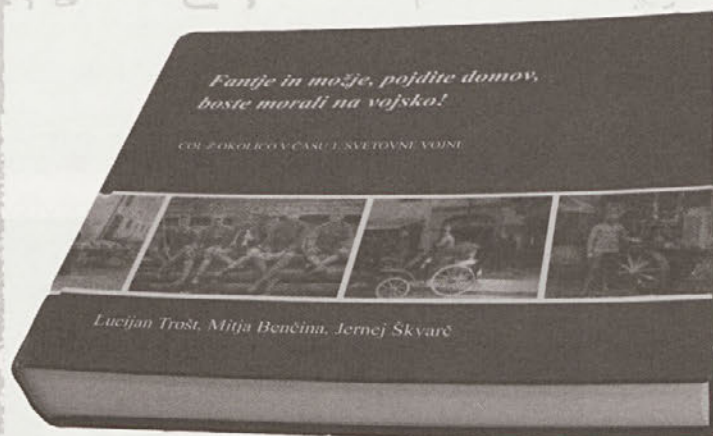
Foto: Miha Maraž

Vabilo k nakupu knjige z naslovom

Fantje in moške, pojdite domov, boste morali na vojsko!
COL Z OKOLICO V ČASU 1. SVETOVNE VOJNE

avtorjev **Lucijana Trošta,**
Mitja Benčina in **Jerneja Škvarča.**

Knjiga na skoraj petsto straneh prinaša dokumente, fotografije in pričevanja o življenju civilistov ter vojakov v širši okolici vasi Col na začetku 20. stoletja. Gre za pregled dogodkov v času pred in med 1. svetovno vojno, ko smo Slovenci živeli v dvojni Avstro-Ogrski monarhiji, ki jo je na naših tleh nasledila Kraljevina Italija, to pa nove države ...

Dokumentarno gradivo v obliki fotografij, preslikav, zapisnikov, pravilnikov in prepisov, ki ga predstavljamo, bi se mogoče zdelo nekoliko suhoparno brez zgodovinsko neprecenljivih osebnih pričevanj številnih domačink in domačinov.

Vse skupaj tako pripoveduje večinoma trpko zgodbo o dogajanju v naših krajih na začetku 20. stoletja. Zgodbo o ljudeh, ki so jih naši nekoliko starejši sokrajani dobro poznali. Govori o vsakdanjih tegobah, o zelo žalostnih dogodkih, ki so doleteli marsikatero domačijo, o boju za golo preživetje. A vendar se tu in tam najde tudi drobno zrno grenkega nasmeha in upanja na to, da bo vse hudo, ki se je zgrnilo nad ljudi, nekoč le prešlo ...

Knjiga med bralce prihaja devetdeset let po tistem, ko se je končala prva »Velika vojna«, in želi biti spomin na ljudi, ki so v tistem času živeli in ga vsak na svoj način zaznamovali. Mogoče bo komu tudi spodbuda za nadaljnje raziskovanje - poti, ki se odpirajo, je veliko. Ustvarjalci pa si želimo predvsem to, da bi si vsak, ki jo bo vzel v roke, postavil vprašanje o ne-smiselnosti reševanja nesporazumov z vojnim nasiljem.

Lucijan Trošt

Knjigo je založilo **Društvo Trillek, društvo za ohranitev starih običajev**, Col nad Ajdovščino.
Cena knjige je **25,00 EUR**.

Za več informacij in naročilo pokličite 040 474 380 (Lucijan Trošt) ali **031 327 937** (Dušan Koren).

Ker bi bilo prelepo, če bi se kakšna stvar iztekla povsem brez zapletov in napak, se je tako zgodilo tudi na odprtju razstave in predstavitvi knjige, 30. oktobra 2008. Med tistimi, ki so nastopali, so bili tudi podkrajski otroci in njihovi mentorici Katja Turk Medvešček in Irena Saksida, ki sem jih na dogodku žal pozabil omeniti. Zato izkoriščam to priložnost, da se jim zahvalim za nastop in obenem opravičim za neljub spodrseljaj. Še enkrat hvala osebju Osnovne šole Col za nesebično pomoč pri postavitvi razstave, vsem, ki ste kakorkoli sodelovali pri nastajanju knjige, pa: brez vašega prispevka knjige ne bi bilo. HVALA!

Lucijan Eršič

RK Col v prvi slovenski rokometni ligi

Bum, bum, bum, bum, bum, bum ... tako odmeva iz dvorane, igralci se podijo za žogo, borijo se v obrambi in streljajo tako močne strele, da bi se navaden smrtnik pred njimi verjetno raje skril, kot pa stal v голу in se jim nastavljal. Rokomet je igra, ki zahteva celega človeka in spada med najbolj kompleksne športe, saj zahteva veliko moči, hitrosti, eksplozivnosti, koordinacije, natančnosti in nenazadnje tudi vzdržljivosti. Mnoge gledalce je groza, ko se vživijo v igralce, ki se mečejo po tleh, ruvajo, prerivajo, vendar se moramo zavedati, da jim tako igro dopuščata njihova fizična in tehnična pripravljenost, saj rokometiši znajo padati, znajo skakati, znajo teči.

In zakaj bi v *Colskem časniku* sploh pisali o rokometu? Rokomet ima na Colu dolgo tradicijo, to je edini šport, s katerim se lahko naši otroci organizirano ukvarjajo doma. Letošnje leto je colski rokomet doživel izjemen uspeh, saj so se mladinci uvrstili v 1. državno ligo. Ne boste verjeli, toda prav Col je edina vas, ki se kosa s podmladkom klubov iz 1. slovenske članske lige kot so Celje, Velenje ... Na Primorskem je poleg RK Col v 1. slovenski ligi le še Cimos Koper.

Vsi vemo, da uspehi na športnem področju ne pridejo sami od sebe, da je zanje potrebno trdo delo, vztrajnost, odrekanje, disciplina. Šport mora postati del tekmovalčevega življenja. Ravno ti fantje, ki sedaj tako uspešno

predstavljajo naše kraje po Sloveniji, so generacija, s katero se je pred dvanaj-

timi leti začelo resno delati. Šport vpiliva na človeka kot celoto. Tekmovalec razvije motorične sposobnosti, nauči se tehnike in taktike, pridobi si izkušnje in se lahko razvije v vrhunskega igralca. Prav zaradi tega je treba v športu začeti delati z mladimi, šport mlade vzgaja, jih oblikuje, otroci se naučijo discipline, odgovornosti, pridobijo si

dobro družbo in postanejo bolj samozavestni na vseh področjih življenja.

Ekipo, ki se je uvrstila v 1. slovensko ligo, so razen vratarja sestavljali sami Colčani. Ker so sedaj nekateri igralci prerasli mladinsko kategorijo, drugi pa igrajo drugje, so se jim v ekipi pridružili tudi igralci iz Ajdovščine in Nove Gorice, ki pa igrajo pod imenom RK Col. Povedati je treba, da se ekipa financira samo z občinskimi sredstvi

in zato razpolaga z zelo majhnimi finančnimi sredstvi. Vse temelji na prostovoljnem delu. Ker bo večina igralcev naslednje leto prerasla mladinsko kategorijo, bi radi ustanovili člansko ekipo, ki pa zagotovo ne bo več mogla delovati brez sponzorjev. Če se stvari ne bodo uredile, se lahko bojimo, da bo tako dober igralski kader zapustil igro. Problem ekipe je tudi v tem, da vsako tekmo gostujejo,

saj nimamo dovolj velike rokometne dvorane, da bi lahko igrali na Colu.

*Veselnje rokometišev Cola po zmagi nad vrstniki iz Celja.
Foto: neznan avtor*

Zaradi obveznosti v članskih ekipah igralci ne morajo imeti skupnih treningov in morajo zato na tekmo pogosto neigrani.

Omeniti velja tudi kadete, kjer imamo prav tako nekaj perspektivnih igralcev, ki so na robu reprezentance. Tudi oni pridno trenirajo (na Colu) in se športno razvijajo. Pri mlajših kategorijah je še posebno pomembna vloga staršev. Starši bi morali otroke spodbujati, otroku namreč ogromno pomeni, da si starši ogledajo kakšno njegovo tekmo, pomembno je, da spoštujejo trenerja in pred tekmo otrokom ne dajejo subjektivnih (pogosto neupravičenih) komentarjev o njegovem delu. Brez sodelovanja in podpore staršev v mlajših kategorijah zagotovo ne gre.

Če je v vseh večjih mestih pomembna tudi velika finančna podpora staršev, je tu pri nas potrebna vsaj psihična spodbuda. RK Col vabi vse starše in druge krajanje, ki bi želeli kakorkoli pomagati športnemu klubu, da se pridružijo pri organizaciji tekmovanj, prevozih, delu z mladimi, kot sodniki ... Tu je potrebno pohvaliti Osnovno šolo Col, ki pomaga pri prevozih in nudi športno dvorano za treninge. Največja pohvala pa gotovo velja trenerjem, predvsem Branku in Alešu, ki sta z mladimi že vseh 12 let in mislim, da se malokdo zaveda, kakšna odgovornost in žrtev je to delo.

Ker so sedaj najmlajši rokometaši že dolgo v osnovni šoli, bo treba spet poskrbeti za podmladek. Rokometni

klub je že in bo še organiziral predstavitev svojega dela na osnovni šoli in vabi vse mlade, da pridejo in začnejo trenirati z njimi. Priključite se lahko kadarkoli, vedno dobrodošli. Mislim, da je rokomet zelo dobra izbira izrabe prostega časa in zase moram reči, da mi je colski rokomet ogromno dal. Je pa danes klubom veliko težje, saj je športna ponudba vedno večja, igralce prevzemajo drugi športni klubi. V vseh letih pa je tudi veliko osipa, ponavadi je največje škoda, ker treninge opuščajo ravno najbolj perspektivni igralci.

Upam, da ste veseli naših rokometašev, da dihaate z njimi, da bo na prihodnjih tekmah še več bučnih aplavzov s tribune in še več otrok na colskih športnih igriščih.

Patrik Leban ali zgodba o nekom, ki mu je uspelo

Ja, Patriku so se uresničile otroške sanje: letošnje leto je postal igralec novomeške Krke in tako postal prvi igralec RK Col, ki »živi« od rokometu.

Že kot otrok je želel postati rokometaš, njegov svetel zgled je bil oče Branko Leban in tako je pridno treniral že kot član RK Col. Letos se je preselil v Novo mesto, kjer trenira dvakrat na dan, konec tedna pa igra na tekmovanjih za mladinsko in člansko ekipo. Z njegovim odhodom je colska rokometaška ekipa ogromno izgubila, saj bi se, če bi bil še vedno v klubu, gotovo potegovali še za kakšno višje mesto in ne le za obstanek v 1. slovenski ligi. V Novem mestu ima Patrik zjutraj kondicijske treninge v fitnesu, popoldne pa trenira rokomet. Tudi v Krki velja za enega izmed boljših igralcev. Njegova pričakovanja so velika. Zelo velik uspeh je že to,

da lahko igra v taki ekipi, saj mu to omogoča odličen razvoj v kakovostnega igralca, česar mu colski klub, glede na to, da nima članske ekipe, gotovo ne bi mogel dati.

Patriku veliko pomeni tudi letošnji nastop na mladinskem Evropskem rokometašnem prvenstvu v Romuniji, kjer je bil razglašen celo za najboljšega igralca slovenske reprezentance. Čeprav nima velikega domotožja, še vedno rad prihaja domov, kjer mu zelo veliko pomenijo tudi bivši soigralci, njegovi prijatelji.

Vrhunski šport, šport, ki ga večinoma predstavljajo naši mediji, je lep, ven-

dar pa zahteva tudi veliko odrekovanja, zdrav način življenja in prehranjevanja ... Velik problem današnjega sveta in posledično tudi športa je pretirana komercialnost, sponzorji prispevajo denar, vendar zanj zahtevajo rezultate za vsako ceno, ne zanimajo jih poškodbe, ne zanima jih športnikovo življenje čez deset let, zanima jih samo zmaga.

Patriku želimo veliko užitkov v rokometu in čim manj poškodb.

Ana Eratnik

*Patrik Leban v akciji na tekmi proti ekipi Ormoža.
Foto: neznan avtor*

Drobničji bal ne izgublja zagona

Letošnji Drobničji bal se je zgodil v soboto in nedeljo, 12. in 13. julija 2008. Ker menimo, da lahko slika pove več kot besede, tokrat na ogled postavljamo več fotografskih utrinkov z dogodka, ki se ga je letos v dveh dneh udeležilo približno 60 ljudi, med njimi tudi celotna zasedba Mepz Duri, in 18 ovc.

*Kot vedno smo krenili na pot proti Križni gori v zgodnjih jutranjih urah in v koloni premagovali hrib.
Foto: Luka Bizjak*

*Za nekatere najmlajše udeležence je bila pot prenaporna, zato so si kar vmes malo odpočili.
Foto: Alenka Benčina*

Prva pastirska igra se je pričela že med potjo – pastirski golf pod budnim očesom stroge sodnice.

Foto: Luka Bizjak

Priprava »menaže« številka 2 – verjetno ste opazili, da so si jo bliže ogledali le predstavniki moškega spola ...

Foto: Robert Likar

Tudi letos je Ivan naredil kopo, pomagala mu je zagnana mladina.

Foto: Luka Bizjak

*Večerno druženje ob petju, baklah in toploti gozdarske peči.
Foto: Robert Likar*

*Še ena izmed pastirskih iger – metanje kamnov s
fračo v kal. Drugo leto bo mogoče ena izmed iger
pobiranje kamnov iz kala ...
Foto: Alenka Benčina*

*Pri popoldanski maši ob petju zbora
Duri.
Foto: Robert Likar*

Franka Kosen

*In še dva fotografska motiva, ob
katerih je komentar odveč ...
Foto: Robert Likar*

*Vesel Božič in
srečno Novo leto*

**MARKET
PODVELB
COL**

Duri so še vedno odprte!

Zadnji dnevi ali kar ves mesec december je čas, ko se vsi skupaj oziramo nazaj, ko pregledujemo, kaj se nam je v preteklem letu zgodilo, kaj smo naredili. Ponosni smo na stvari, ki so nam uspeli, največkrat pa prav v teh dneh tudi delamo dobre sklepe in načrte za naprej. Ko se ozremo na delovanje Mepz Duri v pretekli sezoni, lahko rečemo, da nismo počivali.

Petje je igra, ki razvema srca ljudi

Petje ljudi spremlja že od pradavnine. Pojemo, ko smo veseli, žalostni, razočarani ... Največja nagrada za vsakega pevca je, ko na obrazu poslušalcev vidi zadovoljstvo in na nek način tudi zahvalo. Prav poseben občutek je bil, ko smo v dneh pred novim letom odšli v Dom starejših občanov v Ajdovščino. Veseli smo, da smo ljudem, ki prebivajo v domu, tudi mi lahko pričarali košček prazničnega vzdušja okrog božiča in novega leta. Že tri dni po tem koncertu smo se ponovno predstavili v domačem kraju in s štirimi pesmimi nastopili na novoletni proslavi v telovadnici na Colu.

Vesela pesem

Po praznikih časa za počitek ni bilo, saj smo že v sredini januarja nastopili na občinski reviji pevskih zborov v Vipavi. V nedeljo 13. januarja 2008 smo se odpeljali v Vipavo in ponovno »preverili«, ali je akustičnost dvorane še vedno dobra. Sledilo je krajše upevanje ter zadnji napotki dirigentke Martine pred nastopom. Kmalu zatem pa je šlo že skoraj zares. Martina je dala intonacijo in ... po nekaj taktih je trema izginila. Iz naših grl so do poslušalcev odplavale melodije *Vesele pesmi*, v šaljivi pesmi *Ženka mi v goste gre* smo poslušalce »podučili«, kako je, če se ženka odpravi v goste,

Vesela pesem ...

Foto: Robert Likar

za konec pa smo si prihranili ljubezensko pesem *Lepo moje ravno polje*.

Primorska poje

Naslednje petke in sobote smo se zbirali v pevski sobi, vadili pesem za pesmijo in kar hitro je prišel 13. marec 2008, ko smo nastopili na največji manifestaciji primorskih pevskih zborov. Prireditvev *Primorska poje* se je prvič zgodila v letu 1970 in je v letu 2008 doživela že 39. ponovitev. Skozi vsa ta leta se je širila in dokazovala, da smo Slovenci res narod, ki mu zborovsko petje veliko pomeni. Znano je, da sta bila prav pesem in

petje v preteklosti eno močnejših orožij proti potujčenju naših krajev in našega naroda. Veliko število mladih pevcev pa dokazuje, da tudi mladini ni vseeno za njegovo prihodnost. Petje v naših srcih budi narodno zavest in tudi prireditve kot je Primorska poje k temu veliko pripomorejo.

Naš zbor se je letos predstavi tudi v zamejstvu. Na deževno marčevsko nedeljo smo nastopili v Gorici. Prireditvev je potekala v Kulturnem centru Lojze Bratuž. Lepo je, ko v kraju, kjer je še nedolgo nazaj prebivalstvo bilo v večini slovensko, zadoni slovenska pesem, pa čeprav se včasih zdi, da je kot glas vpijočega v puščavi. Kljub vsemu pa tudi danes

Primorska poje v Gorici, marec 2008.

Foto: Robert Likar

pusti sled, ki jo je nemogoče izbri-
sati. Po nastopu je sledila še manjša
pogostitev in veliko priložnosti za
sklepanje novih prijateljstev, poznan-
stev. Tudi tu so se vrstile pesmi, vsak
zbor je prispeval svoj kamenček v ta
raznobarvni mozaik petja. Zaslila pa
se je tudi za Primorsko skoraj obvezna
Vstala Primorska.

Pot življenja ...

Uspešen nastop v Gorici nam je dal
novega zagona in tako smo z ves-
eljem »zagrizli« v nove pesmi in se
pripravljali za letni koncert, ki smo
ga poimenovali *Oče združi nas*. V
župnijski cerkvi Sv. Lenarta smo 20.
aprila skupaj z mladinskim župnijskim
zborom ter dekleškim pevskim
kvartetom *Prijatelje* prehodili pot, ki
jo že stoletja pišemo ljudje, to je pot
življenja. Skozi pesmi smo predstavili
tako naše korenine, ki so vez s pre-
teklostjo, in tudi prihodnost, ki čaka
slehernega izmed nas. V začetnem
delu koncerta smo z nekaj spevi iz
Teizeja, kjer se vsako leto zbira na
tisoče mladih in je postal kraj medse-
bojnega razumevanja in spoštovanja,

tudi sami izrazili upanje, da bi ljudje
znali v sočloveku odkriti dobro in bi
bilo več medsebojnega razumevanja.
Ker se je Kristus rodil izvoljenemu
ljudstvu, je judovska vera predhod-
nica krščanstva in so torej tudi naše
korenine povezane z njo. Star hebre-
jski napev *Vzemi srce moje* govori o
človekovi predanosti Bogu. Skozi pe-
smi tega koncerta smo pevke in pevci
povedali, da je življenje sestavljeno
tako iz lepih, radostnih trenutkov

kot tudi iz stisk, razočaranj, padcev.
Življenje riše svojo pot, mi pa mu pri
tem pomagamo. Z nekaj pesmimi smo
se dotaknili tudi vzhodne liturgije,
kjer zbor in petje igrata prav posebno
vlogo. Po koncertu smo se razšli v up-
anju, da smo tako pevke in pevci kot
tudi poslušalci s seboj odnesli žarek
upanja in ljubezni.

Sveta Gora

V sredini aprila se je za zbor zgodila
še ena pomembna stvar, saj smo tudi
uradno postali društvo in bili vpisani v
register društev Slovenije. Na začetku
meseca maja smo peli pri gasilski
maši v čast Sv. Florjanu na Sveti Gori,
obenem smo bili povabljeni, da se
udeležimo in s petjem obogatimo
slovesnost, ki je na Sveti Gori poteka-
la ob 291. obletnici kronanja Milostne
podobe in 469. obletnici Marijinega
prikazanja na Skalnici. Vabilu smo se
z veseljem odzvali in tako 31. maja
2008 še enkrat odšli na Sveto Goro.

Sen poletne noči ...

Uradno smo pevsko sezono končali 5.

Svetogorska pokora požene kri po žilah ...

Foto: Robert Likar

uprt v prihodnost in izkoristimo priložnosti, ki nam jih bo življenje prineslo, vedno pa naj nam bo vodilo v življenju trud za skupno dobro, trud za razumevanje in čut za sočloveka.

Maska Koren

*Pesmi naših deklet in julijsko sonce v Janucu na Križni gori.
Foto: Robert Likar*

Julija 2008, ko smo z dekliskim pevskim zborom *Plejade*, kantavtorjem Damjanom Lampetom ter Francem Korenom izvedli zaključni koncert *Poletna noč*. V topli julijski večeri so na prostem, v atriju OŠ Col, ob soju bakel in sveč, kot lahni vetrič v noč splavale zimzelene melodije pesmi *Brez besed*, *Na deževen dan*, *Orglice*, *Poletna noč* in druge. Neuraden zaključek sezone pa je bil naslednjo soboto, ko se je zbor udeležil zdaj že tradicionalnega Drobničjega bala. V teh dveh dneh smo najbrž prepeli celoten naš program, bili skupaj, se veliko pogovarjali, se dodatno spoznali med seboj, skratka se »fajn« imeli. Sledile so zaslužene počitnice.

Jeseni smo kar hitro začeli z delom, saj imamo tudi v novi sezoni veliko načrtov, ki jih želimo uresničiti. Že konec oktobra smo s pesmijo *Oj božime* nastopili ob predstavitvi knjige *Fantje in moške, pojedite domov, boste morali na vojsko!*, le teden dni za tem pa smo nekaj pesmi zapeli tudi

ob rojstnem dnevu gospoda Franca Černigoja in se mu na tak način tudi zahvalili, saj je bil v osnovni šoli učitelj večini članov našega zbora.

Če se torej ozremo nazaj, lahko rečemo, da je za nami uspešna sezona. Pot življenja je bila rdeča nit našega osrednjega koncerta, imejmo pogled

*Življenje je vrtiljak, ki ga vrti sivi čas ...
Foto: Robert Likar*

Delovno leto 2008 v Lovski družini Col

Lovci smo z delom začeli že takoj po novem letu. Pred nami je bilo ocenjevanje in kategorizacija vse uplenjene divjadi v preteklem letu, obisk naših častnih članov, priprava lovskih načrtov za tekoče leto, priprava blagajniškega in poslovnega poročila o društvu, priprava dokumentacije za pridobitev koncesije za upravljanje z loviščem, organizacija in izvedba lovske razstave v Gasilskem domu, priprava na redno letno skupščino ter sestanki in posveti na različnih nivojih in krajih.

Tako smo se na lovskem posvetu odločili, da poleg vsakoletnih del v lovišču (vzdrževanje lovskih stez, kalov in prež, košnja, solnice ...) letos precej dela in denarja namenimo preureditvi hladilnice uplenjene divjadi, kot je to od nas zahtevala Veterinarska inšpekcija, ter zamenjavi dotrajane kritine in žlebov na lovski koči na Farmancah. S pomočjo donatorjev, ki so nam

lovski koči in okrog nje uspešno končali. Naj na tem mestu velja še enkrat zahvala prav vsem, ki so kakorkoli pomagali, darovali ali sodelovali pri delu okrog lovske hladilnice in lovske koč.

Delovni pa nismo bili samo lovci. »Delovna« in dejavna je bila tudi divjad v našem lovišču. Škode zaradi divjadi in s tem seveda škodni zahtevki lastnikov zemljišč so se vrstile skozi celo leto. Največ škode so letos povzročili divji prašiči z ritjem travnikov in pašnikov predvsem v Gozdu in na Križni gori ter škode na njivah koruze v Sanaboru. Najbolj je bila na udaru in tudi najbolj razrita Pajerska rupa,

kjer je celo komisija za ocenjevanje škode izjavila, da »...je taku, kot da bi atomska bomba padla!« Manjši del škode je povzročila jelenjad in srnjad z objedanjem in lupljenjem predvsem sadnih dreves.

Vsak škodni zahtevek last-

nikov zemljišč oziroma oškodovancev je komisija za oceno škode zaradi divjadi lovske družine obravnavala in pregledala v najkrajšem možnem času in se z oškodovanimi lastniki sporazumno dogovorila o višini odškodnine.

Ker je bilo samo letos čez trideset škodnih zahtevkov naslovljenih na naslov lovske družine, je prav, da še enkrat objavimo dopis, ki ga je poslala lovska družina vsem krajevnim skupnostim, na katere meji naše lovišče. V njem je podrobno pojasnjeno, katere naloge, pravice oziroma dolžnosti ima oškodovanec in upravljavec lovišča v primeru uveljavljanja škode, ki jo povzroči različna divjad.

Zagnano in delovno na strehi lovske koč.
Foto: Dominik Tratnik

Je ril in ril, dokler ni zaril ...

Foto: Dominik Tratnik

nesebično priskočili na pomoč, smo kritino in vse ostale dele ter pripomočke za obnovo strehe pripeljali iz Italije pred koč. Odziv lovcev in nelovcev na skupno delovno akcijo je bil velik, tako da smo po prvomajskih praznikih načrtovano delo na

V 1. odstavku 56. člena Zakona o divjadi in lovstvu - ZDLov 1 (Ur.list RS, št. 16/2004 in 120/2006) in v Zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o divjadi in lovstvu - ZDLov1a (Ur. List RS, št. 17/2008), v katerem zakonodajalec predpisuje upravljavcu lovišča - v tem primeru LD Col, da je le- ta dolžna javno objaviti na krajevno običajen način svoj naslov in vse druge podatke, na katere lahko oškodovanci prijavijo škodo, povzročeno s strani lovne divjadi (srnjad, jelenjad, gams, divji prašič, muflon, lisica, zajec...).

Oškodovanec je tako dolžan škodo, ki je nastala na kmetijskih in gozdnih kulturah **s strani lovne divjadi, pisno prijaviti v treh dneh** od dneva, ko je škodo opazil, na naslov upravljavca lovišča, to je, **na naslov LD Col**. V prijavi je potrebno navesti vrsto škode, lastnika parcele, katastrsko občino in številko parcele. Škodo si bo s strani LD Col ogledala pooblaščen Komisija za oceno škode v osmih dneh po prejemu škodnega zahtevka, skupaj z oškodovancem na terenu izpolnili cenilni zapisnik o škodi ter se sporazumno dogovorili o višini odškodnine.

Če se obe strani ne sporazumeta o višini odškodnine, mora oškodovanec škodo pisno prijaviti komisiji, ki jo za Zahodno visoko-kraško lovsko upravljavsko območje imenuje Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

V primeru, da je škodo na posevkih, sadnem drevju, čebelnjaku, domačih živalih in drugem premoženju povzročila žival iz **skupine prostoživečih zavarovanih vrst** (rjavi medved, volk, ris, orel, krokar, dihur....), mora oškodovanec najpozneje **v treh dneh po ugotovitvi škode**, le to **pisno prijaviti** pri območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije. Škodo tako prijavite pooblaščen osebi **Zavoda za gozdove** na naslov: **g. Muznik Damijan, Gregorčičeva ulica 44, 5270 Ajdovščina, tel. 05 366 11 58, 041 657 033**. Škodni dogodek si bo ogledala pooblaščen oseba iz Zavoda za gozdove Slovenije in se z oškodovancem sporazumno dogovorila o višini odškodnine. Pri tem dejanju si oškodovanec lahko pomaga tudi s strokovnjaki iz Kmetijsko svetovalne službe, različnimi strokovnimi izvedenci, lovci in drugimi.

Če se oškodovanec s predlagano višino odškodnine ne strinja, mora poslati pismeni zahtevek za drugačno odškodnino z obrazložitvijo na naslov: Agencija Republike Slovenije za okolje, Sektor za ohranjanje narave, Vojkova 1/b, 1000 Ljubljana, tel. 01 280 40 00.

V primeru, da se škodni dogodki ponavljajo, tako s strani lovne kot zavarovane divjadi, mora oškodovanec kot dober in skrben gospodar najprej poskrbeti za vse ukrepe (mehanska, kemična, zvočna in druga odvrata) za preprečitev oziroma zmanjšanje škode na svojem premoženju.

Uspešno, srečno, zdravo in razumevanja polno leto 2009 vam v imenu Lovske družine Col želi

Fidrik Eratnik

PGD v letu 2008

Tudi v letu 2008, ki se počasi od nas poslavlja, je bilo za naše društvo kar delovno. Nekatera dela smo si začrtali in naložili že na občnem zboru, ki smo ga tradicionalno imeli prvo soboto v februarju. Druga dela in zadolžitve pa sproti pridejo med nas kar sama. Tako članom nikdar ne zmanjka dela.

Foto: Ivan Škvarč

Čeprav nas je finančna suša (ali natančneje sprotno odplačevanje dolgoročnega kredita, ki smo ga bili prisiljeni najeti v višini 62.600 EUR za ureditev našega doma) prisilila, da so se letos dela pri domu ustavila – kljub temu da je treba še marsikaj dokončati. Predvsem bi radi uredili še okolico doma – prostor pred in za domom, pa tudi v domu je treba dokončati še mnogo del, da bo služil svojemu namenu tako kot želimo. Vsa sredstva, ki jih kakorkoli pridobimo in tudi tista, ki jih od občine prejemamo za redno dejavnost društva, uporabimo za sprotno in redno odplačevanje tekočih stroškov kot so gorivo za vozila, električna energija, zavarovanje članstva, izobraževanja, predvsem pa za odplačevanja anuitet kredita. Mesečni obrok s pripadajočimi obrestmi namreč znaša 870 EUR. Do sedaj nam je z veliko truda uspevalo redno odplačevanje, tako da znaša danes dolg okrog 53.000 EUR. Bojimo

se, da nam redno odplačevanje v letu 2009 ne bo več uspevalo, kajti vedno več je tistih, ki nam že obračajo hrbet.

Žal tudi občina nima več posluha in pripravljenosti, da bi nam kaj več primaknila, kljub temu da vedno, ko se kaj zgodi, ugotavljajo, da so gasilci še kako potrebni in da se vedno izkaže, da je bil denar, ki so ga vložili v gasilstvo, koristno naložen in še krepko oplemeniten z delom in iznajdljivostjo našega članstva. Naj še omenim, da je dosedanji finančni vložek občine v naš dom znaša nekaj nad devet odstotkov namenskih sredstev. Po uradni ceni objekta, ki smo jo morali izvesti letos, pa ima naš novo dograjeni dom vrednost, ki znaša 313.000 EUR.

Kako prav nam služi orodje in oprema, se je izkazalo tudi pri intervencijah, ki smo jih tudi letos imeli že kar nekaj. Zadnja večja je bil požar na Kovku, ki je med ljudmi povzročil veliko različnih komentarjev pa tudi veliko medijsko pozornost. Ker se je požar zgodil takoj po naši gasilski veselici in ker je bilo slišati tudi take govorice, ki so ga povezovale

z naš veselico, s pomočjo katere že nekaj let zbiramo finančna sredstva za vozila, opremo in zadnji dve leti za naš dom, naj navedem še nekaj pojasnil. Letošnje leto smo sredstva zbirali za dokončno odplačilo strehe. Izvajalcu del smo tako po dolgem času le uspeli poravnati dolg za streho. Nekateri mislijo, da z veselico pridobimo veliko sredstev. Slišati je bilo, da so bile letos srečke predrage, da je bilo veliko srečk praznih itd. in celo to, čeprav izrečeno v šali, »Saj ni čudno, da vam je zagorelo v Kovku, kajti verjetno je nekdo, ki je na veselici kupil preveč praznih srečk vam gasilcem podkuril«. Naj povem, da je za vsako veselico treba vložiti veliko truda vseh naših članov; od prosjačenja dobitkov, priprave hrane, strežbe, pridobivanja cele vrste soglasij, dovoljenj in izjav oziroma prevzema vseh odgovornosti ter na

Foto: Ivan Škvarč

koncu čiščenja in pospravljanja. Ko po veselici odplačamo stroške za pijačo, hrano, ansambel, zavarovanje in prispevek državi oziroma nekaterim inštitucijam, ki na tak način pristavijo svoj lonček in tudi gasilcem, namesto da bi nudili pomoč, prefinjeno poberejo še del težko prigaranih sredstev, nam na koncu bolj malo ostane od ogromno vloženege dela, prostega časa in včasih celo poniževanj.

Foto: Ivan Škvarč

Več ekip je tekmovalo na regijskem tekmovanju aprila v Vipavi ter na tekmovanju med društvi naše zveze, ki je tokrat potekalo oktobra skupaj z Gasilsko zvezo Goriške v Dornberku. Sodelujočim tekmovalcem čestitke za dobre uvrstitve, mentorjem pa hvala za vložen trud in čas.

Foto: Ivan Škvarč

Foto: Ivan Škvarč

Gasilci smo vseeno hvaležni vsem, ki pridejo na veselico, da se razvedrijo, da nam s tem, ko so kupili nekaj za zob oziroma za grlo ali srečko z namenom, da nam na ta način pomagajo in ne z namenom, da bodo za dva ali deset evrov dobili ne vem kaj na veselici. Zato še enkrat dobrodošli in cenjeni vsi tisti, ki imajo dober namen in se želijo na ta način razvedriti ter istočasno pomagati našemu društvu.

Naši člani so se tudi letos udeleževali uposabljanj in tekmovanj. Tako je bil tudi na Colu izveden tečaj za gasilca.

Udeležili smo se tudi parade gasilskega kongresa v Krškem.

Na praznik našega zavetnika Sv. Florijana smo letos poromali na Sveto Goro, kjer je gasilsko sv. mašo ob somaševanju bratov frančiškanov daroval naš član, vojaški kurat gospod Milan Pregelj. Našemu povabilu na romanje so se odzvali mnogi člani, tako iz društev naše gasilske zveze kot društev iz Dobrovega iz Brd, Črnega Vrha in Bovca. K lepemu praznovanju je z ubranim petjem pripomogel tudi mladi domači pevski zbor *Duri* in vsi tisti, ki so sodelovali pri maši: od strežnikov, mnogih praporščakov pa do pritrkovalcev iz Bovca. Vsem prav iskrena hvala. Frančiškovi bratom smo se ob zaključku zahvalili in jim v spomin darovali majhen kipec našega zavetnika. Izražena je bila želja, da bi tako romanje na Florijanov praznik postalo in ostalo tradicionalno praznovanje primorskih gasilcev v zahvalo in v priprošnjo Sv. Florijanu in Svetogorski kraljici.

Foto: Ivan Škvarč

Foto: Ivan Škvarč

Foto: Ivan Škvarč

Na koncu naj v imenu vseh colskih gasilk in gasilcev izrazim iskreno zahvalo prav vsem krajanom Gore in tudi tistim dobrotnikom, ki so morda ostali

neopaženi, in zaželim v letu, ki skoraj prihaja, prav vsem čim več dobrega, zdravja, topline ljubezni in medsebojnega razumevanja, čim manj pa težav

in neželenih dogodkov. Naj pomlad, ki jo bo prineslo novo leto, ponovno vlije novega upanja in radosti življenja.

Pa na gasilce ne pozabite, kajti le skupaj bomo močnejši.

Ivan Škvarč,
predsednik PGD Col

Jože Rušt

Zelen greben

Na grebenu možato zelen bor
med kamni korenine vije,
narave čudovit stvor,
v družbi vetra igra melodije.

Pomaga mu gaber,
ves grbav in zvit.
Je mlad hotel bit postaven,
slutil ni, kako se je z burjo borit.

Tu cerkev Sv.Lenarta stoji,
se dolina dotika neba,
ceste vodijo na več strani,
tu, prav tu smo doma!

Se fara obronka drži,
za njo gorati obok,
če le megle ni,
do morja pogled je globok.

Nas Bog je v ta kraj poslal,
podaril nam vid, sluh ...
Nam z lepotami postlal,
svoje dodal je še sveti Duh.

Da bi darove božje branili,
ne bi ob nesreči nemo stali,
smo Sv. Florijanu sledili,
prostovoljni gasilci postali.

Naj bor brezskrbno boža nebo,
se gaber z njim veseli,
družno naj igrata lepo,
naj vsako pomlad greben zeleni.

gostilna tratnik Col

tel. 05/36 68 610

Ema Troha s.p.

Velike Žablje 74c, 5263 Dobravlje

SI 82074119

mail: gostilnatratnik@primorska.com

urnik

ponedeljek, torek, sreda, petek

od 11.00 do 22.00

sobota, nedelja

od 10.00 do 22.00

četrtek zaprto

Ko gredo drugi ven, gremo gasilci noter ...

Spet smo zakorakali v ta zimski čas, ko se spominjamo stvari in dogodkov, ki so zaznamovali čas v letu, ki se poslavlja. Tudi v letu 2008 smo imeli colski gasilci, tako kot vsako leto, kar nekaj dela pri obvladovanju rdečega petelina. Poleg tega pa smo se udeleževali raznih tekmovanj in prireditiv, kamor smo bili povabljeni.

Na lansko Silvestrovo smo ravno pripravljali praznovanje v dvorani gasilskega doma, ko je ob 17.59 začel piskati pozivnik. V trenutku se nas zbralo 17 članov in z vso potrebno opremo odhiteli na vrh Žerivš. Zagorelo je nad Korenovo hišo in to na zelo težko dostopnem mestu. Ogenj smo pogasili v dveh urah. Skoraj nam je že prešlo v navado, da na koncu leta posredujemo v intervenciji. Prav tako smo pred dvema letoma gasili stanovanjsko hišo na Colu. Upam, da ta navada ne bo postala železna srajca.

Ker je bila lansko leto zima bolj suha, smo na lepo sončno nedeljo 27. januarja 2008 ob 14.12 odšli na Vodice, kjer je gorela senožet za Kovačevo hišo. Požar na površini 15 hektarjev smo uspešno pogasili. Že čez štiri dni smo bili ob 18.28 obveščeni o novem požaru, malo naprej od cestne baze na Colu. Zgorelo je okoli 20 kvadratnih metrov trave, tako da je šlo bolj za gasilsko vajo kot pa intervencijo. 14. februarja 2008 smo bili obveščeni o travniškem požaru na Predmeji. Pri požiganju travnika je krajanu ušel ogenj izpod nadzora. V požaru je krajanu zgorela motorna žaga. Ko smo se vračali proti Colu, smo naleteli še na en požar na Otlici. Tudi v tem primeru je krajanu ušel ogenj, ko je požigal staro travo. V obeh intervencijah nas je gasilo osem colskih gasilcev. 19. februarja 2008 smo bili ponovno

obveščeni o požaru na Vodica. Zagorelo je za Trčkovo domačijo, prav zraven pogorišča prejšnjega požara. Tudi tokrat je zgorelo kar nekaj listja, trave in grmovja. Požar smo uspešno pogasili.

Vse do 11. avgusta ni bilo kakšnih posredovanj. Pred združnim domom smo pospravljali po veselici, ki je bila dan prej. Vsi smo bili že dokaj utrujeni po neprespani noči, ko so ob 16.12 zapiskali pozivniki, da gori na pobočju Kovka. Že ob prihodu na sam kraj požara smo vedeli, da požara sami ne bomo mogli pogasiti, zato so bila aktivirana vsa gasilska društva v občini Ajdovščina. Do noči nam ognja ni uspelo pogasiti, zato smo z gašenjem nadaljevali drugi dan, ko smo na pomoč poklicali tudi dva helikopterja slovenske vojske. Kljub veliki količini vode, ki sta jo helikopterja zlivala na požarišče, smo z gašenjem nadaljevali tudi v sredo in četrtek, ko je bila intervencija uradno zaključena ob 17.20. To je bil eden večjih in bolj zahtevnih požarov v občini Ajdovščina v zadnjih petih letih.

21. avgusta 2008 smo po prometni nesreči sanirali cestišče Col-Ajdovščina. 31. avgusta pa smo dobili poziv, da gori hiša na Kovku. Ko smo se ravno odpravljali v vozila, smo dobili preklic alarma. Šlo je za lažno prijavo požara.

Zaradi obilnih padavin in zamašenih odtočnih kanalov smo 31. oktobra zjutraj skupaj z gasilci GRC Ajdovščina odpravljali posledice poplav v združnem domu na Colu. Voda je zalila Bife 10 in otroški vrtec. Nastalo je kar nekaj gmotne škode. Poleg tega smo pomagali očistiti rezervoarje pitne vode v Višnjah in dva vodnjaka na Kovku in pomagali pri čiščenju vodnih propustov gozdne ceste na Nanosu.

Sodelovali smo tudi na več tekmovanjih in prireditvah. Udeležili smo se gasilskega avto rally-ja v Postojni, kjer smo zasedli odlično osmo mesto med 36 posadkami. Seveda to ni hitrostni rally, ampak gre za utrjevanje znanja in sposobnosti. Naši pionirji in pionirke so se odlično odrezali na občinskem gasilskem tekmovanju, ki je potekalo v Dornberku. Osvoji so drugo oziroma prvo mesto. Prav tako gre pohvala našim članom B, ki so v svoji kategoriji osvojili prvo mesto. Bili smo tudi v Selcah pri Železnikih, kjer smo prejeli zahvalo za pomoč ob katastrofalnih poplavah, ki so bile lansko leto. Skupaj z ostalimi društvi gasilske zveze zgornje Vipavske doline smo na pobudo našega člana, vojaškega kurata gospoda Milana Preglja, organizirali sveto mašo in kasneje srečanje gasilcev na Sveti Gori. Udeležili smo se parade in praznovanja šestdesete

obletnice PGD Dobrovo v Goriških Brdih. V novembru pa je naše društvo obiskala delegacija operativnih gasilcev iz Velenja. Ob tej priložnosti smo jim pokazali naše dosedanje delo ter se jim zahvalili za obisk s skromno pogostitvijo, v zameno za to smo od njih prejeli zlati znak PGD Velenje ob njihovi 110. obletnici. Ob tem smo se obvezali, da jim kmalu vrnemo obisk.

Kljub finančnim težavam, ki nam pretijo zaradi odplačevanja dolgoročnega kredita, ki smo ga najeli ob gradnji

novega doma, hvala Bogu še vedno lahko zagotavljamo požarno varnost na našem požarnem okolišu.

Nov gasilski dom je funkcionalen in odlično služi svojemu namenu. Vrata so odprta vsem, ki so željni pomagat sočloveku v nesreči, pa tudi drugače. Tako v njem vadijo mladi domači narodnozabavni ansambli Gorski cvet in Trio MOS, pa tudi mešanemu pevskeemu zboru Duri in lovski družini Col nudimo svoje prostore. Tako postaja gasilski dom stičišče, kjer se

ljudje srečujejo in družijo.

Tudi v bodoče se bomo trudili, da bi svoje poslanstvo dobro opravljali, vsem krajanom in krajanom Cola ter okoliških krajev želim v imenu operativnega članstva PGD Col blagoslovljen Božič ter veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva v krogu najdražjih v letu, ki prihaja.

Kristjan Polanc,
poveljnik PGD Col

Gašenje obsežnega požara na Kovku

(11. do 14. avgust 2008)

11. avgusta 2008 ob 16. uri in 12 minut smo člani PDG Col iz operativno komunikacijskega centra prejeli poziv, da je zagorelo na pobočju Kovka, in sicer jugovzhodno od vzletišča padalcev in zmajarjev. Na prizorišče smo takoj odhiteli člani PDG Col ter predstavniki GRC Ajdovščina. Ker nismo natančno vedeli, kje gori, smo se najprej odpravili v smeri proti Ajdovščini. Že med potjo se je videlo gost dim, ki se je valil pod Kovkom. Najbližje smo se ognju približali nekje med Avžlakom in Grešnico.

Žal ni do požara vodila nobena cesta ali pot, saj je teren tam zelo strm in plazovit.. Z glavne ceste so zato proti ognju peš krenili štirje naši fantje, opremljeni z »naprtnjačami«, polnimi vode in vsak s svojim krampom ali sekuro. Med pogovorom po radijski vezi z ekipo, ki se je požaru približevala z Avžlaka, smo se odločili, da bi bilo bolje gasiti ogenj z vrha navzdol. Prepeljali smo se na vzletišče padalcev in zmajarjev na Kovk, a kmalu smo ugotovili, da z vozili, ki so imela priklopljene cisterne z vodo, ne bomo mogli priti do mesta požara. Cisterne smo zato pustili na

cesti, s terenskimi vozili pa smo šli do roba.

Ker smo ugotovili, da ognju ne bomo mogli kljubovati sami, smo na pomoč poklicali vsa prostovoljna gasil-

Gorelo je na težko dostopnem pobočju Kovka. Foto: Sebastjan Kovšca

ska društva iz občine Ajdovščina. Ker je bilo do žarišča požara nemogoče priti z vozili, smo gasilci začeli nositi vodo na hrbtu v »naprtnjačah«, nekakšnih nahrbtnikih, v katerih je dvajset litrov vode. Opravljeni smo bili v popolno gasilsko obleko z vso pripadajočo opremo (čelada, škornji, rokavice ...), vsakdo pa je rokav nosil še kramp ali lopato.

*Tomaž Škvarč v akciji.
Foto: Sebastjan Kovšca*

Že od vsega začetka sem se zavedal, da bo gašenje tega požara težavno. Do ognja smo potrebovali peš kake pol ure, saj je bil teren zelo strm in težko dostopen. Prvi dan smo poskusili požar omejiti, to nam je skoraj uspelo, vendar zaradi pomanjkanja vode in ljudi ter zaradi zelo težko dostopnega terena žal ni bilo mogoče dokončno zadušiti ognja. Z orodjem, ki smo ga imeli s sabo, smo teren prekopavali in zalivali. Ob 20. uri smo dobili od vodje intervencije ukaz, da se moramo spustiti v dolino, saj bi bilo delo v temi zelo nevarno in skoraj nemogoče. Sam sestop do glavne ceste na Avžlaku je trajal trideset minut, tako da so bile vse enote ob vznožju Kovka pred nočjo. Dogovorili smo se, da bomo požar nadzorovali tudi čez noč, in sicer, da bodo nadzor opravljali člani PGD Col in predstavniki enote GRC Ajdovščina. Že prvi dan sem dobil žulje na nogah in imel bolečine, ki jih dobiš po celodnevni nošenju vode na hrbtu.

Po predhodnem dogovoru je naslednje jutro preletel pobočje Kovka pilot in povedal, da še vedno gori. Ponovno smo morali vzeti v roke

vodo. Gasilci smo se morali umakniti, da ob gašenju s helikopterjem ne bi prišlo do poškodb. Takrat sem prevzel poveljevanje, odločal sem, kdaj in kam naj helikopter spušča vodo. Delo je potekalo odlično in zapisati moram, da smo s pilotom in z drugim osebjem dobro sodelovali. Popoldne je helikopterju zmanjkalo gorivo in odletel je ponj na Brnik. Medtem pa je začel pihati močan vzgonski veter in požar se je začel spet

*Delo na nevarnem terenu.
Foto: Sebastjan Kovšca*

»naprtnjačo«, sekuro ali kramp. Na pomoč smo ponovno poklicali prostovoljne enote iz občine Ajdovščina, štab civilne zaščite in vojaški helikopter, saj se je požar ponoči močno razširil. Blizu poldneva je z Brnika priletel helikopter Slovenske vojske. V vasi Gozd smo postavili bazen z

širiti. Okrog pol štirih sta priletela dva helikopterja Slovenske vojske ter zalivala celotno območje do približno 18. ure. Nato smo bili spet na vrsti mi. Požarišče smo temeljito prekopali in zalili z vodo. Tako je bil požar do 20. ure že skoraj zaduščen.

Naslednje jutro je bil ponovno opravljen letalski prelet požarišča. Ker je na nekaterih mestih še gorelo,

smo predstavniki gasilskih enot PGD Col, Ajdovščina, Selo, Šmarje in člani GRC še cel dan prekopavali in zalivali požarišče.

14. avgusta 2008 smo gasilci s Cola še enkrat pregledali požarišče in, ker je bil požar dokončno pogašen, pospravili smeti ter okoli 17.30 uradno zaključili intervencijo. Akcija je potekala uspešno in veseli smo, ker med njo ni prišlo do kakšnih večjih poškodb.

Požarišče.
Foto: Sebastjan Kovšca

Sebastjan Kovšca

Zajemanje vode s helikopterjem.
Foto: Kristjan Polanc

Prekopavanje terena.
Foto: Sebastjan Kovšca

Koordinacija med helikopterjem in ekipo na terenu je bila nujno potrebna. Na fotografiji Patrik Leban, član PDG Col, in Igor Kobal iz GRC Ajdovščina.
Foto: Kristjan Polanc

Volitve – zadeva našega dostojanstva

Politika je bila in vedno bo. Je nepogrešljiva sestavina našega življenja, kakor je nepogrešljivo in nujno, da živimo v državni skupnosti. Pred njo nimamo kam pobegniti. Smo politična bitja, če to hočemo ali ne. Če se politični zavzetosti povsem odtegnem, oslabim moč tistih, ki so politično moji somišljeniki, in okrepim moč svojih političnih tekmecev. Torej je tudi politična abstinenca in omalovaževanje politične zavzetosti izrazito politično dejanje. To se še posebej kaže ob volitvah.

Volitve so edini in sorazmerno redek trenutek, ko je vsem državljanom – prav vsem brez razločka – dana možnost, da dogajanja v državi ne gledajo samo nemočno in zgroženo, ampak dejavno posežejo vanj. To je edinstven trenutek in najbolj osnovna oblika izvrševanja naše odgovornosti zase in za druge ljudi. Volitve so torej trenutek, ko je vsem državljanom in vsakemu posebej dano, da se vzravna kot subjekt oblasti, sodnik preteklosti in usmerjevalec prihodnosti. Kdo bi se smel odtegniti tej možnosti in tej odgovornosti?

Na volitvah poslancev v Državni zbor je imelo na Colu pravico glasovati skupaj **669** volivcev. Glasovalo je skupaj **424** volivcev, 10 glasovnic je bilo neveljavnih.

Kandidatna lista	Število glasov
SOCIALNI DEMOKRATI	42
SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS	292
ZARES - NOVA POLITIKA	6
DeSUS - DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV	7
SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS	17
SLS - SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA IN SMS - STRANKA MLADIH SLOVENIJE	4
LDS LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE	13
NOVA SLOVENIJA KRŠČANSKA LJUDSKA STRANKA	18
ZELENI SLOVENIJE	0
AKACIJE	0
KRŠČANSKO DEMOKRATSKA STRANKA	7
LPR - LISTA ZA PRAVIČNOST IN RAZVOJ	0
LISTA ZA ČISTO PITNO VODO	1
STRANKA SLOVENSKEGA NARODA (SSN)	1
LIPA	5
ZELENA KOALICIJA: ZELENA STRANKA IN ZELENI PROGRES	1

Mateja Peljhan

AVTO SERVIS IN VULKANIZERSTVO

Bojan Puc s.p.
Col 106
gsm: 041 933 620

Boštjan M. Zupančič – pravnik in pesnik

Kakšno leto bo tega, kar sem od sosede Marije Krapež izvedel, da se v naših krajih občasno nahaja Boštjan M. Zupančič. Ker mi včasih »pade v uho« kakšna novica o Evropskem sodišču za človekove pravice, me je zanimalo, če je mogoče to tisti sodnik, ki dela na sodišču v Strasbourg. Ker je bil njen odgovor pritrdilen, sem jo prosil, če se z g. Boštjanom poizkuša dogovoriti za intervju v Colskem časniku. Kasneje sem se z g. Boštjanom nekajkrat srečal tudi osebno in dogovorila sva se, da v naslednji številki časnika predstavi svoje delo sodnika Evropskega sodišča za človekove pravice, istočasno pa je predlagal, da bi objavili njegovo Zahvalno pesem. Tako se nam g. Zupančič predstavlja kot sodnik in pesnik.

Boštjan M. Zupančič je širši slovenski javnosti znan kot pravnik, esejist, pesnik, ki je objavljaval v Naših razgledih in v Reviji 2000. Zbirko esejev prinašata njegovi knjigi Bitje in hrepenenje ter Od blaznosti do blagoslova. Pravna stroka ga pozna kot avtorja učbenikov in dveh zbirk pravnih razprav z naslovoma Pravo in prav ter Prvine pravne kulture.

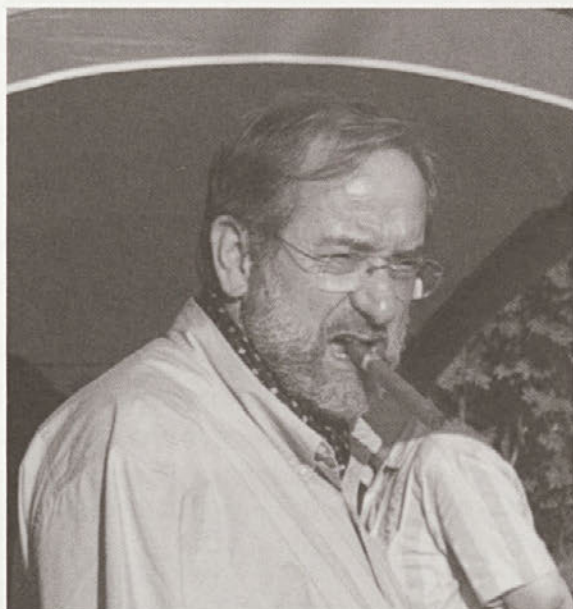
Študiral je na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani z nagradno štipendijo Borisa Kraigherja in Borisa Kidriča in jo uspešno zaključil kot dobitnik Prešernove študentske nagrade (1970). V letu 1968 je gostoval na Univerzi v Cambridgeu, potem pa še na Univerzi v Zagrebu (1970–1971) ter na Univerzi v Montrealu, École de Criminologie (1971–1972). S študijem je nadaljeval na Harvard Law School, kjer je doktoriral leta 1981.

Delal je na Univerzi v Ljubljani (asistent), na Okrožnem sodišču v Ljubljani (pripravnik), bil je asistent na Pravni fakulteti v Ljubljani, asistent na New York Law School, na Vrhovnem sodišču Slovenije (pripravnik), visiting profesor na Iowa University, College of Law, visiting profesor na Seton Hall University Law School, visiting profesor na Fordham University, School of Law, na Athens University & Temple University, profesor na Seton Hall University, Law School, profesor na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, prorektor na Univerzi v Ljubljani, visiting profesor na China University of Law and Public Policy. V letih 1993–1998 je bil sodnik Ustavnega sodišča Republike Slovenije. V letih 1995–1998 je bil član Komiteja Združenih narodov proti torturi, v letih 1997–1998 tudi njegov podpredsednik. Od leta 1998 je sodnik Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourg, kjer je zdaj predsednik III. senata Evropskega sodišča za človekove pravice. Pred tem je bil podpredsednik Odbora Združenih narodov proti mučenju in sodnik Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Kot predavatelj je gostoval na številnih univerzah po svetu.

Vir: www.locutio.si, 15. 11. 2008

Najprej bi vas prosil, da nam predstavite Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourg.

Hm, to je dolga zgodba. Bi veliko raje videl, če bi o tem enkrat, ko sem na Strmecu, organizirali predavanje na Colu. Ljudi bi gotovo zanimalo

Boštjan M. Zupančič.

Vir: arhiv Boštjan M. Zupančič

podrobneje, kako to deluje. Čisto na kratko pa bi povedal, da smo mednarodno sodišče, nekakšno panevropsko vrhovno sodišče, ki pokriva 46 držav in 800 milijonov ljudi.

Kako se izbirajo sodniki, ki so lahko člani tega sodišča?

Formalno je tako, da mora država predlagati tri kandidate. Izvoljen je tisti, ki dobi v Parlamentarni skupščini Sveta Evrope večino glasov. Vsebinsko pa je zelo težko vedeti, ali država v Strasbourg res pošlje svojega najsposobnejšega pravnikarja. Manj ko je političnega vmešavanja, bolje je. To je sploh eno od demokratičnih protislovij. Zdi se mi, da je to približno tako, kot če bi kirurge izbirali po demokratičnem načelu, ker bi pol

pacientov že na mizi umrlo.

Kdaj se posameznik sploh lahko obrne na to institucijo?

Posameznik se lahko obrne po pomoč šele potem, ko je doma vse odpovedalo. Temu se reče, da smo subsidiarna jurisdikcija, ki pride na vrsto, ko so v nacionalnem pravem sistemu že izčrpana vsa pravna sredstva. Poudariti moram, da je treba pravno zadevo prevesti v jezik Konvencije, ker seveda problem v Strasbourg ne more biti enako obravnavan, kot je bil doma.

Ali obstaja možnost pritožbe na rzsodbo?

Seveda ta možnost obstaja, in sicer, če je odločbo

izdal Senat sedmih sodnikov. Sam sem takemu Senatu predsedoval tri leta, ampak se ne spomnim, da bi kakšna od mojih sodb šla na Veliki Senat znotraj samega sodišča, tudi sicer je odstotek uspeha zelo majhen. Nekako pet odstotkov zadev sploh pride v obravnavo, »visečnih« zadev pa imamo preko 120.000.

Po informacijah, ki jih dobimo preko medijev, se na vašo institucijo obračajo predvsem posamezniki v tožbah proti državnim institucijam. Ali to drži?

Drži. Pri nas je lahko tožena le država, v bistvu njena sodišča, če so zadevo slabo presodila in je bila kršena katera od človekovih pravic.

Kako je s spoštovanjem in izvajanjem vaših rzsodb?

No, s tem nimamo nobenih problemov.

Ali se v primeru, da odločate o lastni državi ali državljanu, v obravnavo ne vključite?

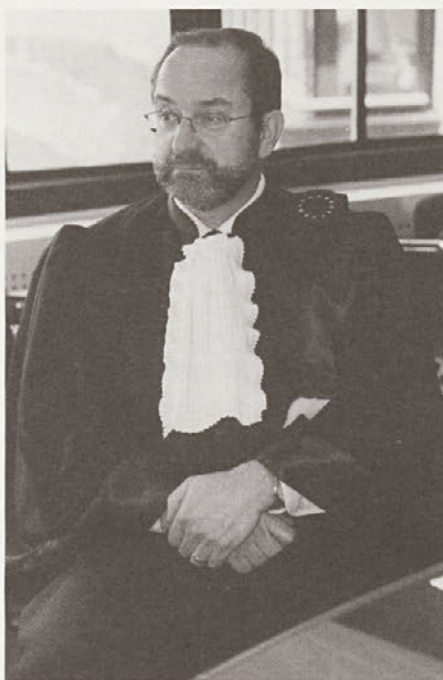
Prav nasprotno, konvencija terja, da je v vsaki zadevi iz posamezne države prisoten in o njej odloča tudi sodnik iz nje (nacionalni sodnik). Ta sodnik je torej neke vrste sodni ambasador. To je logično, ker je seveda edini od sodnikov, ki o notranjem pravu te države nekaj ve. Ker vas je zanimala pristranskost, oziroma nepristranskost sodnika, naj povem, da sodniki ne želijo biti pristranski, saj jih pri njihovem delu spremlja od šest do šestnajst kolegov.

Kakšne so vsebinsko najštevilčnejše pritožbe in ali lahko navedete kakšen prav poseben primer?

Iz Slovenije so to pritožbe o

Boštjan M. Zupančič kot sodnik Evropskega sodišča za človekove pravice.

Vir: arhiv Boštjan M. Zupančič

III. Senat Evropskega sodišča za človekove pravice, ki mu je Boštjan M. Zupančič do pred kratkim predsedoval.

Vir: arhiv Boštjan M. Zupančič

zavlačevanju zadev. Najzanimivejše zadeve prihajajo iz Združenega kraljestva (Velike Britanije). To so zadeve, ki odpirajo vprašanja o evtanaziji ...veliko zadev pa je kar rutinskih.

Pri nas so sodišča »zasuta« z nerešenimi primeri. Ali je tako tudi na vašem sodišču in ali število pritožb narašča ali upada?

Tudi Evropsko sodišče, ki je nekakšno Ustavno sodišče Evrope, je zasuto z zadevami, vendar smo vezani na denarna sredstva. Politiki imajo namreč polna usta človekovih pravic, ko pa je treba primakniti v proračun Sodišča, ki je na primer trikrat manjši od proračuna Mednarodnega kazenskega sodišča v Haagu, tega ne store. Je pa seveda res, da jih ravno od nas dobe po prstih.

Slovenski problem je kronična neučinkovitost sodstva. Za to pa je treba vzrok iskati pri nizkih standardih, ki jih ima Pravna fakulteta v Ljubljani. Tam se izpiti še vedno in v nedogled ponavljajo, tako da na

koncu vsak diplomira. Imamo veliko »pravnih sester«, toda zelo malo pravih doktorjev prava. Tako dejansko lahko rečemo, da bolnica seveda ne deluje dobro.

Lucijan Erovč

Celoten sodni zbor Evropskega sodišča za človekove pravice.

Vir: arhiv Boštjan M. Zupančič

Boštjan M. Zupančič

Zahvalna pesem

Zadnji četrtek v novembru,
ko ležeta na zemljo mraz in mrak,
ko listje z vej sesuje se, z drevesa,
ko je zunaj hladen, vlažen zrak,
ko že pozabljena poletja so gorkote
in petje ptic in čričkov glas,
nenadnih gromov in neviht
in nenavadnih hrepenenj --
drugačen čas
med nas
prišel je
in v sleherno slovensko vas,
kjer opustela,
zdaj samotna polja,
že dala so svoj sad in žita klas.

Žit, koruze in krompirja že debele kašče
so in v kletih nabrekli sodi vina,
ki lesketa se zdaj pred nami,
na sonce zlat spomin,
kristalna rosa presvetljenih juter,
spokojnih dopoldnevov sončnih
in večerov tihih,
prej ko zima spet opomni vas,
in jaz v stihih,
kje, o kjel,
je še mračni marčni čas!

Še prej
megla, oblačnost, burje šum po krošnjah,
pa bližnji sneg morda,
mehkoba,
ki padel po vrheh bo in utišal svet -
v sebi se vendarle spomin ohranja,
ne le spomin, prav snov in lesket,
ujeti sončni žarki,
beg belih oblakov preko popoldanskih
neb.

Ker s temo jeseni, zime,
v resnici
ne presahne ta
svetloba in toplota,
in kar kot siva smrt se vidi časa in narave,
metafora je s črno smrtjo sprave,
je zmota nas ljudi,
je le začasen zimski sen,
ki nam ga pošlje večer Bog.

On nas za tren iztrezni,
že zdaj,
da spomni nas na naš memento mori,
predno odpro se na koncu tudi nam -
nebeški dvori.

Res.
Kmet bolje ve,
kako vse po porodu plodnem rado spi,
umakne vase se
in ždi;
tako drevesa, polja in dobrane,
senožeti, rožice in trave,
srnjad v gozdu in vsi čudeži narave,
v brlogcih svojih zajčki vsi, lisice,
veverice, jazbec, jastrebi in prepelice
v gnezdih
ter sem ter tje
še en pozabljen list
se vda,
ne viden v gozdu,
sam,
zvrtniči se
na tla:
zunaj ob okna, čuj, brbot dežja,
v ognju pa prasket lesa,
od vej, po strehi, po žlebovih,
da,
sem rekel,
morda,
že prvi
sneg.

Čas za zahvalo torej,
misel na smisel in
spokoj,
še predno na Rakov povratnik navpično sonce
nam sporoči najkrajši dan v letu,
a že potem, ko prve slane sled,
tri mesece pred snegom v zametu
ter gole veje vkovane v ledeni žled
nam dajo vedet spet,
kako se spat
odpravlja svet.

Zahvalni dan,
ko se zakuri krušna peč,
da v njo purana po šegi novosvetni dajo leč,
puritansko žrtev in indijansko -,
bogú poletja.

Rdečekožni domorodci, prijazni,
napadalni Siouxi¹ ne,
oni iz dobrodušnega plemena Cherokee,²
angleškimi puritancem
po begu od nas,
od starega sveta, Evrope, dali so
purana, krompir, koruzo in tobak,
sadove kontinenta,
ki sicer tak,
star po zemsko šteti dobi,
a mlad po odkritju,
zdaj tudi nam tu,
kjer celo hiša, v kateri ste,
starejša je,
kot tam sta ustava in država -
pogrinja z vsem tem obloženo mizo.

Pred prvo slano pobereš šipek, hibiskus,
plod divje vrtnice,
a brusnice ne,
dokler je ne pobeli prvi pravi mraz,
s sladkorjem
jo prevri, z žganjem prelij
in že imaš cranberry sauce,³ namaz,

in bučke zlatorumene, squash,⁴ za nas
ponudi k obloženi puri,
ko sedemo na toplo, za mizo,
za zaprte duri.

Zbrani v tej sobi, hiši,
ob topli peči, tukaj,
drug z drugim, skupaj,
le kar!,
zahvalimo morda se Bogu
in morda naravi,
za plod poletnih dni,
za dar
v kruhu, mesu, sadju, zelenjavi,
da z zvenom vinskih čaš
še strastnemu bogu Dionizu na oltar,
ker zven in zvon njegov sta glas,
vohu, tipu, okusu in očem
še sluh dodan navzven, vsekdar,
predočimo,
kar pamet sicer ve,
a česar se srce tako,
tako zelo!
boji.

Da namreč za življenjem Thanatos,
smrt,
v temo in hlad brezdanjega veselja
tu nad nami
nas mrazu izginotja izpostavi,
v ukrivljeni prostor, v katerem čas,
na zemlji naš ječar in gospodar,
tam kar ne teče več,
stoji.

Tam, kjer se nič ne dogaja,
kjer človek vsak sam
v neskončno večnost se poraja,
spet,
kot je bil prej,
nič,
a zlit z vsem,

kar je
in sploh kdaj je bilo.
In vsem,
kar bo.

Tja gremo vsi,
od tam smo mi,
ki tukaj zdaj,
kakor pač že
in vsak po svoje
z ljubeznijo, skrbmi,
morda pa radoživo v sebi poje,
čisto preprosto smo,
živimo.

Tja gremo vsi.
Za tren pomislite na tiste,
ki so že odšli;
če so vas imeli radi,
z molitvijo v srcu svojem,
in ne sramujte solze skrivne se v očeh.
Ker zdaj so vsi tu,
med nami
in njihov duh
neprepoznan
kot medle megle tu čez hrib, ravan
se giblje nad vodami.

Življenje napor volje,
izgnano iz nebesa,
od celote Biti
ločeno je stanje
duha in telesa,
začasen čuden red,
iz česa,
če ne iz sonca,
porojeno iz čudesa,
zanj pravih ni besed:
rojstvo, gibanje in preminutje --
pred njim zaslon, megla, zavesa.

Jesen umiranje, razpad je,
entropija,
resnica o nečem, ki prav na dnu,
morda pa prav o tem samotnem snu
je
prebujenje -
zato vsa nostalgija,
povratak s čolnarjem večnim tiho čez vodo,
v Had,
domú.

Nihče od nas ne ve,
od kod smo tu,
pravzaprav - če sploh? -
in če,
čemú,
zakaj,
še najmanj pa
do kdaj.

V dnevih turobnih teh spet pripoznamo,
kot po ljubezni strastni, bežni,
da od poletja,
je, kot od nje,
ostal spomin le nežni.
In kakor ljubezni,
tako pesem,
ki več ne priključje želje,
vendar nas med besede in vrstice pelje
s kozarcem v roki vina,
ena od konsolacij svetga Avguština.

Zato z razlogom in s pravico,
v svoji tu začasnosti,
s pravico sveto
na te tolažbe
in še druge,
od pesmi skromne poučeni,
in brez tuge,
za prelest hvaležni,
ujeto v zlato vince rujno,

v pomisli na novo rojstvo
in na vigred bujno,
kozarce dvignimo – in čujmo:

Ko v rokah vina čašo zdaj držimo,
hej!,
predno ga k ustnam damo,
ovejmo se v dnu srca,
da že oddavno se poznamo
prej
in da četudi čisto noro
v časa tej prevladi,
v begu pred smrtjo
vsi drvimo,
da smo se že nekoč
nekje,
ne vemo kje,
imeli radi.
Da budni smo
in da ne spimo.

Tako.

Samo v naklonjenosti in ljubezni
prepoznamo sebe, druge, kraj,
od koder smo prišli
in kamor vrnemo se vsi,
nazaj v Celoto,
v prvotni raj!

Strmec nad Črnim vrhom, november 1991

¹ izg. »Sujji«

² izg. »čeroiki«

³ izg. »kranberi sos«

⁴ izg. »skuaš«

*Naj vam zadnja decembrska noč
odnese vse tisto, kar želite
pozabiti in naj vam prvo
januarsko jutro prinese le dve
besedi SREČNO IN ZDRAVO 2009.*

To vam želi

FRIZERSKI SALON »MILKA«

Rt nade Ivane Kobal - iskrena knjiga o ljubezni

Če malo pobrskamo po spominu in se vprašamo, kakšna besedila običajno beremo v svojem vsakdanjku, bodo naši odgovori večinoma enako suhoparni - mrtva in dolgočasna, brez kančka duše. Popolno nasprotje temu pa je knjiga z naslovom *Rt nade*, ki jo je v iztekajočem se letu napisala in ilustrirala mlada avtorica Ivana Kobal iz Bele, s katero sem opravil kratek pogovor.

Lahko našim bralcem razložiš, kako je sploh prišlo do nastanka knjige *Rt nade*? Je bil razlog za začetek pisanja literarni natečaj?

Zgodbe najbrž sploh ne bi bilo, če ne bi bilo natečaja. Natečaji imajo namreč rok za oddajo. In če se človeku mudi, če ima nek točen datum, ki se približuje - potem lahko naredi ogromno v kratkem času. Tisti datum je bil torej povod, da sem hitro zbrala skupaj zapiske iz raznih majhnih zvezkov in datotek in vse skupaj združila v eno samo zgodbo.

Nam lahko kratko predstaviš vsebino?

Gospa z rjavimi očmi je nekaj ugotovila. Da je navsezadnje ljubezen tista pomembna stvar. In ni bila edina. Več pa si lahko preberete ...

Kaj meniš o književnosti v današnjem času?

Menim, da mnogi avtorji danes iščejo neke alternative, novosti, nenavadne oblike, ki so včasih samo same sebi namen. Pri tem je nevarno, da avtor izgubi iskrenost v veliki želji izstopati. Vsak bi moral pisati to, kar čuti, pa naj bodo to soneti ali pa

neurejeno nametane besede. Moti me to, da danes, ko imamo ljudje pravzaprav vse, kar potrebujemo - v tem ugodnem času, ko smo dosegli

določeno stopnjo razvitosti - nastaja tako zelo malo besedil, ki bi v sebi nosila optimizem, sporočilo o veselju, hvaležnosti. Vedno je tako, da postaneš hvaležen šele takrat, ko nimaš. In vsi srečni ljudje, ki jih poznam,

so hvaležni. Je v teh dobrih časih res tako malo srečnih ljudi?

Tudi izvrstne ilustracije v knjigi so tvoje delo. Se tudi sicer ukvarjaš z risanjem?

Risanje mi veliko pomeni in ob tem uživam. Zelo vesela sem bila, ko se je založba odločila, da bo slike natisnila v barvah.

Kaj bi odgovorila, če bi ti nekdo pred leti rekel, da boš izdala knjigo?

Smejala bi se mu najbrž.

Kaj pa še počneš v prostem času?

Malo ga je in mi je dragocen. Rada hodim po svetu, rada imam gore, berem, animatorka sem. Kolesarim, plešem, grem na kakšno kavico - ampak ne sama.

Glede na to, da boš kmalu zaključila gimnazijo, verjetno že razmišljaš o svoji nadaljnji poti?

Ja, malo pa res ... Najbrž bom študirala slovenščino, mogoče še primerjalno književnost.

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost? Vidiš v njej še kakšno novo knjigo?

Nova knjiga? Bilo bi lepo. Za prihodnost pa si ne delam nekih načrtov - vzela bom, kar bo pač prišlo.

Ivani se zahvaljujem za odgovore in ji hkrati želim še veliko lepih in ustvarjalnih trenutkov.

Jernej Škvarščič

JESENSKA

Močna sem.

Na mapi z okroglimi jagodami pišem pesmi in take stvari.

Živim tako zelo živo,
kot oranžni listi
zdaj, ko je jesen,
podijo svoja telesca
po parkiriščih in cesti
- in sploh ne upoštevajo
belih črt in STOP znaka.
Kar igrajo se, kot bi se jim bledlo!

Jim je kdo prišepetaval,
poleti, ko so še vsi zeleni spali -
jim je kdo govoril:
da bodo kmalu umrli
in je to
njih zadnji zadnji
ples?

Ivana Kopal: *Rt nade*

»Ljubiš? So ranljive mreže mojih čustev, stkane po vsem telesu, med celicami, besedami, pogledi. Ponoči spim v viseči mreži, spleteni iz sanj o tebi. O tebi, sonce. V tisti oranžni obleki. Ne, zdaj si najbrž že v sivem. Jesen je.

Ljubiš? Stekel bi za teboj in te hitro vprašal. Ljubiš? Ljubiš mene? Saj vem - na kraj pameti ti še ni padlo, a vseeno - ljubiš? Za vsak slučaj, veš, ker ne bi rad šel mimo tebe. Ljubiš, slučajno? Si ljubila takrat, ali so bile le zvezde?

Spet bom lagal! Zdi se mi tudi, da bi vsaka moja beseda ranila to ljubezen. Ker je to najgloblja stvar ki jo zmora moje srce. Ta ljubezen. Ne da se je spraviti v besede. No, mogoče pa le v eno: Ljubim! Ljubim tebe!

Naj gre moja ljubezen do Rta, kjer je upanje še!»

(Ivana Kopal: *Rt nade*, str. 27, 28)

Pred meseci me je 'v oči zbodla' knjiga z malo bolj zasanjano podobo na naslovnici. Le o čem bi lahko govorilo dekle mnogih barv? Barv mavrice. Barv upanja. In ljubezni. In sanj. Zgolj iz radovednosti sem si jo sposodila. Le kaj nam Ivana Kobal, ki je, mimogrede, obiskovala našo šolo, govori v svojem knjižnem prvencu Rt nade? Nada ... Pričakovanje. In upanje. Previdno in z velikim spoštovanjem sem se lotevala branja, kot pač mnogih knjig pred to. Pa vendar te knjige ne bi primerjala z drugimi. Nekaj posebnega je. Ne pusti ti zaspati, ne da bi razmišljal o njej. Počasi in previdno sem prebirala črke, stavke, strani ... Knjiga je sestavljena iz pisem, ki čakajo, da bodo ponosna tja, na Rt dobrega upanja. Vsako pismo nam razkriva drugo zgodbo. Predstavlja drugega človeka. A se

v vsakem lahko najdemo tudi sami. V vsakem od nas, tudi v tistem, ki se zdi najmočnejši, se kdaj prebudi otroška nagajivost, sproščenost, igrivost, resnost, čustvenost, grenkoba, žalost ... Bistvo vsega pa je ljubezen. Ptica pevka. Njena melodija nas tako prevzame, da pozabimo na vse, vzletimo in se dotikamo neba.

Tako je tudi mene prevzela melodija knjige. Knjige s pismi, ki razkrivajo grenkobo in žalost, vendar še globlje iz sebe izžarevajo ljubezen, ki jo ljudje nemirno iščemo. Vsak dan. Do pozne jeseni našega življenja, ko odpada z dreves še zadnje listje. In umira še zadnje upanje. Ta pisma v sebi skrivajo mnogo bolečine in sanj in bodo poslana tja, skoraj na drug konec sveta, na Rt dobrega upanja: z željo, da bi bilo življenje lažje in svet boljši. Da bi ljubezen ozdravila ljudi. Ker zares srečni smo le takrat, kadar ljubimo. Navsezadnje zaradi ljubezni premagujemo ovire in odpiramo

vrata svojega srca tudi drugim. Ljubezen je največji spodbujevalec in najvrednejše plačilo na tem svetu.

Mislim, da je bila tudi pri Ivani, ljubezen povod, da je napisala to knjigo. Ljubezen do igranja z besedami, predvsem pa ljubezen do jezika in materinščine ...

Za bralce Colskega časnika je Ivanino knjigo prebrala in o njej napisala svoje mnenje

Milica Koren,
učenka 9. razreda OŠ Col.

Pripis učitelja materinščine: Ivana, na šoli na Colu smo ponosni nate ...

GOZDARSTVO

Dušan Koren s.p.

Col 95

tel: 031/327 937

Vam želi zadovoljstva in topline v letu 2009!

Dobrodošli v olimpijskem Pekingu

Peking je še nedolgo tega veljal za skrivnostno, eksotično mesto na drugem koncu sveta. Zdaj je od tega ostalo le še nekaj palač in vrtov ter Prepovedano mesto, pa še znotraj obzidja tega zgodovinskega bisera lahko človek naleti na košarkarsko igrišče ... Na obiskovalca največji vtis naredi razsežnost metropole, izjemna moderna arhitektura, ki razen redkih izjem nima veze s tradicijo, in žal onesnaženo ozračje. Hrustljivo zapečena pekinška rasa pa je že druga zgodba!

To so bile moje pete olimpijske igre in Kitajci so napravili vse, da smo se udeleženci domov vračali le z najboljšimi vtisi. Pozoren opazovalec se sicer ni mogel znebiti občutka, da podoba, ki ga je mesto ponujalo med igrami 28. olimpijade moderne dobe, ni pekinški vsakdan, toda to vtisa o vzorni organizaciji ni moglo pokvariti.

Budilka na mobilnem telefonu se je oglasila točno ob sedmih, kar je v primerjavi z zimskimi igrami, ko je treba vstati sredi noči, da se človek pravočasno prebije do prizorišč, pravo razkošje. Jutro, ki sili skozi okno hotela Yangxiyang ob četrti od šestih pekinških obvoznic (kar je še vedno strnjeno poseljeno območje) je na moč podobno februarškemu jutru v

Veliki brat.

Foto: arhiv Tomaž Kovšca

Z Jerkovičem na Trgu nebeškega miru.

Foto: arhiv Tomaž Kovšca

Ljubljani – siva megla, ki reže v kosti. A ko človek stopi iz hotelske avle doživi šok: namesto mraza ga pričaka vročina in visoka zračna vlažnost. Nov olimpijski dan vate butne kot sajast dim iz plavža: Beidžing huang jing ni – dobrodošli v Pekingu.

Promet na štiripasovnici do olimpijskega parka je sprejemljivo tekoč; Kitajci se držijo pravil in na olimpijskem pasu ni opaziti nobenega vozila

brez potrebnih nalepk, pa čeprav so samo v Pekingu v zadnjih šestih letih prodali šest milijonov novih avtomobilov. Svoje doda še pravilo par-nepar in zastojev ni. Tudi na vhodu v park in mednarodni televizijski center ni nobene gneče – organizatorji so varnostni sistem priredili tako, da pregled opraviš že zjutraj v hotelu in ko si enkrat v sistemu, nadležnih varnostnih pregledov ni več. Čeprav so bili mnogi skeptični, sistem deluje. Seveda za nas, privilegirance z akreditacijami. Gledalci se še vedno gnetejo v neskončnih vrstah in pred vstopnimi

*Prepovedano mesto.
Foto: arhiv Tomaž Kovšca*

*Poletna palača.
Foto: arhiv Tomaž Kovšca*

točkami, kjer jih varnostniki podrobno pregledajo, potrpežljivo čakajo na prehod. Kasneje se ulije dež in štiriurni prenos kolesarske dirke opraviš kar pod plastično folijo, ki so jo navlekli čez komentatorska mesta, ki so na odprti tribuni. Naslednji dan na istem mestu komajda prenašam pripekajoče sonce in neverjetno visoko zračno vlažnost.

Peking sodi med najvarnejša mesta na svetu. Kriminala praktično ni, obiskovalci so v njem dobrodošli. Seveda pod budnimi očmi vojakov, policistov in agentov. Namesto varnostnih kamer kot roboti dogajanje na ulicah spremljajo vojaki. Ob vsepovsod prisotnem tovarišu Mau. Ampak sistem deluje in če ga sprejmeš, lahko v njem spodobno živiš.

V lovu za tradicionalno Kitajsko sem s snemalcem obiskal Trg nebeškega

*Prepovedano mesto.
Foto: arhiv Tomaž Kovšca*

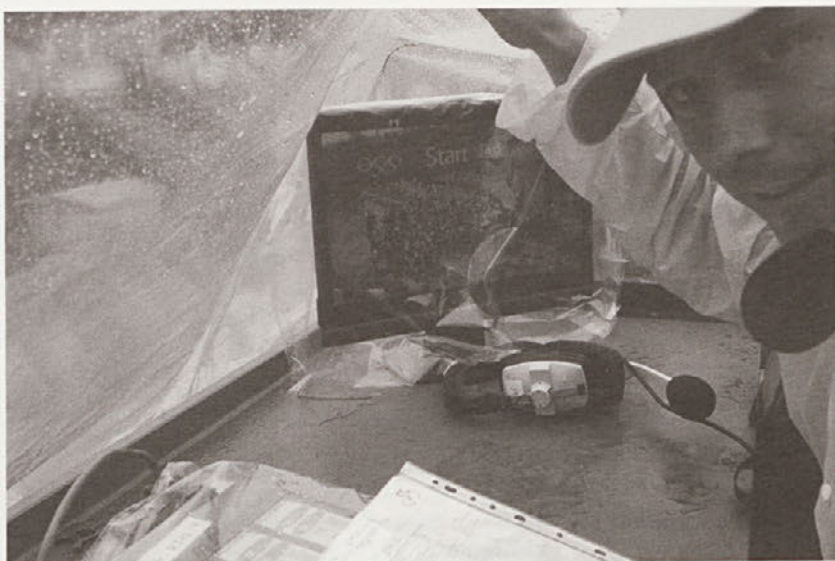

Pogled z vrha pagode v Poletni palači.

Foto: arhiv Tomaž Kovšca

miru, Prepovedano mesto in Poletno palačo. Zdaj je povsod dovoljeno snemanje brez dovoljenj, celo brez vnaprejšnjega najavljanja. Nekaj, kar se je še pred letom ali dvema zdelo nemogoče. »Kitajska je končno postala tako samozavestna, da se lahko odpre svetu. Ničesar se ne sramujemo in ničesar ne prikrivamo. Na vse imamo odgovor.« kot bi me slišal na televiziji razlaga vladni predstavnik. Razsežnosti največjega trga na svetu, Trga nebeškega miru se zaveš šele, ko se čezenj odpraviš peš. Pogled čez nekdanj prazen prostor zdaj namreč prepreči Maov mavzolej in gost promet. V Prepovedanem mestu se lahko izgubiš. V prenesenem in pravem pomenu besede. Poletna palača z umetnim jezerom, ki se po velikosti lahko primerja z blejskim in pagodo na hribu, ki je nastal iz izkopanega materiala, je zdaj zatočišče za vse miru željne meščane. Le koliko sužnjev je gradilo ta kolos?!

Na četrti obvoznici.
Foto: arhiv Tomaž Kovšca

Zvečer je moja naloga prispevek s Ptičjega gnezda. Že ko se bližaš stadionu te njegova arhitektura enostavno prevzame. Ko vstopiš v areno se občutkov ne da opisati. To moraš doživeti. In tisti večer, sem bil ponosen, da sem Slovenec. Imel sem priložnost, da kot prvi intervjujam novega olimpijskega prvaka v metu kladiva Primoža Kozmusa. Sicer sem se zaradi tega skoraj stepel z Alžirskim kolegom, ampak tako pač je. Športno

Komentiranje pod »streho«.

Foto: arhiv Tomaž Kovšca

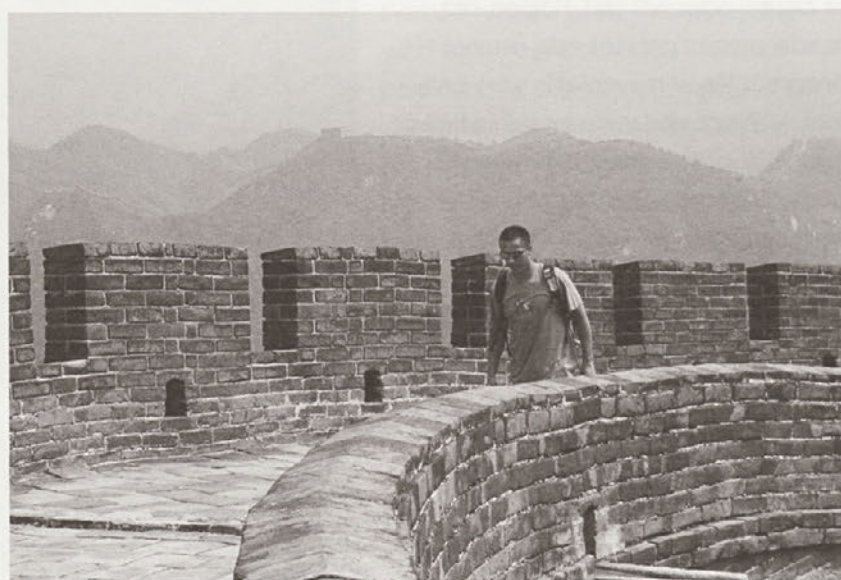

*Ptičje gnezdo.
Foto: arhiv Tomaž Kovšca*

novinarstvo je še veliko več kot
zgolj suhoparno prebiranje novic v
večernih poročilih. Velikokrat je to
tudi način življenja!

Črna Kava

*Pekinška arhitektura.
Foto: arhiv Tomaž Kovšca*

*Avtor na kitajskem zidu.
Foto: arhiv Tomaž Kovšca*

Islandija – poletje na severu

Ko je padla odločitev o obisku Islandije, so nama mnogi zastavili isto vprašanje: »Zakaj sredi poletja ravno tja?« Odgovor je bil enostaven: zaradi preprosto neverjetne narave. Ta čudovit košček sveta na severu Atlantskega oceana je še vedno skoraj nedotaknjen in prav tako čist kot je bil ob nastanku. Na svetu ni veliko krajev, kjer lahko na eni strani ceste vidiš bel jezik ledenika, na drugi pa kristalno modro morje. Islandija je kraj, kjer se v kontrastnem zaporedju izmenjujejo ogromne količine (večinoma ledeniške) vode, z nizko travo in lišaji poraščena prostranstva ter puste, peščene pokrajine. Bruhajoče gejzirje, mogočne slapove ter številne ostanke ognjenikov pa je tako ali tako mogoče srečati na vsakem koraku. Magična dežela, kjer se pri gradnji cest izogibajo področjem, kjer bivajo vilinska bitja, s približno 300.000 domačini, ki govorijo jezik norveških Vikingov, ki od 12. stoletja naprej ostaja tako rekoč nespremenjen.

Ko sva se na začetku avgusta odpravljala od doma, je bilo pri nas še vroče poletje in seveda sva si takrat težko predstavljala, da bova v naslednjih dveh tednih resnično potrebovala topla oblačila. A že ob pristanku na

letališču Keflavik nama je bilo jasno, da bosta bunda in kapa prišli še kako prav. Pričakalo naju je deževno jesensko vreme in v nasprotju z zelenjem s fotografij, ki so prikazovale čudovito zeleno Islandijo, naju je pričakalo

pusto in sivo okolje. Pojavila sta se majhno razočaranje in vprašanje: *Ali bova sploh videla pravljичno deželo s fotografij?* Pred vrnitvijo sva si na to vprašanje lahko brez najmanjšega dvoma odgovorila pritrdilno. Is-

landijo sva spoznala in zaužila v vsej lepoti. Med množico krajev, ki sva jih videla, naj tokrat izpostavimo le nekaj, ki nikakor ne smejo manjkati v načrtu vsakega obiskovalca in raziskovalca Islandije ...

Po treh dnevih bivanja v Reykjaviku, islandski prestolnici, je prišel čas, da ga zapustiva in se odpraviva na približno 2.500 kilometrov dolgo pot okrog Islandije. Najprej sva se odpravila poti znamenitim gejzirjem in slapovom Gullfoss. Ob odhodu iz mesta je bilo vreme še vedno oblačno, ko pa se nama je odprlo podeželje, je izza

oblakov pokukalo tudi sonce in ogrelo mrzlo ozračje. Islandske ceste so

Islandska prestolnica Reykjavik z goro Esja v ozadju.

Foto: Jurij Likar

vsekakor presenetljive, in sicer pozitivno presenečajo dolgi ravni odseki, izjemna redkost prometa, strpnost voznikov in ovce na cesti kot stalne spremljevalke na poti ...

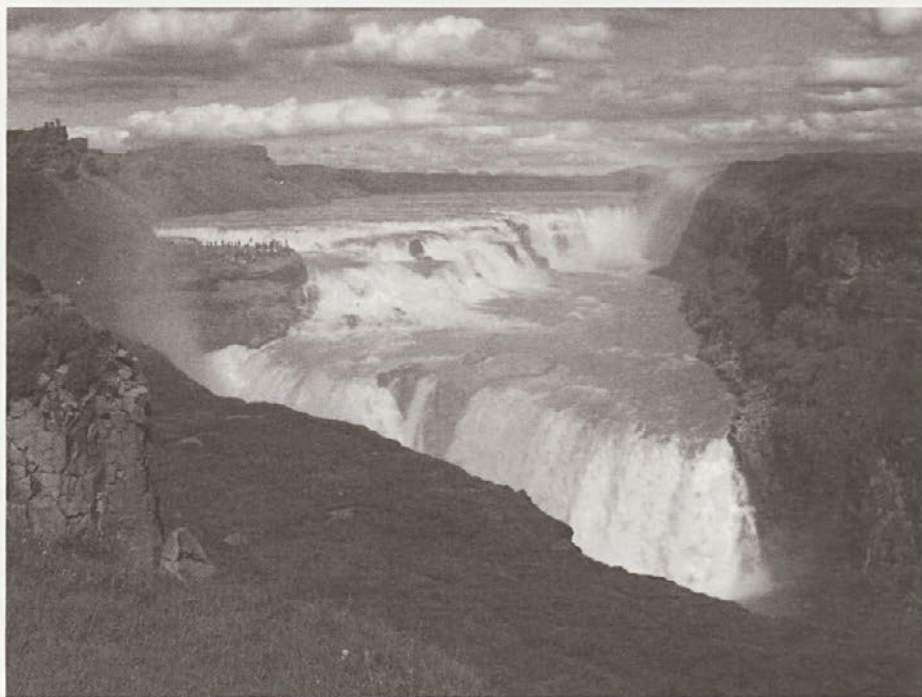
Islandske ceste so tudi v poletni turistični sezoni tako rekoč prazne – edine stalne spremljevalke so ovce, ki se prosto pasejo.

Foto: Tanja Hladnik

Pot je bila razgibana in lepote Islandije s fotografij so se pričele prikazovati – po dobri uri vožnje sva prispel do Gejzirov. Gruča obiskovalcev se je premikala med točkam, kjer iz vrelecev vrela geotermalna voda s 100 stopinjami, ki je približno vsakih deset minut »špricnila« visoko v zrak – po vsakem izbruhu je sledil bučen aplavz navdušenih turistov. Po nekaj minutnem gretju na soncu sva se odpravila naprej proti slapovom. Ti so oddaljeni le nekaj minut in prav tako množično obiskani. Po kratkem sprehodu proti slapu mogočnemu slapu Gullfoss, ker se lahko dotakneš vode, ki hrumi mimo, sva bila nagrajena z neverjetnimi občutki in pogledom. *Kako majhni in nepomembni smo ljudje!* Nad slapom se je prikazala mavrica, kar se menda zgodi le ob posebej lepem vremenu.

Ob mogočnem slapu Gullfoss se hote ali nehote začneš počutiti majhnega in nepomembnega.

Foto: Tanja Hladnik

Ko sva se naužila opazovanju deroče vode, sva se odpravila proti majhnemu ribiškemu mestecu na jugu, v Vik.

Skromna protestantska cerkva nad vasjo Vik – podobne so posejane po vsej Islandiji.

Foto: Jurij Likar

Pot proti jugu je obarvana s čudovito zeleno barvo, številnimi ledeniški slapovi na dosegu roke in rekami. Vožnja je bila kljub utrujenosti prijetna, v Viku pa naju je čakal prijazen mladinski hotel s čudovitim razgledom na mestece in ocean. Po prespani noči se odpraviva do večkilometrsko črne peščene plaže z znamenitimi klifi in se sprehodiva po njej – če bi želela prehoditi vso, bi za to gotovo potrebovala več ur. Nad plačo gnezdi veliko ptic, zato je to tudi zavarovano območje. Po ogledu se odpraviva naprej, proti največjemu ledeniku v Evropi – Vatnajökullu.

Neskončna črna peščena plaža v Viku na jugu Islandije.

Foto: Jurij Likar

Pot naju vodi čez številne železne mostove, ki jih lahko prečka le po eno vozilo. Mostove spremljajo tudi nasipi, ki branijo okolico pred poplavi. Pred nekaj leti je tu namreč izbruhnil vulkan in stalil veliko količino

ledu; voda, ki se je sprostila ob tem, pa je porušila vse tedanje mostove in to področje povsem opustošila, kar je vidno še danes. V daljavi pa se nama je že kazal Vatnajökull, ki meri spoštljivih 8.300 kvadratnih kilom-

Svartifoss velja za enega najboljših islandskih slapov in je zato pogost motiv razglednic.

Foto: Tanja Hladnik

etrov. Prispeva k informacijski točki, ki ponuja različne vodene izlete v okolico ter na ledenik. Odločiva se, da bova po ledeniku hodila ob naslednjem obisku in se odpraviva proti slapu Svartifoss.

Za pot v obe smeri porabiva dobri dve uri, pogled, ki ga doživiva pod seboj, pa je čudovit, saj se nama odpre pogled na obalo na eni strani ter na ledenik na drugi strani. Po pohodu se odpraviva proti zalivu Jökulsárlón, kjer se ledenik lomi v morje. Ledene skale počasi plavajo iz zaliva proti odprtem morju in tu imava možnost, da se dotakneva ledenika. Ob lepem sončnem vremenu okolica deluje pravljичno in ob pogledu na pokrajino ostaneva brez besed ...

*Pravljichen ledeniški zaliv Jökulsárlón – kraj posebnega miru in lepote.
Foto: Tanja Hladnik*

Po nekajdnevnem potovanju proti severu Islandije je prišlo na vrsto tudi magično jezero vulkanskega izvora z imenom Mývatn. Jezero se nahaja v bližini drugega največjega mesta na Islandiji, Akureyri. Ko se z vzhoda pelješ proti jezeru, ga najprej vidiš iz razgledne točke, kjer si ga lahko dobro ogledaš od daleč. Od blizu te jezero še bolj prevzame. Žive zelene barve in kristalno modre vodo ni mogoče opisati z besedami, pa tudi fotografija ne prikaže vsega. Edina slaba lastnost jezera so komarji in teh je ogromno. Ob tako velikem številu tudi repelenti ne pomagajo, saj se dobesedno naselijo na tvojo obleko in jih potem še kar nekaj časa voziš s seboj.

Ledeniško jezero Myvatn je kraj, ki ima na Islandiji statistično največ sončnih dni na leto.

Foto: Tanja Hladnik

Zadnja znamenitost, ki jo bova tokrat izpostavila in ki sva jo obiskala ob zaključku najinega potovanja, je t. i. Modra laguna ali v islandščini Bláa Lónið. Gre za kopalnišče z morsko geotermalno vodo, nezemeljske turkizno modre barve – seveda zaradi tega (žal) tudi prava turistična atrakcija in eden najbolj obiskanih krajev na Islandiji, kar se je po dveh tednih »samote« izkazalo za precej neprijetno. Vseeno sva si za zaključek potovanja privoščila kolikor mogoče sproščujoče uživanje v topli kopeli ...

Turkizno modra geotermalna voda kopalnišča Bláa Lónið naj bi blagodejno vplivala na človekovo zdravje, kar vsakodnevno privablja veliko število obiskovalcev.

Foto: Jurij Likar

Po štirinajstdnevnem raziskovanju Islandije je žal prišel čas, da jo zapustiva. Tole bo zvenelo prav klišejsko, ampak ta severni otok se nama je tako usedel v srce, da bodo prvemu gotovo sledili še drugi, tretji ... obisk, ki bodo predvsem morali trajati dlje!

*Jurij Likar in
Tanja Hladnik*

Potovanje v Peru

Peru, obmorska država na zahodnem delu južne Amerike. Mnogim nepomemben, zaostal, nerazvit del sveta. Zame pa je čisto drugače. Tam prebivajo naši sorodniki, in sicer očetova teta s tremi sinovi z družinami, zato je moj pogled na ta košček sveta nekoliko čustveno obarvan. Ta čustvena naveza pa tudi želja po videnju nečesa novega, drugačnega sta bili vzrok za odločitev, da jih obiščem. Sprva sem o tem govorila bolj za šalo kot zares, a kasneje se je ta šala spremenila v resničnost tako, da so se mi nato pridružile še prijateljica Nataša, sestrična Mateja in njena prijateljica Nina.

Na praznični petek 31. oktobra so nas domači odpeljali na letališče v Benetke, od tam smo poleteli do Madrida, nato je sledil še dvanajsturni let čez ocean do Lime. Tam so nas pričakali naši sorodniki in nam po kratkem oddihu razkazali Limo, ki je glavno mesto Peruja. To je zelo veliko mesto, nekoč najbogatejše mesto v Ameriki, ki ga je ustanovil Francisco Pizarro. Videli smo revnejše predele in bogate četrti Miraflores ob Pacifiku. Sprehodili smo se po starem delu mesta, zgrajenem v španskem kolonialnem slogu. Tu stoji vladna palača, katedrala, nadškofova palača in druge pomembne stavbe. Eden od najbolj osupljivih muzejev v Peruju je muzej zlata. Naj še omenim promet v Peruju - GROZA! Tam ne poznajo nobenih pravil, zato je na cesti pravi kaos. Ko smo se z avtomobilom peljali po cesti nas je ustavljal policist, ker je pač šlo malo prehitro, vendar mu je naš šofer le pomahal in vožnjo smo nadaljevali.

Naslednji dan smo odšli proti Paracasu, južno od Lime, kjer se že začenja perujska puščava, ki pa jo pogosto prekinjajo zelene oaze. Šli smo v oazo Huacachina. Tam smo spoznale

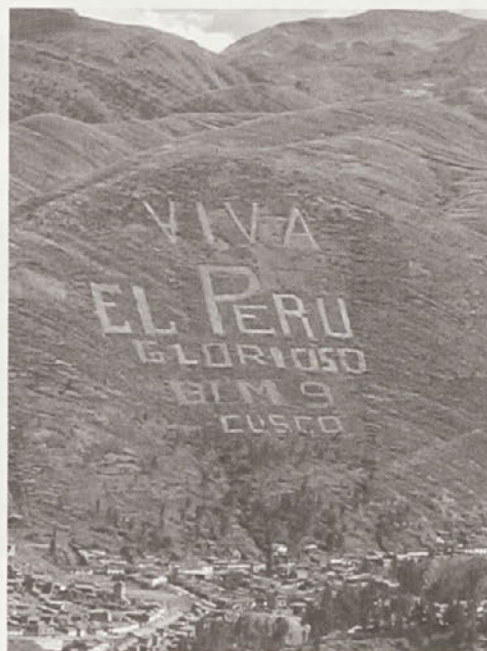

Puščava
Huacachina.
Foto: Mateja
Lemut

in občutile adrenalinsko vožnjo s peščenimi bugiji ter srfanje po puščavskem pesku, ki pa je občutno drugačno kot po snegu.

Po povratku v Limo smo naslednji dan poleteli v Cusco. Nekoč je bilo Cusco (Qusqu) prestolnica Peruja in eno najbogatejših mest na svetu. Zlato je kmalu privabilo Špance, ki so umorili inkovskega vladarja in s tem zrušili celotno državo.

Zračni posnetek mesta Cusco.
Foto: Petra Lemut

Toda mesto je danes resnično veličasten spomenik nekdanjim časom in ima čar, ki ga nima nobeno drugo v Peruju. Enkrat je glavni trg, obkrožen s čudovitimi kolonialnimi zgradbami in cerkvami. Lahko si samo domišljamo, kako je bil v časih Inkov mogočen zlati tempelj Korikanča. Ogromni kamni v zidovih so izklesani tako natančno, da mednje ne gre niti noževa konica. Zanimivi so tudi inkovski ostanki nekoliko iz mesta: trdnjava Sacsayhuaman, Puca Pucara, kopeli v Tambo Machayu.

Sledilo je največje doživetje – obisk izgubljenega inkovskega mesta Machu Picchuja, ki ga Španci niso odkrili in je tako ostalo skrito vse do 20. stoletja. Še vedno znanstveniki ne vedo natančno, kakšno vlogo je imelo mesto, toda to prav nič ne zmanjšuje njegove osupljive lepote. Videli smo enkratne templje. Machu Picchu je verjetno najpomembnejši arheološki spomenik na svetu.

Končno pa je napočil dan, ko smo se odpeljali v slavno džunglo, kjer nas

je čakala teta Rozalka, ki je bila glavni krivec pri odločitvi obiska Peruja. V džunglo smo se vozili devet ur z džipom. Cesta je bila makadamska in zelo, zelo ozka. Na eni strani ceste je bilo gorovje, na drugi strani pa ogromni prepadi, tako da občutkov vožnje raje ne bi opisala. Je bilo pa toliko lepše, ko smo prišli na cilj, kjer nas je v solzah sprejela teta. Objela nas je in njene prve besede so bile: »O, moje punce, moja Slovenija...«

*Domorodkinja v Cuscu.
Foto: Petra Lemut*

*Izgubljeno inkovsko mesto Machu Picchu.
Foto: Petra Lemut*

*Katedrala v Cuscu.
Foto: Petra Lemut*

*Poredna opica v džungli.
Foto: Petra Lemut*

V džungli smo preživele največ časa, kar je bilo posebno doživetje. Vozili smo se s čolni, s splavom, videle smo različna plemena, ki tam živijo, pozdravljale so nas opice, videle smo krokodila, pojedle smo veliko banan, ananasa in ostalega tropskega sadja, ki raste v divjini in ima prav poseben okus.

Večeri v džungli so bili nekaj posebnega, saj smo se s teto veliko pogovarjali. Glavna tema pogovora pa je bila – Slovenija. Več kot očitno je bilo, da teta vedno bolj pogreša svojo domovino in svoje domače. Njena edina želja je, da bi še enkrat sedela v Žagoliču, pred svojo domačo hišo, pod orehom. Nekega večera nam je pripovedovala, kako jo je pot ponesla v Peru. Ko se je poročila, je živela v Gorici. Njen mož je bil namreč doma iz tolminskih krajev. Bila sta poročena en mesec, ko so moža poklicali v vojsko, kjer je bil šest let. Teta je bila prepričana, da se ne bo nikdar več vrnil domov. Po šestih letih pa je neke noči pred hišo ustavil tovornjak in pod oknom je slišala glas svojega moža, ki jo je poklical. Hitro se je oblekla in stekla k njemu, saj ga je takoj prepoznala po glasu. Čez nekaj časa je prišel ukaz, da se morajo tisti, ki so prišli živeti v Italijo po letu 1940, takoj izseliti – ali nazaj domov ali pa v Argentino. Z možem sta se dogovorila, da gresta v Argentino. Domačim je takoj v pismu sporočila, da odhaja v tujino, saj jih obiskati ni smela več. Prišli so se posloviti, vendar čez bodečo žico niso smeli, saj jim takratna oblast tega ni dovolila. Tako da so si lahko le od daleč pomahali v slovo. Ko nam je to povedala, je bridko zajokala. Z vlakom so jih odpeljali do Trsta, kjer so jih obvestili, da je letalo za Argentino že polno,

zato lahko gredo le v Peru. Nista imela druge izbire, kot da se usedeta na letalo za Peru. V Limi so jih sprejele nune v samostanu, kjer so tudi preživel prvo noč. Naslednji dan so jih odpeljali v džunglo, kjer sta delala, mož kot šofer, ona pa kot gospodinja. Teta se je takrat v treh mesecih naučila španskega jezika. Kasneje sta si kupila hišo v Cuscu ter plantaže v džungli, kjer sta nasadila kakav in kavo. S tem sta si namreč pričela služiti

Slovenski jezik ohranja s tem, da bere slovenske knjige, saj tam nima nikogar, da bi z njim govorila slovensko. V džungli smo na tetino željo preživele največ časa in moram priznati, da nam ni bilo žal, saj je bilo tam zelo lepo. Čas se je iztekel in prišlo je slovo – najbolj boleče za našo teto, saj so nam še v naslednjih dneh sporočili v Limo, da je še vedno zelo žalostna in da se ne more in ne more potolažiti. Zame je bil to trenutek razpetosti

*Druženje s teto Rozalko v džungli.
Foto: Nataša Črnigaj*

denar. Nadalje sta nabavila govedo. Sprva sta imela le osem krav, danes pa jih imajo že 1.800. Kmalu za tem se ji je mož smrtno ponesrečil, ostala je sama s tremi sinovi, ki so se kasneje poročili in danes ima že veliko vnukov. Prvič je obiskala domovino leta 1987 – po štiridesetih letih, nato je prišla še dvakrat. Trenutno načrtujejo obisk za prihodnje leto, če bo teti zdravje dopuščalo. Zanimivo je bilo poslušati to njeno zgodbo! Presrečna je bila, ko je zvedela za naš obisk. Rekla nam je, da ima občutek, da je delček Slovenije pri njej.

med teto in domačimi. Rada bi poletela nazaj k njej, jo objela, na drugi strani pa so me čakali moji domači in moja domovina. Kaj moremo, slovo je vedno boleče. Tolažimo se s tem, da se prihodnje leto zopet vidimo!?

Potovanje je bilo krasno. Lepo je bilo videti popolnoma drug svet ter ljudi, ki tam živijo, nekaj najlepšega pa je, ko se srečaš s svojimi sorodniki, ki živijo tako zelo daleč, tam čez morje. Kot pribito pa drži, da je povsod lepo, a najlepše doma!

Petra Lemut

AVTOPREVOZNIŠTVO

LAMPE JOŠKO
VIŠNJE 4; GSM: 041 647 692

Bog hoče tako!

V odhajajočem letu 2008 so me člani Društva za ohranitev starih običajev Trillek prosili, če napišem nekaj besed o Viteškem redu Božjega groba v Jeruzalemu, v katerega sem bil sprejet konec avgusta letos. Naj takoj na začetku povem, da je ta dogodek zame velika milost in ga doživljam kot nedoumljivo bogato Božje darilo za mojih petdeset let, ki sem jih naštel septembra letos.

Viteški red Božjega groba v Jeruzalemu ima dolgo zgodovino. Rodil se je iz

Kristusovih ran, geslo reda pa se glasi:

»Bog hoče tako!« Red se je ohranil do

današnjih dni.

Leta 1113 je

papež Paskal

II. uradno

priznal obstoj

in namen

Reda. Na

čelu Reda je

bil kot veliki

prior najprej

vsakokratni

papež, leta 1848 pa je papež Pij IX.

prenesel vlogo velikega mojstra na

latinskega patriarha v Jeruzalemu. Leta

1888 je papež Leon XIII. odločil, da se

v Red lahko sprejemajo tudi ženske, ki

dobijo viteški naziv dame. Prvi statut

Reda sega v leto 1868, v nadaljnjih

letih je bil večkrat dopolnjen, zadnji

statut pa je potrdil leta 1977 papež

Pavel VI, ki je prenesel vlogo vodenja

na enega izmed kardinalov. Od leta

2007 je to kardinal Foley. Leta 2001

je Red v Sloveniji uvedel kardinal

Dr. Franc Koren med obredom investiture.

Foto: Tamino Petelinšek

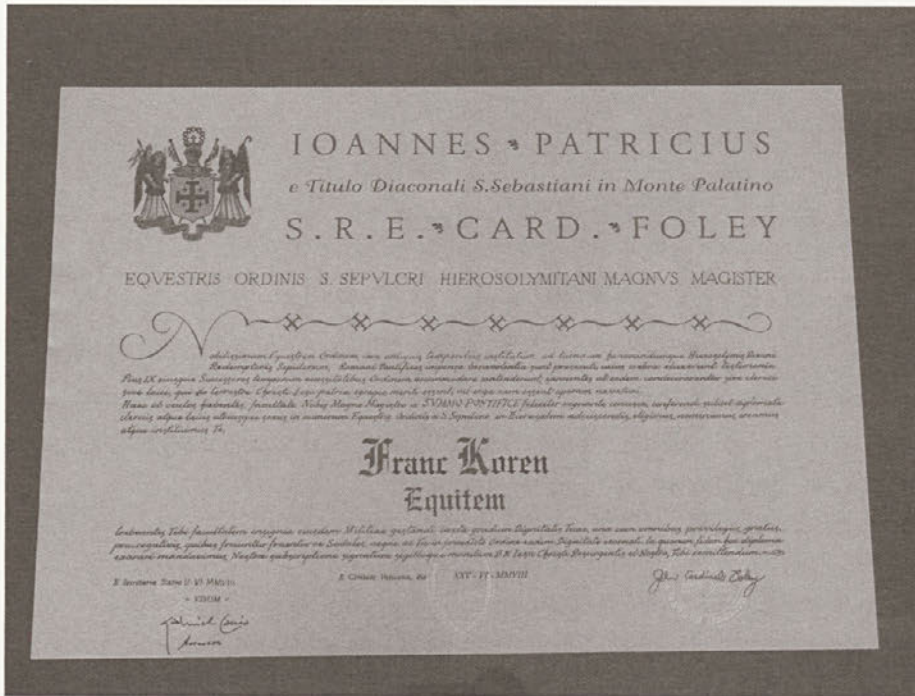
krščanske bratovščine kanonikov, ki so poleg svojih verskih ciljev ščitili tudi romarje, ki so v srednjem veku romali v Sveto deželo. Ustanovljen je bil pri baziliki Božjega groba v Jeruzalemu daljnega leta 1099. Ideal viteštva je najbolj plemenita in trajna dediščina krščanske civilizacije in ta ideal se je izoblikoval v srednjem veku.

Simbol Reda je vse od začetka Jeruzalemski križ, ki predstavlja pet

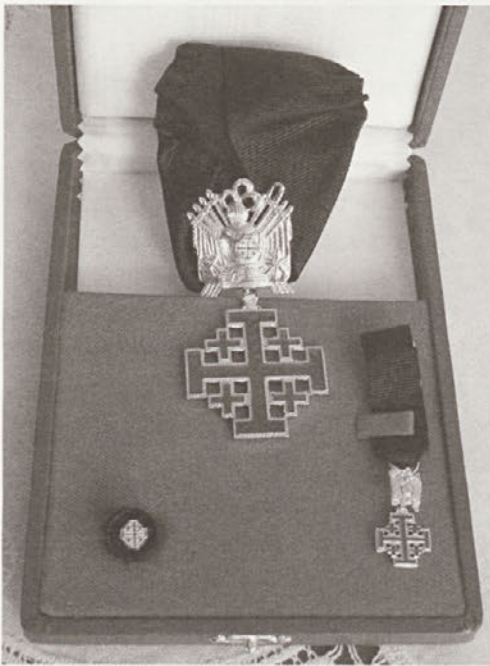
Prejem listine o imenovanju.

Foto: Tamino Petelinšek

Listina o imenovanju za Viteza Božjega groba.

Foto: Franc Koren

Insignije viteza - Jeruzalemski križ.

Foto: Franc Koren

nadškof dr. Franc Rode. Novi veliki prior Reda je sedaj v Sloveniji škof dr. Anton Jamnik. Red ima na vsem svetu v nekaj manj kot petdesetih namestništvih okrog 18.000 članov,

vsako leto pa je sprejetih nekaj sto dodatnih članov. 30. avgusta letos je bilo v slovensko namestništvo sprejetih dvanajst novih članov in med njimi sem bil tudi sam.

Po Zakoniku cerkvenega prava je naš Red mednarodno laiško združenje vernikov odprto tudi za klerike in je pod zaščito Svetega sedeža. Že samo ime Viteški red Božjega groba iz Jeruzalema nakazuje temeljno duhovno točko - Gospodov grob - kraj, kjer na poseben način izražamo veselje ob Kristusovem vstajenju. Vsak vitez se obveže k dobrotljivi zvestobi v veri in k pomoči vsem, ki širijo in utrjujejo krščansko vero v Sveti deželi, ki je, kot vemo, skozi vso zgodovino preizkušena z vojnimi grozotami. Vitezi in dame moramo v Devici Mariji vedno iskati vdanost in zgled ljubezni do Boga in

do bližnjega. Zavzemati se moramo za mir, ekumenizem in pravičnost. V moderni družbi je treba iskati rešitve v krščanskih izročilih, ki vsakega človeka prepoznavajo kot Božjega otroka in to je osnova za resnično humano obravnavo ljudi v vsaki družbi. Da bi člani Reda vse to zmoгли, se od njih zahteva moralno življenje, religiozno pobožnost, sodelovanje pri cerkvenih dejavnostih, laiški apostolat, razpoložljivost za služenje Cerkvi in živo zanimanje za verske probleme v Palestini v ekumenskem duhu. S svojimi prispevki člani Reda tudi materialno podpirajo tam živeče kristjane, predvsem z vlaganjem v izobraževalne ustanove v Jeruzalemu in v Jordaniji. Vsaj enkrat v življenju naj bi vsak član Reda tudi poromal po poteh Jezusa Kristusa v Sveti deželi in se tam še bolj iskreno in čuteče srečal s kristjani, da bi prepoznal njihove stiske in potrebe.

Za sprejem v Red mora bodočega člana praviloma povabiti nekdo, ki je že član Reda Vitezov Božjega groba. Tako sem tudi sam letos januarja dobil prijazno vabilo, če bi bil pripravljen vstopiti v ta Red. Vabilo mi je poslal škof in naš veliki prior dr. Anton Jamnik. Po skrbnem premisleku sem vabilo sprejel in začel hoditi na sestanke reda, ki se začnejo s sveto mašo v ljubljanski stolnici in potem sledi še srečanje članov reda. V nadaljnjem postopku sem moral Redu dostaviti krstni list, življenjepis, potrdilo domačega župnika, da sem dejaven katoličan z opisom vseh dejavnosti, ki jih izvajam v župniji in škofiji, osebne in družinske podatke in seveda tudi mere za izdelavo viteške uniforme. Vse te dokumente so s strani našega namestništva poslali v Vatikan, kardinalu Foleyju, velikemu

mojstru. Letos junija je veliki mojster poslal v Ljubljano listine, s katerimi me je imenoval za članstvo v Redu. Tako so bile odprte vse poti, da se izpelje investitura.

Investitura je sprejem novih članov v Red vitezov Božjega groba. Po štirih letih se je letos ta milostni dogodek zgodil na Gradu Goričane v bližini Medvod, v katerem je tudi čudovita kapela. 29. avgusta zvečer smo se bodoči vitezi skupaj z ostalimi člani Reda udeležili besednega bogoslužja, ki ga je vodil naš kardinal dr. Franc Rode. Med bogoslužjem smo svečano prisegli, da bomo v svojem življenju sledili z zgledom in delom nauku Cerkve in živeli po pravilih Reda, to obljubo smo potem overili tudi s podpisom. Kardinal Rode je ob koncu blagoslovil naše uniforme in v prijetnem klepetu z ostalimi člani smo tako zaključili prvi večer. Ta večer me je spremljala žena Irma.

Na dan investiture 30. avgusta smo se na slovesnost ob 10. uri odpravili vsi člani družine. Med slovesno peto sveto mašo smo bili novi kandidati sprejeti v Red Vitezov Božjega groba. Tudi ta dan je investituro vodil in maševal gospod kardinal dr. Franc Rode. Sam obred sprejema med viteze je zelo pomenljiv. Kleče smo se svobodno izrekli, da želimo postati vitezi Božjega groba za službo Cerkvi. Gospod kardinal je nad nami molil, nato smo simbolično iz njegovih rok prejeli viteške ostroge, kot simbol prvih vitezov. Zatem je kardinal Rode na vsakega položil meč na levo in na desno ramo in nas medtem imenoval za viteze v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha; naključje je hotelo, da sem k obredu z mečem prvi pristopil jaz. Zatem nam je ob botrstvu enega

Portret viteza dr. Franca Korena.
Foto: Alfonz Krapež

starejšega viteza izročil še glavni znak viteštva; to je jeruzalemski križ, ki ga vitezi nosijo zavezanega okrog vratu na različnih slavnih Reda. Nazadnje smo se oblekli v viteška oblačila in prejeli čestitke. Čestital nam je tudi grof Maeternich, ki je vsakemu novemu vitezu prenesel voščilo v imenu Velikega mojstra, kardinala Foleya iz Rima. Po slovesnem blagoslovu smo na dvorišču gradu iz rok kardinala Rodeja prejeli tudi listine o imenovanju.

Zame je ta letošnji dogodek velika milost, saj sem bil poklican med Viteze Božjega groba v Jeruzalemu nepričakovano in rekel sem si: »Gospodova pota res niso naša pota!« Sprejem viteštva jemljem kot začetek in ne kot dopolnilo mojega dela. Želim si, da bi moja dejanja v

bodočih letih pomagala sejati med ljudi dobroto, v poklicnem življenju želim pomagati ljudem po svojih najboljših močeh. Današnji svet je poln nestrpnosti, a verjamem, da je v njem tudi dosti plemenitega in z zaupanjem v Boga in z dobrimi deli naj postaja vse okrog nas boljše. Zaključujem z voščilom: »Naj vam novorojeno Dete iz Betlehema v srca in vse globine vaših duš in družin prinaša upanje, mir in Božji blagoslov v božičnih dneh in v Novem letu 2009!«

Vitez dr. Franc Korena

Veselo druženje na letošnjem Oratoriju

Najlepša pesem od vseh je tista, ki poje o veselem bivanju v otroškem živžavu. Najlepši dnevi za otroke so tisti, ko jih iste poti kot med šolskim letom k verouku, vodijo v prostore župnijskega doma, k zgovornim ciljem sproščenosti v igri, k trenutkom molitvene zbranosti, k risanju, k deseterim oblikam presenečanj. Tudi letos smo v župniji Col mladi organizirali Oratorij. Trajal je od 10. do 15. avgusta, udeležilo se ga je približno sedemdeset otrok ter petnajst animatorjev.

*Tako smo se na letošnjem Oratoriju povezovali, zabavali in igrali.
Foto: Tim Žgavec*

V ponedeljek navsezgodaj zjutraj smo se zbrali najprej animatorji, okrog 9. ure pa so se nam pridružili nadebudni otroci. Vsako jutro smo dan pričeli v cerkvi z molitvijo, pesmijo, ogledom zgodbe o Pavlu. Nadaljevali smo z katehezami, ki so jih pripravili animatorji. Ker so bili po tem naši želodčki že rahlo prazni, smo jih napolnili s sadjem in kruhom, nadalje pa smo se zaposlili z zanimivimi delavnicami. Izdelovali smo nakit, izdelke iz gline, izdelke iz soli, risali po majicah, pekli piškote, slikali na steklo. Potem pa nas je čakalo »ta pravo kosilo« – od okusne enolončnice do krompirjevega golaža ter nenadomestljive »pašte«

– za katero je poskrbela gospa Anica Rijavec. Seveda pa smo bili deležni tudi sladkih dobrot, ki jih je samo za nas spekla gospa Aleksandra Mikuž.

Popoldnevi pa so bili zelo razigrani. Igrali smo športne igre na igrišču, doživeli smo tudi vodni dan ter sproščeno pevsko in plesno popoldne. V torek smo se odpravili na izlet na Kovk, kjer smo bili deležni pogleda na čisto pravo gasilsko akcijo (ravno v tistem času je bil požar in tako nam je splaval po vodi skriti zaklad), ampak kljub temu smo vsi neizmerno uživali

Popoldanski pohod na Kovk, kjer je prav takrat potekala velika gasilska akcija gašenja požara.

Foto: Tim Žgavec

Najmlajši udeleženci Oratorija na cilju pohoda.

Foto: Tim Žgavec

Skupinska fotografija udeležencev Oratorija 2008.

Foto: Tim Žgavec

- tako otroci kot animatorji. Da, bilo nam je lepo! Podili smo se za soncem, hodili na grebene bližnjih hribov, v gozd, ki je vodil k pisanim jasam, v sence dreves - rekli smo: »pojdemo, odrinimo na pot, kamor nas vleče, kamor smemo in moremo - in vsaj za nekaj časa odmislimo skrbi.« Res, samo za nekaj časa ...

Mateja Peljhan

BELPORT

NOTRANJA VRATA

BELPORT d.o.o.

Col 3/a,

5273 Col

tel. 041 377 561

Colska župnijska kronika za leto Gospodovo 2008

Ker v času, ko je bila kronika napisana (11. december 2008), še ni končnih podatkov za leto, ki se izteka, je razumljivo, da številke niso dokončne in točne.

Pri krstnem kamnu župnijske cerkve Sv. Lenarta na Colu je bilo v letu 2008 krščenih šest dečkov: Anže Štinjek, dvojčka Blaž in Matija Kolar, Tobija Pregelj, Tomaž Štefančič in Luka Rušt. Kar štiri hkrati je krstil ob svojem obisku v domovini misijonar Janko Kosmač. Leto prej je bilo devet krstov. Torej trije krsti manj kot leto prej. Prvoobhajancev je bilo sedem. Leto prej jih je bilo prav tako sedem. Birma za 34 birmancev iz osmega in devetega razreda je bila v nedeljo, 1. junija 2008 dopoldne. Birmoval je rojak, škof Jurij Bizjak. Birmanci so v dveh skupinah poromali v koprsko stolno cerkev, kjer jih je sprejel in nagovoril škof Jurij Bizjak. Hvala sestri Rebeki Kenda in vsem animatorjem za njihovo vztrajno in lepo delo. Na praznik Sv. Rešnjega Telesa in Rešnje Krvi, 22. maja 2008, je bila tudi redna kanonična vizitacija, ki jo vsake štiri leta opravi škof v vsaki župniji. Vsi birmanci so uspešno opravili preizkus znanja in pripravljenosti na birmo.

Doma se je poročil samo en par: Vanja Rušt in David Rušt iz Gozda; Katarina Ferjančič in Peter Vidmar pa sta se poročila na Slapu ter obudila Štefanovo domačijo v Orešju.

Ob pogrebu smo se poslovili od štirih župljanov: Jernej Bajc, Valentin Škrli,

Domen Pregelj in Štefanija Kopal. Zadnji pogreb je bil v Sanaboru. Leto prej je bilo trinajst pogrebov. Samo civilni pogrebi pri nas niso v navadi – ne to leto ne leta prej. Če povzamemo – dva krsta več kot pogrebov v letu 2008.

Naročniki verskega tiska upadajo: Ognjišče za tri in Družina za štiri. Štetje nedeljnikov je pokazalo tako spomladi kot jeseni podobno število (511 in 514). Vso župnijo so ob novem letu obiskali otroci kot koledniki in zbirali darove za misijone.

Skupaj z župnijo Podkraj smo imeli več romanj. V petek, 20. junija 2008, smo z enim avtobusom poromali v Stično ob obisku Fatimske Matere Božje. Že naslednji dan, 21. junija 2008, smo prav tako z enim avtobusom romali z našimi starejšimi na Brezje, naši voditelji in spremljevalci so bile sodelavke Karitas. Med 28. junijem in 5. julijem 2008 smo poromali v Fatimo, Lurd in Santiago de Compostela. Na pot smo se odpravili z letalom iz Brnika, nazaj pa smo se vrnili z avtobusom. Isti romarji so imeli srečanje še v nedeljo, 5. oktobra 2008, na vikendu pri Lisjakih blizu Šmarij. Mladina je v soboto, 20. septembra 2008, z enim avtobusom romala v Stično. Poromali smo tudi v Brežice,

Krško in Brestanico – Slovenski Lurd ob 15-letnici Aritoursa. Romanje je bilo v soboto, 25. oktobra 2008. Otroški in mladinski pevski zbor je prepeval pri živih jaslicah v Postojnski jami na god Sv. Štefana.

Jaslice v župnijski cerkvi je pripravila mladina. Hvaležni smo jim, veseli pa bomo, če se bodo v takem in še večjem številu še naprej zbirali na srečanjih. Na večer praznika Vseh svetih je mladinska skupina pripravila duhovno bogato in lepo skupno molitev vseh štirih delov rožnega venca v župnijski cerkvi. Pevci obeh zborov so imeli pogostitev ob Sv. Ceciliji. Hvala gostiteljema g. Milki in g. Gabrijelu Koren. Sv. Miklavž je obiskal vse otroke v župniji.

Število strežnikov nekoliko upada, zadnje čase je vsaj malo več navdušenja med majhnimi otroci. Trenutno je sedaj 43 strežnikov (pred nekaj leti 62). Po končanem veroučnem letu 2008/9 se nam obeta velik osip strežnikov.

Tudi bralcev bi bilo lahko več, posebej med tednom, saj je maš res tako malo. Velja tudi za Sanabor.

Dekanijski družinski dan v Vipavskem

križu 4. oktobra 2008 – razen ene obiskovalke po službeni dolžnosti, ki je vztrajala do kosila, nismo imeli iz obeh župnij niti ene družine niti enega zastopnika. Vabil je bilo v naših dveh župnijah (Col, Podkraj) razdeljenih kar 400. Štiristo vabil in prav toliko zastopnikov – in nič odziva. Udeležba iz dekanije pa je bila lepa in spodbudna: 200 do 300 ljudi iz mladih družin. Hvala Bogu.

Nov križev pot v župnijski cerkvi je bil postavljen v petek, 7. marca 2008. Bog plačaj vsem darovalcem, posebej pa slikarki Ani Trošt, ki ga je občuteno naslikala, in mizarskemu mojstru Dominiku Curku za lepe okvirje. Isti dan je prvič vodil pobožnost ob novem križevem potu Ivan Preglju. Blagoslovitev novih podob križevega pota in obnovitvenih del v cerkvi je še v načrtu. Upamo na nov pasijonski križ. Kot svoj dar nam je Ana Trošt nad misijonskim križem naslikala in podarila Vstalega Zveličarja. Darovalci za križev pot so imeli srečanje v torek, 11. marca 2008. Takrat je bila predstavljeno vse delo povezano s križevim potom.

Mladinski mešani pevski zbor Duri pod vodstvom Martine Peljhan, Ane Trošt ter sodelavcev je 20. aprila pripravil v cerkvi lep koncert z naslovom Oče, združi nas. Bog plačaj za trud Mateji Peljhan.

Oratorij je bil letos drugič na Colu od ponedeljka, 11. avgusta, do petka, 15. avgusta 2008. Vodila ga je Mateja Peljhan skupaj z animatorji iz mladinske skupine. Za hrano je skrbela Ančka Rijavec. Srečanj se je udeleževalo lepo število otrok, celo preko 70. Bili so zelo navdušeni in si kaj takega še želijo. Oratorij je bil večinoma v Župnijskem domu in v cerkvi, en dan pa je bil tudi izlet.

Mateja Peljhan je 30. septembra 2008 na Teološki fakulteti v Ljubljani uspešno zagovarjala diplomsko nalogo in opravila diplomski izpit ter s tem izpolnila vse obveznosti za dokončanje univerzitetnega eno-predmetnega študijskega programa Teologija in dosegla strokovni naslov univerzitetna diplomirana teologinja. Na prvo adventno nedeljo, 30. novembra 2008, je pri prvi maši prejela kanonično poslanstvo, ki ga ji je kot katehistinji podelil ordinarij škof Metod Pirih.

Vse tri lestence iz župnijske cerkve je očistil, obnovil in pozlatal ter na novo elektrificiral pasarski mojster Pavle Pirnat iz Ljubljane. Potrebno bo tudi redno čiščenje. Vsak lesteneč ima tudi svoj vitel, ki omogoča varno spuščanje do tal in nato dviganje s podstrešja.

Shod v Logu 3. avgusta sta pripravljali župniji Col in Podkraj. Sodelovanje je bilo zelo skromno: nobenega strežnika, pevcev zgolj za vzorec, bralci so bili kot vedno isti. Treba bo razmisliti in se odločiti, ali smo še sposobni (dve župniji skupaj) enkrat na dve leti oblikovati eno mašo v Logu. Sicer raje ne sprejmimo obveznosti. Tokrat nas je izjemoma nagovoril misijonar p. Lojze Markelj DJ na temo »Družina in družinska molitev«.

Sv. Lenarta smo počastili z zlato mašo nekdanjega župnika Bogdana Brica. Med nami je bil kar tri dni. Ob prvem petku in pred šagro je obiskal vse bolnike v župniji ter zanje daroval tudi mašo ob srečanju bolnikov v župnijski učilnici. Sv. Danijela v Sanaboru smo na podoben način počastili z nedeljsko sv. mašo 14. septembra 2008.

Mašo v DSO (Dom starejših občanov

v Šturjah) v torek, 5. avgusta, sta pripravljali naši župniji: Col in Podkraj. Skupaj z drugimi sodelavci iz dekanije nam je uspelo.

Novi klopi v župnijski cerkvi je iz slavonskega hrasta po načrtih arhitekta Franceta Kvaternika naredil mizarski mojster Jožko Ogrič iz Čekovnika v dogovorjenem roku – do novega leta 2009.

Prodaja sedmih parcel zazidalnega načrta »Drage« je bila izvedena konec leta 2007 in v začetku 2008. Iz tega fonda bo bomo pokrili plačilo novih klopi.

Vojaški kaplan Milan Pregelj je na polletni misiji v državi Kosovo. Od njega smo se poslovili pri nedeljski jutranji maši, 10. avgusta 2008, vrača pa se februarja 2009.

Na god Sv. Štefana, 26. decembra 2008 dopoldne, je bil v colski župniji drugič blagoslov konj. Prvič smo blagoslovili kar 24 konjičev in njihove vrle gospodarje ob godu Sv. Jurija, 24. aprila 2005 pri Škančerju, Križna Gora 15, v Gozdu.

Poskus vloma v Župnijski dom na Colu je bil odkrit 6. aprila 2008.

Natančnejša statistika bo objavljena v novoletnem Oznanilu in v živo ter bolj izčrpno povedana na Novega leta 2009 dan.

Zahvala vsem sodelavcem in darovalcem, dobrotnikom ter molivcem.

Lojze Šinkovec

Zlata maša Bogdana Brica na Colu, 9. novembra 2008

Zlata maša Bogdana Brica na Colu.
Foto: Zorana Baša

Bogdan Bric se je rodil 9. 11. 1931 v Dragi pri Dornberku v družini s sedmimi otroci. Dvanaestleten je bil skupaj s svojim bratom priča, ko sta dva vosovca (komunista, partizana) med košnjo v Prvačini, 2. junija 1943, iz bližine ustrelila njegovega očeta. Isto leto, v noči na 18. september 1943, so isti podoben zločin na krut način zagrešili tudi nad njegovima sestrama, svakom in dvema nečakinjama, eno celo mladoletno (14 let). Fašisti so jih kot zavedne Slovence preganjali in izolirali, komunisti pa kruto pobili. Bogdan je doštudiral in bil v duhovnika posvečen 29. 6. 1958 v Ljubljani. Njegova službena mesta so bila: Branik in Šmarje (1958), Log/Mangart (1958-59), Drežnica (1959-65), Šentviška Gora, Pečine, Ponikve (1965-73), Lokev, Divača, Škocjan (1973-85), Col (1985-1993), Osek (1993-).

Pred nedeljo Sv. Lenarta, 9. 11. 2008 je z nami preživel tri dni. Bil je na razpolago za sv. spoved. Obiskal je vse naše bolnike in starejše na domovih na prvi petek, zanje daroval sv. mašo v soboto - na svoj god, in v nedeljo - na svoj 77. rojstni dan slavil svojo zlato mašo na Colu. Hvala vsem, ki ste se potrudili, da je bilo praznovanje lepo in doživeto.

Bogdan Bric se je med nami izkazal kot skromen in goreč duhovnik, zavzet za duhovno rast, in kot dober gospodar. Novembra 1990 je na Colu pripravil misijon, ki ga je vodil jezuit + Franc Cerar DJ. V tem času je bilo več tridnevnic in duhovnih obnov. Med njegovim službovanjem na Colu so bile kar štiri nove maše zaporedoma vsako leto po ena: Milan Pregelj (1989), Franc Likar (1990), Bogdan Vidmar (1991) in Zoran Bajc (1992).

Prav tako bogata je tudi bera njegovih materialnih del pri župnijskih zgradbah. Na novo sta bili prekriti strehi župnijske cerkve in župnišča (1991). Župnijska cerkev je bila prebeljena, dobila je novo ozvočenje (1990) in električno zvonjenje (oba sistema sta sedaj na podružni cerkvi v Sanaboru). V župnišču je bilo narejeno novo centralno ogrevanje (1988), vzdanih je bilo nekaj oken in bila obnovljena fasada. Asfaltirana je bila cesta do Župnijskega doma (1992). V zakristiji župnijske cerkve je bilo postavljenih več novih vrat (1989), v cerkvi zadaj narejena nova spovedna soba (1987), obnovljeni so bili svečniki in križi ter pozlačeni kelih in nabavljene patene. Predvsem pa se je v času njegovega službovanja temeljito zastavila priprava na nove (tretje) orgle, ki jih je pozneje izdelala Škofijska delavnica v Hočah pri Mariboru kot svoj 25 opus. So mehanske in narejene po dispoziciji rojaka Jožeta Trošta. Postavljene so bile 1995 in imajo dva manuala, pedal ter 18 pojočih registrov, tudi

par jezičnikov. V tem času je župnija Col velikodušno prodala Osnovni šoli Col parcelo šolskega igrišča s pripadajočo potjo. Pogodbo je podpisal še tedanji ravnatelj Vojko Stegovec.

V Sanaboru, ki je bil še posebej velika skrb in ljubezen Bogdana Brica, je bila na zvoniku narejena nova streha (špica), pokrita z bakrom, ki se je tedaj težko dobil, ter dva nova bronasta zvonova, ulita avgusta 1991 v Ferralitu v Žalcu s pripadajočo opremo (»cis« 206,5 kilogramov in »h« 312 kilogramov) ter nova okna.

Naslednje, 2009. leto, bomo slavili, če Bog da, zlato mašo nekdanjega dolgoletnega župnika Borisa Čibeja.

Lojze Šinkovec

KLUB

POWER FITNESS GYM COL

vabimo Vas da se nam pridružite in naredite nekaj zase in za svoje telo

- **ŽELITE ODPRAVITI KAKŠEN KILOGRAMČEK PREVEČ**
- **Sestavimo vam Vam primeren jedilnik ter vaje**
- **INDIVIDUALNO** Vas vodimo skozi shujševalni program
- **VODENA VADBA ZA STAREJŠE**
Skozi različne treninge ter programe
- **KONDICIJSKE PRIPRAVE ZA VSE VRSTE ŠPORTNIKOV**
- **FITNES IN ANTISTRES PROGRAMI**

POMAGALI VAM BOM DO ŽELJENIH REZULTATOV

PON. - PET
18.00 - 21.00,
SOBOTA,
NED. IN PRAZNIKI ZAPRTO

INFO :

David Koren (051/ 385-435) ; koren.fitnessgym@siol.net

**TELO IMATE SAMO ENO POSKRBITI
ZANJ DA OSTANE ZDRAVO IN VITALNO!**

**Prevozi,
gradbena mehanizacija**

▣ Kobal ▣

**KOBAL IVAN s.p.
Višnje 5a, 5273 Col
tel.: 05/36 68 187, gsm: 041/703 131**

Končno od obljub k dejanjem

Za člane Sveta Krajevne skupnosti je bilo leto 2008 leto obljub, vendar kljub temu dokaj uspešno, saj smo sprejeli nekaj pomembnih odločitev, ki se bodo udejanile v prihodnosti. Kljub neizpolnjenim obljubam v preteklosti se že veselimo del, ki potekajo in ciljev, ki nas čakajo v prihajajočem letu 2009.

Pa pomahajmo iztekajočemu se letu 2008. Seveda se popolnoma strinjam z nekaterimi kritiki, da tudi ta skupina fantov in dekleta, ki sestavljajo tokratni svet KS Col ni kaj prida naredila za dobro krajanov vasi, ki sestavljajo omenjeno Krajevno skupnost. Vendar se moramo zavedati, da se ciljev ne da doseči v kratkem času, kot smo morda tudi sami pričakovali. Jasno je, da je bilo v teh dveh letih, odkar deluje sedanji svet KS Col na poti načrtovanih ciljev veliko ovir, mimo katerih se pač ni dalo, zato smo se z njimi odgovorno spopadli in

danes se lahko pohvalimo, da smo bili vsaj pri nekaterih bili uspešni. Kljub temu, da KS Col v letu 2008 ni bila upravičena do investicijskih sredstev, se je na Colu in okolici nekaj premaknilo.

Postavili smo dve javni razsvetljavi, na Avžlaku ter na Policah. Po pridobitvi elektroenergetskega soglasja bosta obe luči služila svojemu namenu. Njuno svetlobo pričakujemo v začetku decembra.

Poleg vzdrževanja in obsekovanja javnih poti, se je na novo asfaltiralo pred avtobusno postajo v Gozdu, ki je ponovno postala biser vasi. S sredstvi za vzdrževanje javnih prostorov se je nanovo prepleskalo vežo ter obnovilo oglasno desko

v Zadržnem domu na Colu.

Poleg naštetih in še nekaterih manjših vzdrževanj smo večino časa namenili investicijam, ki nas čakajo v prihodnosti oziroma so se že pričele. Verjetno je večini že znano, da je gradnja kanalizacijskega omrežja na Colu blizu zeleni luči. Trenutno smo priča podpisovanju pogodb z investitorjem, torej Občino Ajdovščina, ki bo v začetku decembra objavila javni razpis za izbiro izvajalca. Gradbena dela se bodo pričela v marcu 2009. Prav tako se bliža zelena luč za vodovod proti Malemu Polju. Pridobljena so vsa soglasja in pripravljena vsa dokumentacija za oddajo vloge za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki bo oddana v sredini decembra. Gradnja glavnega voda je v planu za leto 2009, dokončanje omrežja pa je predvideno ob koncu leta 2009 oziroma v letu 2010.

Končana so tudi pogajanja o poravnavi vračil vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje. Državno pravobranilstvo bo pisno poravnavo takoj, najkasneje pa v roku 30 dni po sklenitvi, skupaj z vsemi podatki o upravičencu, ki so potrebni za izvedbo vračila, dostavilo Slovenski odškodninski

Gospod župnik Lojze Šinkovec prvi začel z deli pri gradnji mrliške vežice.

Foto: Janko Mikuš

družbi, d. d.. Slovenska odškodninska družba mora obveznost Republike Slovenije iz sklenjene poravnave poravnati 89 upravičencem v roku 60 dni od prejema poravnave. Tako bodo upravičenci do vračila v KS Col vračilo v znesku 1500 EUR prejeli

Prihod strojev na gradbišče mrliške vežice v zgodnjem meglenem jutru.

Foto: Janko Mikuš

februarja 2009.

Z veseljem naj povem še nekaj o težko pričakovani mrliški vežici, saj smo končno priča njeni gradnji. Res je, da sem njeno gradnjo obljubljal že spomladi 2007, vendar sem dokaj hitro ugotovil, da sem ugriznil v precej kislo jabolko, ki je dozorevalo celih 13 let. Seveda je res, da vseh zapletov iz preteklosti člani sveta KS Col nismo poznali, zato smo se osredotočili na težave, ki smo jim bili priča danes. Soočili smo se z interesi in pogoji sosedov, s katerimi se nikakor nismo mogli dogovoriti, zato smo bili priča raznim podtikanjem in pritožbam. Celoten postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja bi bil preobširen, zato sem se dolžan ob tej priliki vsaj zahvaliti v imenu KS Col Stanislavu Mikužu za njegovo

pravno pomoč na ustni obravnavi pri organu I. stopnje in za pomoč pri odgovoru na pritožbo zoper odločbo organa I. stopnje na Ministrstvu za okolje in prostor Republike Slovenije. Ministrstvo za okolje in prostor je pritožbo zavrnilo in s

tem je gradbeno dovoljenje postalo pravnomočno, tako da smo v oktobru objavili javni razpis in 27. oktobra 2008 izmed osmih prispelih ponudb izbrali najugodnejšo, ki jo je posredoval B CENTER d.o.o. Gradnja se je že pričela, na kar smo člani Sveta KS Col zelo ponosni, saj bo težko pričakovana

mrliška vežica končno postala resničnost. Do novega leta izvajalec načrtuje gradnjo temeljev novega zidu in temeljev vežice, v zgodnji pomladi pa dokončanje vežice do 4. gradbene faze. Dokončanje investicije v celoti pa predvidevamo do jeseni 2009. Torej: poleg kanalizacijskega omrežja ter vodovoda proti Malemu polju je mrliška vežica in razširitev pokopališča glavna investicija v mandatu sedanjega sveta KS Col. Če bomo zadane obljube

izpolnili, v kar sem trdno prepričan, bomo pokončnih glav kovali načrte naslednjega štiriletnega obdobja ali pa prepustili vodenje KS Col drugim, ki bodo imeli nove načrte in izzive.

Kot sem že na začetku omenil, so nam obljube za leto 2008 ušle skozi prste, vendar smo se potrudili, da niso pozabljene, tako kot nisem pozabil na pohvalo društev, ki so tudi letos poskrbela za prijetne zabave krajanov KS Col, ki jim ob bližajočih se praznikih in letu 2009 želim, da bi se jim izpolnile vse tihe želje in uresničil vsaj delček sanj.

Janko Mikuš,
predsednik KS Col

Dela na gradbišču mrliške vežice so se končno začela - star zid, preko katerega mrliška vežica ni mogla celih 13 let, je končno porušen ...

Foto: Janko Mikuš

150 pomladi šolstva v Podkraju

Šelestenje podkrajских bukev

V preteklem šolskem letu smo v Podkraju praznovali 150. obletnico šolstva. Poldrugo stoletje je dolga doba, zato smo učenci in učiteljice na podružnični šoli velikemu jubileju posvetili celo šolsko leto in ga zaznamovali z različnimi prireditvami, srečanji in delavnicami. Podkrajška šola je že od začetka trdno povezana in vraščena v samo središče vasi, zato smo praznovali sedanjí in nekdanji učenci skupaj. Povezali smo različne generacije in skupaj odkrivali ter ustvarjali »Sledi med bukvami.«

Po zbranih pisnih virih sega začetek sistematičnega poučevanja v Podkraju v leto 1858, ko naj bi podžupnik Ivan Brence poleg verouka začel poučevati tudi branje, računstvo, pisanje in petje. Med tednom so k pouku hodili otroci, ob nedeljah pa odrasli. Učilnico so uredili kar v hiši tedanjega cerkovnika. Leta 1876 so vaščani od grofa Lanthierija odkupili poslopje sredi vasi in ga temeljito obnovili. Leta 1877 je začela z delovanjem redna šola s prvim poklicnim učiteljem Franjem Krušnikom. Šolsko kroniko, ki je dragocen pomnik preteklosti, so na podkrajški šoli začel pisati učitelj Edvard Markošek leta 1895 in je ena izmed redkih odlično ohranjenih dokumentov šolstva v Sloveniji. Največ učencev je podkrajško šolo obiskovalo v šolskem letu 1916/17, kar 238. Kot samostojna je šola delovala vse do leta 1965, ko je postala podružnična šola Osnovne šole Col. Današnja podoba je šolska stavba dobila leta 1993, ko so podrlí dotrajano šolsko poslopje in z veliko zavzetostjo vaščanov zgradili na istem mestu novo šolo, ki jo je v jubilejnem

letu obiskovalo 41 učencev od 1. do 5. razreda.

Kaj se je dogajalo na podkrajški šoli v prazničnem letu?

Začetek praznovanja sega v oktober 2007, ko smo izpeljali kiparski tabor »Kaj se skriva v lipi?«, s katerim smo želeli obeležiti preteklost prednikov naših učencev, ki je tesno povezana z lesom. Učenci podkrajške in colske šole so pod vodstvom mentorice in koordinatorice projekta Nataše Grom ustvarili čudovite lesene izdelke, ki krasijo podkrajško šolo. Nastala dela je predstavila in likovno ovrednotila mag. Silva Karim, ob zaključku pa nam je spregovoril Franc Černigoj z ljudskim izročilom z Gore in nam razložil, da sta v teh krajih les in beseda »brat in sestra«.

Utrinka s kiparskega tabora, ki je potekal oktobra 2007.

Foto: arhiv avtoric

Želja, da bi praznovanje še tesneje povežalo šolo in kraj, se je začela uresničevati v oktobru 2007 z ustvarjalnimi delavnicami, ki smo jih izvedli v sodelovanju z Ljudsko univerzo Ajdovščina ob Tednu vseživljenjskega učenja. Obisk in ustvarjalna zagnanost staršev, starših staršev in drugih krajanov nas je pozitivno presenetila. Skupaj smo ustvarjali v treh delavnicah: pisane ptice, igrače naših babic in leseni obešalniki.

Vsi učenci podkrajске šole smo v novembru obiskali Slovenski šolski muzej v Ljubljani, kjer nam je nekdanja učenka podkrajске šole, Valentina Srebot, preoblečena v strogo učiteljico tridesetih let prejšnjega stoletja, nazorno predstavila učno uro lepopisja. Na svoji koži smo doživljali strah, strog šolski red in kaznovanje, ki so pogosto spremljali učence preteklih desetletij.

V prazničnem decembru smo na šolo povabili stare starše, ki so z nami delili spomine na svoje šolske dni. Pripravili smo jim kulturni program in jih obdarili z likovnimi izdelki.

Mesec januar nam je med šolske klopi pripeljal domačine, ki se ukvarjajo z zanimivimi poklici. Obiskal nas je tekmovalec v hitrostni vožnji s formulo Dejan Milavec, gozdar in tekmovalec v sekanju dreves Robert Čuk, operni pevec Silvo Škvarč in likovna pedagoginja in kiparka ter ilustratorica Silva Karim.

Na predvečer slovenskega kulturnega praznika je na podružnični šoli potekala kulturna prireditev, na kateri so Prešerna in njegovo poezijo predstavili domači recitatorji, igralci, pevski zbori pod vodstvom Lojzeta

Bajca, Danijele Rovana in Alijane Trošt Rupnik ter solopevca Martina Bajca in Bojana Srebot. Odprli smo bogato rezbarsko razstavo ustvarjalcev iz Podkrajja in Cola, kjer so razstavljali Simon Bajc, Janez Koren, Jože Likar, Alojz Škvarč, Janez Škvarč, Nejc Puc in Venceslav Rupnik.

Poskrbeli smo tudi za športno aktivnost, saj smo na sončno aprilsko soboto skupaj s planinskim društvom Križna gora in krajanji Podkrajja organizirali pohod po okoliških hribih.

23. maj 2008 – vrhunec praznovanj

S slovesno prireditvijo smo praznovali 150 pomladi podkrajskega šolstva

in izid zbornika. Priprava slovesnosti je zahtevala ogromno delovnih moči. Hvala vsem zaposlenim na podkrajski in colski šoli ter krajanom, ki ste v težkih razmerah poskrbeli, da je prireditev pod platneno streho gladko tekla. V kulturnem programu so sodelovali učenci colske in podkrajске šole ter pevski zbori pod vodstvom Lejle Irgl, Danijele Rovana in Lojzeta Bajca. Slavnostni govornik je bil dr. Milan Zver. O zgodovini in pomenu šolstva so svoje misli razkrili še: ravnatelj Ivan Irgl, poslanka Eva Irgl, ajdovski župan Marjan Poljšak in predsednik KS Podkraj Ivan Rupnik. Program sta povezovala Petra Kobal in Luka Leskovec.

Visoki gostje na prireditvi v Podkrajju.

Foto: arhiv OŠ Col

Učenci med točko »Prstne igrice«. Foto: arhiv OŠ Col

Učenci med točko »Zaključek šolskega leta 1918/19«.
Foto: arhiv OŠ Col

Slovesnost je spremljala tudi razstava slik, fotografij, knjig in rokopisov ustvarjalcev, ki so povezani s Podkrajem. Predstavljeni so bili: ljudski pesnik in izjemen pripovedovalec Anton Kobal, legendarni fotograf Edi Šelhaus, župnik in pisatelj Joško Kragelj, pisateljica Radoslava Premrl, pisatelj Aldo Černigoj, pesnik in zapisovalec ljudskega bogastva Franc Černigoj, slikarka Silva Karim, pesnica Valentina Srebot ter mlada pisateljica, gimnazijka Ivana Kobal. Razstavili smo tudi stare učbenike, spričevala in učne pripomočke. Ta dan smo podelili nagrade in priznanja udeležencem likovnega natečaja Šola nekoč in danes in razstavili nagrajena dela.

Ni šole brez bukev ... Tudi na praznično obletnico so zašelesteli listi zbornika *Sledi med bukvami*. Večino sledi poldruega stoletja šolstva v Podkrajju je za vedno zabrisal čas. Le majhen delček tistih, ki so še ostali zapisani ali so se ohranili v ustnem izročilu, smo objavili v zborniku. Ustvarjalke zbornika se zahvaljujemo vsem, ki ste pomagali z gradivom, z nasveti, s svojimi zgodbami ali le z dobrimi mislimi.

Ob zborniku je izšla tudi zgoščanka z video zapisom pričevanj, ki jih je posnela in tehnično obdelala gospa Nadja Puc. Obiskali smo domačine, ki so nas prisrčno sprejeli in z nami delili svoje zgodbe iz šolskih dni.

Odmevi na zbornik

Objavljamo dva odmeva, gospoda Jurija Bizjaka, pomožnega škofa, in g. Ivana

Rudolfa, častnega konzula Republike Koreje.

Najbolj presunljivo zahvalo smo prejeli po telefonu od g. Edija Šelhausa. Zahvalil se je za zbornik in povedal, da je presrečen, ker ima v rokah zgodovino svojih prednikov. Obljubil je, da se bo boril z boleznijo, da bo lahko še obiskal svoj ljubljeni Podkraj. Ne moremo pozabiti tudi njegove velike žrtve, ko je takoj po prihodu iz bolnišnice, v težkem zdravstvenem stanju, poskrbel, da so ga odpeljali na pošto in nam je postal gradivo za razstavo.

Spoštovani gospod ravnatelj, cenjeni zbor učiteljev!

Prejel sem zbornik 'Sledi med bukvami', ki ste ga izdali ob 150-letnici šolstva v Podkrajju, in se vam za knjigo in za pozornost prisrčno zahvaljujem.

Iskreno vam čestitam za skrbno sestavljene in lepo urejene bukve, ki ste jih pripravili, za bogato in privlačno branje, ki ste ga napisali. Vsem je dobro znano, kakšna je rešitev, ko spomin zgubi sled: treba je pogledati v bukve!

Podjetnim stezosldecem in zavzetim učiteljem želim še naprej dober nos in razločne sledi za nadaljnje raziskave in odkritja. Naj tako podkrajске kakor tudi druge bukve poganjajo vedno globlje korenike in nosijo vedno bolj košate krošnje - naj dobivajo nova poglavja in nove naslove.

Z vsem spoštovanjem in cenjenjem!

Pred dnevi sem prejel vaš zbornik Sledi med bukvami, Najlepša hvala! Prebral sem ga v dušku, ker je sila zanimiv. Iz Podkrajja je bila tudi moja mama, zato me vse, kar je zbrano v knjigi, zelo zanima. Tone Kobal je moj stric in vidim, da vam je bil, čeprav ni več med živimi, vir nekaterih informacij.

Čestitam vam za imenitno opravljeno delo. Verjamem, da je bila tudi slovesnost, ki ste jo imeli, uspešna.

Prisrčen pozdrav!

Juan Rudolph

Sto petdeset pomladi že zelenijo podkrajске bukve in dokler bodo otroška sončeca sijala nanje, bodo kljub viharjem rasle v nova desetletja ... Da si Podkraj to zasluži, je pokazalo tudi praznično leto 2008.

*Irena Laksida in
Katja Eusk Medvešček*

Na lanski podelitvi zlatega Cankarjevega priznanja ...

Lani sem tekmovala za Cankarjevo priznanje. Bila sem zelo pridna, dosegla zlato priznanje in zato sem bila povabljenaa, naj se udeležim slavnostne podelitve v Celju. Seveda sem se takoj odločila, da se je udeležim.

No, tisti petek sva se z očetom namesto proti šoli odpeljala v Celje. Bila sem kar malo nestrpana, ker so obljubili, da se prireditve udeleži tudi predsednik države. Ko sva končno našla dvorano, v kateri naj bi se vse skupaj odvijalo, sem opazila, da sem edina v kavbojkah in srjaci in da so vsi zelo svečano oblečeni. Vendar me to ni tako zelo motilo. Starše so odpeljali na balkone, ker je bilo v dvorani premalo prostora za vse. In tako sem šla in si poiskala sedež.

Končno se je prireditev začela. Opazila sem kar nekaj pomembnih oseb, med njimi tudi gospoda predsednika države in župana občine Celje. Najprej smo pol ure poslušali raznorazne govore. Bilo je res dolgočasno, čeprav so na začetku vsi obljubljali, da ne bodo dolgozeli. Ko pa so končno končali, so na hitro podelili Cankarjeve zlatnike, ker se je predsedniku mudilo. Taki ljudje vedno najprej zamudijo, nato pa se jim še grozno mudi. Resnično pa sem se začela dolgočasiti,

ko je na oder prišla neka hipijevska skupina iz Murske Sobote.

Čez dve uri so bili še vedno na odru. Polovica dvorane je poskušala zaspati, in ravno ko je k meni prišel oče, da bi mi povedal, da nama čez petnajst minut poteče parkirna ura, je neka mlada ženska začela protestirati. Ustavila je bend in spregovorila v mikrofona. Zahtevala je, naj po treh urah podelijo zlata Cankarjeva priznanja tudi nam, ki pač nismo dosegli prvih

treh mest. Vsa dvorana ji je začela navdušeno ploskati. Tudi jaz.

No, takrat so res poslali hipije z odra in se odločili, da opravijo podelitev. Ženska je začela klicati po mikrofону najprej dobitnike iz srednjih šol, iz 3. kategorije. Ampak smola vseh smol, »crknilo« je ozvočenje. In niso klicali nikogar več. Čez dve minuti je nastala velika zmeda. Nekateri so hoteli po priznanje, drugi so se z priznanjem že spotikali med stoli, da bi prišli do izhoda, spet tretji pa so hoteli na sok. Ko se je množica zredčila, sem opazila, da smo v dvorani samo še trije, ki ne vemo, kam naj se »zagužvamo«.

Takrat je očetu prekipelo in je stopil k ženski. Rekel ji je, kje ima

priznanje, ker sva prišla z drugega konca države in nimava časa biti cel dan tu. Razkuštrana ženska je pobrskala po kupu, dobila moje priznanje in mi rekla: »Izvoli, saj si Anja, a ne? Ja, tukaj je priznanje, drugače pa (pokaže na drugi konec dvorane) tista visoka blond ženska je pisateljica Janja Vidmar. Skoči tja k njej in ji reči, naj ti čestita.« Malce čudno sem jo pogledala, vendar niti slučajno nisem iskala pisateljice. Bila sem tako lačna, da sploh nisem čakala, da bi mi kdo čestital.

Potem sva z očetom hitro stekla na parkirišče, a glej ga, zlomka, zamudila sva šest minut in dobila lisice. Takrat pa je očetu prekipelo in je dodobra

»spovedal« najprej tistega, ki je pobiral parkirninó, nato pa se zaobljubil, da ga, razen na Colski veselici, na nobeni prireditvi ne vidijo več. In mene tudi ne, do sile. Plačal je dvajset evrov kazni, ampak vseeno me je odpeljal še na pico.

Tista picerija pa ima zelo carsko ime: *Pri šoferski mamicil!* To zadnje mi je bilo še najbolj všeč od vsega, kar se je tisti dan dogajalo.

Anja Rijavec,
9. razred OŠ Col

Športni uspehi

Tudi v letošnjem letu so učenci OŠ Col nadaljevali z uspešnimi nastopi na atletskih tekmovanjih.

Po uspešnih nastopih na področnem tekmovanju v Novi Gorici, kjer je Janez Puc zmagal v skoku v daljino, Uroš Bajc pa je bil tretji v skoku v višino, sta se oba uvrstila še na finalno tekmovanje, ki je bilo 5. junija v Celju. Uroš Bajc je med starejšimi dečki v višino skočil 173 centimetrov in tako osvojil 5. mesto. Še večji uspeh pa je v skoku v daljino v kategoriji mlajših dečkov dosegel Janez Puc. S preskočenimi 539 centimetri je osvojil 1. mesto in postal državni prvak med učenci 6. in 7. razredov!

*Janez Puc je postal državni prvak v skoku v daljino.
Foto: arhiv Stojan Koren*

Stojan Koren

GOZDARSTVO

FRANC URDIH d.o.o.
VIŠNJE 5 5273 COL

GOZDARSTVO
GRADBENA MEHANIZACIJA

Silvester Kobal s.p.

Malo Polje 26

5273 Col

041/414 603

05/366 83 06

Lesene umetnine Janeza Škvarča

Na Colu imamo kar nekaj umetnikov, katerih veččin mnogi izmed nas niti ne poznajo. Zato smo se v Colskem časniku odločili, da predstavimo enega izmed njih. Janez Škvarč, po domače »iz Grahovnika«, je »lesar po poklicu in po duši«. Opravi namreč srednjo lesno šolo, zaposlen je pri proizvajalcu pohištva in tudi v prostem času – poleg tega, da je zagrizen planinec in deskar – izdeluje lesene umetnine.

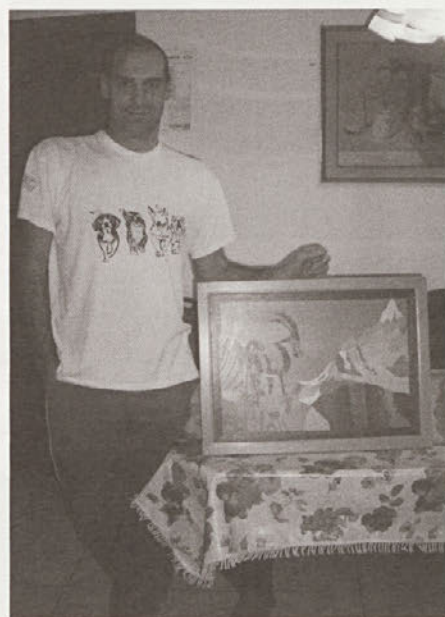
Njegova posebnost so t. i. intarzije. Večinoma poznamo intarzijo kot krasilno tehniko pohištva, kjer se tanki listi furnirja različnih barv

Marija z detetom Jezusom.
Foto: Dušan Koren

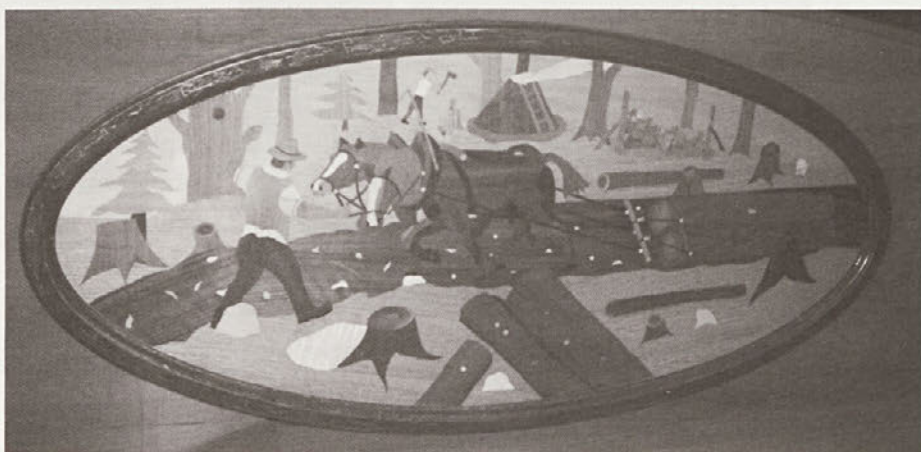
Janez se je z intarzijami srečal že v srednji šoli, ko so jih izdelovali pri praktičnem pouku. Njegov prvi izdelek – štirinožni stolček s šahovnico je bil torej narejen že takrat. Resneje pa se je začel ukvarjati s tem približno štiri leta nazaj s pomočjo in vzpodbudo sodelavca, ki tudi izdeluje intarzije in jih razstavlja. Janez pove, da si za ta konjiček vzame čas predvsem v zimskih večerih in v slabem vremenu, torej kakšni dve uri na dan. Ker pa gre delo, ki zahteva natančnost in potrpežljivost, mu lahko intarzija formata petdesetkrat

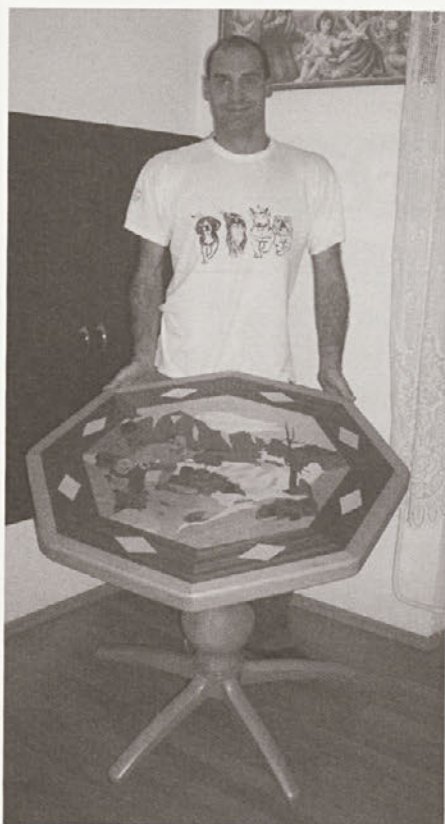
Največja intarzija, ki jo Janez hrani doma: spravilo lesa po starem in kurjenje kope v ozadju.
Foto: Dušan Koren

Janez s svojo prvo intarzijo, na kateri je motiv iz gorskega sveta.
Foto: Dušan Koren

sestavijo v cvetlični, krajinski ali drug okras ter nalepijo (furnirajo) na površino manjvrednega lesa. V uporabi je že od antike, v Evropi pa je priljubljena od 17. stoletja naprej. Kot oblika domačega samouškega znanja in konjičkarstva je na Slovenskem dokaj razvito izdelovanje lesnih intarzij, prav tako pa tudi intarzij, izdelanih iz slame in kamna. Vendar večina po likovni strani ne presega ljubiteljske ravni.

Miza, ki jo je Janez v celoti izdelal sam. Na intarziji, ki krasi vrhno ploščo, lovec meri s puško na jelena.
Foto: Dušan Koren

Motiv živali, ki jo v zadnjih časih tudi pri nas vse pogosteje srečujemo ...
Foto: Dušan Koren

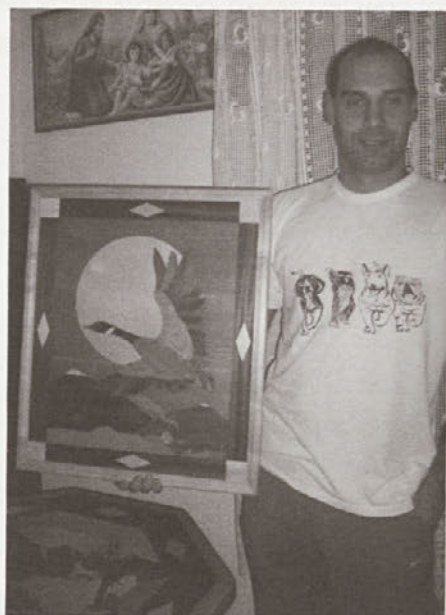
štirideset centimetrov vzame do štirideset ur dela, kar poleg službe pomeni dva do tri tedne.

Njegove intarzije nastajajo tako, da si na osnovni furnir (ponavadi je to kak mehkejši les, na primer lipa) izriše skico, ki si jo je sam izmislil, ali motiv prerišče. Kot smo lahko na lastne oči

videli, Janez večinoma izbira motive iz narave, na primer iz gorskega sveta ali kmečke motive. Na izrisano skico potem lepi koščke furnirja različnih barv in oblik.

Furnir ponavadi kupi in iz njega s posebnim skalpelom ali z »olfa« nožem izrezuje delce. Zanimivo je to, da so leseni delci na intarziji

iz različnih tipov lesa (od javorja, jesena in oreha do raznih tujih vrst) in so vsi naravne barve. Kot že omenjeno, je delo zelo natančno, saj se koščki furnirja, ki je debel od 0,3 milimetra naprej, pri rezanju pogosto lomijo. Ko so vsi koščki postavljeni na svojem mestu, jih Janez zlepi skupaj z lepilnim trakom in jih na nasprotni strani namaže z lepilom ter prilepi na prvotno ploskev ter vse skupaj stisne oziroma »spreša«.

Z intarzijo na kateri je upodobljena leteča raca.
Foto: Dušan Koren

Preden koščke prilepi na ploščo, ne smejo biti na močnem soncu ali na vlagi, saj lahko spremenijo prvotno obliko. Ko se intarzija posuši, jo je potrebno zbrusiti in pogladiti ter na koncu premazati z zaščitnim lakom. Janez intarzije večinoma uokvirja, da dobijo funkcijo stenske slike. Pri njem doma smo jih videli kakih deset. Kar

Svetnik, ki je Janezu verjetno blizu: sveti Bernard – zavetnik planincev.
Foto: Dušan Koren

nekaj iz svoje zbirke jih je že prodal in pravi, da jih bi z veseljem tudi v prihodnje.

Izdelovanje intarzij zahteva tehnološko znanje in poznavanje najrazličnejših vrst uporabljenega materiala ter njihovih lastnosti. Vendar pa moraš imeti poleg tega, kar se naučiš v šoli in skozi življenje, pri izdelavi tovrstnih umetniških del tudi nekaj »umetniške žilice« - tako pri risanju skice kot pri izbiri barve in oblike furnirja ter pri sestavi intarzije v celoto. Dodatno pa je pomembna tudi ljubezen do tega dela, potrpežljivost pri ročni

Še motiv, ki prihaja z one strani luže - Indijanec.
Foto: Dušan Koren

obdelavi vsakega koščka posebej, kar celotno delo še toliko bolj ovrednoti. In vse to Janez nedvomno ima.

Franka Koren

Storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter pluzenje cest

LEON AMBROŽIČ s.p.
SANABOR 5, 5271 VIPAVA
GSM: 070/756-731

Vaški posebnež

Jožef Benčina – Jože Medetov

Lani je minilo sto let od rojstva Jožefa Benčine ali po domače Medetovega Jožeta. Bil je vaški posebnež, ki je pustil globoke sledi v ljudskem spominu na Colu in bližnji okolici. Bil je nadvse zanimiv človek, zaznamovan z dvema vojnama, težkimi medvojnimi časi in revščino po osvoboditvi. Po drugi strani pa je bil bogat v besedi, obdarjen z izrednim spominom in zelo dovzeten za učenje tujih jezikov. Odlično je govoril italijansko, dokaj dobro pa tudi nemško, angleško, francosko in celo rusko. Lahko bi rekli, da je bil žrtev časa in razmer, v katerih svojih talentov ni mogel razviti, vendar pa jih je znal vedno izkoristiti sebi v prid.

Rodil se je na Colu 23. decembra 1907. leta in tu preživel otroštvo. Z dvajsetimi leti je odšel v Gorico, kjer se je izučil za mizarja. Nato je do 2. svetovne vojne delal za razna podjetja kot sta Petruco ali Del Angelo. Gradili so vodovode in ceste na našem območju, med drugimi tudi cesto proti Sv. Duhu. Jože je sodeloval pri izdelavi opažev, obenem pa je bil zaradi odličnega znanja italijanščine tudi posrednik med podjetji in domačini glede odkupov zemljišč in pri drugih spornih zadevah.

Med 2. svetovno vojno je bil italijanski vojak, po kapitulaciji Italije pa se je s 4. armado vrnil v Jugoslavijo. Konec vojne je dočakal na vojaškem letališču v Beogradu in se nato vrnil na Col. Po vojni se ni več zaposlil, preživljal se je s priložnostnimi deli in v letih po vojni mu dela verjetno ni nikoli zmanjkalo. Obenem pa je razvijal tudi edinstven slog pripovedovanja in poustvarjanja, s svojimi zgodbami in deklamacijami je znal vedno pritegniti pozornost. Še prav posebej pa je užival, kadar se je v vasi ustavil kak tujec in se je lahko

izkazal z znanjem tujih jezikov. Verjetno je tisti tujec obenem izvedel tudi marsikaj o njegovem zanimivem življenju. Znašel se je prav v vsakem položaju. Zgodba pravi, da je nekoč,

Portret Joškota Medetovega.
Foto: arhiv Srečko Rudolf

bil je v svinčenih časih, ko so nekaj popravljali pri cerkvi, prišli miličniki poizvedovat, ali jim župnik kaj plačuje za to delo. Miličnik je naletel ravno na

Jožeta in ta mu je odgovoril da ne, da delajo zastoj, udarniško. Miličnik je hotel seveda vedeti, kako se potem-takem preživljajo, kako si kupijo hrano ali obleko? Jože mu je mirno odvrnil: »Glejte, sedaj nosim te angleške vojaške hlače in dokler bodo, bodo. Ko bodo pa razpadle, potem bom pa gol.« Menda se je miličnik samo obrnil in odšel in ni nikogar več ničesar spraševal.

Če je le mogel, je Jože pripovedoval zgodbe iz svojega življenja ter deklamiral raznorazne pesmice – in to vsem in vsakomur, ki ga je le hotel poslušati; pa naj je bilo to v gostilni, pri delu ali po hišah. Seveda je bil vesel, če je v zameno dobil kaj za podzob ali kozarec vina. Zahajal je tudi v našo hišo in njegova podoba se prepleta z mojimi najzgodnejšimi spomini. V spominu ga hranim tam nekje med drugimi vaškimi posebneži kot sta bila Janez Markov ali pa stari Klementin, z njegovimi lonci in marelami, ali Mica Mrkceva z njeno bisago, v kateri se je vedno našel kakšen sadež.

Vsi so zahajali v našo hišo, toda že takrat me je najbolj zanimal prav Jože. Živo imam v spominu njegovo podobo, klobuk, orlovski nos, dolgo suknjo in od kajenja počrnele prste. Nosil pa je tudi prstan, ki si ga je med vojno sam izdelal. Njegovih obiskov pri nas se sicer le medlo spominjam, dobro pa se spominjam mojih obiskov v njegovi »čumnati« pri Medetu. Vanjo si prišel po ozkih lesenih stopnicah in nato preko kratkega lesenega »ganka«. Bila je preprosto opremljena. Desno od vrat je stal »birštat«, nato levo omara in postelja. Najbolj zanimiv pa je bil prostor nad posteljo. Tam so visele raznorazne slike, podobice in tudi prava odlikovanja, vse na gosto drugo ob drugem. Jože mi je včasih razlagal, kje je katero dobil, ob kakšni priložnosti in kaj pomeni. Govoril je tudi, da je med vojno rešil veliko ljudi, da je bila zato odlikovan. Nekoč je izpod postelje potegnil staro šolsko torbo, iz nje pa pravo pravcato zlato medaljo. Ne spominjam se več, kaj je pisalo na njej in ali je sploh bila res zlata ali morda samo pozlačena. O njej mi ni nič povedal, ampak jo je pa skrbno zavil v košček blaga, jo potisnil nazaj v torbo in shranil pod posteljo. Včasih je bil zelo zgovoren, zopet drugič pa ni vedel kaj početi z menoj. Takrat sem se tiho izmuznil skozi vrata.

Tudi pozneje, ko sem že nekoliko odrasel, je ostal prisoten v mojem življenju, tu in tam sva se srečala na vasi, ali pa se je oglasil pri nas doma. Še bolj pa je bil prisoten v besedah in pogovorih odraslih ob različnih priložnostih. Tako e bilo tudi nekoč, ko smo imeli kolone. Odrasli so med malico govorili o tem, kako da je nekoč nekaj ušpičil Jhani Smrčkovi. Ta ga je zato pobarala: »E, Jože, le kdaj te bo srečala pamet?« On pa ji je veselo

odvrnil: »O, saj me je že, maloprej, tam gor pri cerkvi... in tudi tebe je pustila pozdravit!« Takrat so vsi padli v bučen smeh in morda se mi je prav zato ta zgodbica tako vtisnila v spomin.

Posebno poglavje njegovega življenja so bili njegovi obiski v Frati in pri Korenu na Vodicach. Lahko bi rekli, da je na teh dveh domačijah našel svoj drugi dom, našel je toplino in sprejetost, tisto kar je pogrešal vse življenje in pa seveda zvesto poslušalstvo. Kako naj sicer razumemo, da je skoraj trideset let zahajal tja, vsako nedeljo, velikokrat pa tudi med tednom in to v vsakem vremenu. Srečko Fraterski se njegovih obiskov še vedno živo spominja. Ko sem ga nekega novembrskega večera obiskal, mi je o tem navdušeno pripovedoval. Najprej je povedal, da se je Jože pri njih verjetno tako udomačil, ko je pomagal pri obnovi hiše, takoj po vojni. Pokazal mi je tudi dvoje vrat, ki so Jožetov izdelek in jih še vedno uporablja. No, od takrat je bil Jože njihov reden gost. Prihajal je peš, po drugi nedeljski maši. Usedel se je na svoj prostor za mizo, ki je bil rezerviran zanj, in takoj začel pripovedovati. Najprej je obdelal tedenske novice, povedal je, kaj je počel med tednom in tudi kaj je župnik Boris povedal pri maši. Vmes je, če je ravno tako nanoslo, oddek-

lamiral tudi kakšno pesmico, takole za predjed. Potem je bilo kosilo, po kosilu pa se je začel glavni nastop. Pripovedim so sledile pesmice in če je bil na pravi volji, so se mu morali popolnoma posvetiti. Otroci so morali sedeti pri miru in ga poslušati. Še prav posebej pa se je izkazal, če so v Frati dobili obiske. Takrat je prekosil samega sebe in postal prava medijska zvezda in seveda požel splošne ovacije. Srečko pravi, da je bil več kot vaški posebnež, pa tudi z nazivom svobodni umetnik, ga ne bi označili dovolj dobro. Menda ga je župnik Boris Čibej označil za drugega Goriškega slavčka in na to je bil Jože zelo ponosen.

Njegova druga nedeljska postaja je bila pri Korenu, najbližjemu sosеду,

Joško Medetov s skupino Vodičarjev.
Foto: arhiv Srečko Rudolf

dobrih deset minut hoje iz Frate. Tja se je odpravil okrog druge ure popoldne. Tudi tam je najprej nekaj pojedel. Korenova Antonija se spominja, da ni bil popolnoma nič izbirčen, vse kar si postavil predenj je pojedel z neverjetnim tekom. Če pa mu slučajno ni bilo kaj dati, je kar sam stopil v »špajz«, kjer so imeli krompir, in si ga kar sam malo pokuhal in nato pojedel, čeprav je bil še napol surov. Pa še eno zanimivo mi je povedala Antonija. Bilo je za pusta. Jože je prišel, ko je ravno cvrla krofe. Začel jih je kar vroče jesti in to tako hitro, da jih je komaj sproti cvrla. Na vse tiste krofe pa je popil še polno skledo kislega mleka. Potem se je ulegel na peč, da bi v miru zaspal. Toda tisto noč ni spal, kajti vso noč ga je gnalo in verjetno so bili zaradi njegovega »štorkljanja« od peči do stranišča in nazaj, tudi domači ob kako urico spanja. Seveda je tudi svoje nedeljske obiske pri Korenu začinil s svojimi zgodbicami in pesmicami. Navadno se je tam tudi za kako urico ulegel in se nato počasi vrnil v Frato. Potem, pod noč pa nazaj proti Colu. Na stara leta ga je na Col z mopedom zapeljal kateri izmed Fratarjevih fantov.

Tako nekako so potekala Jožetova tedenska nedeljska vasovanja v Frati in pri Korenu. Seveda je pri obeh hišah večkrat tudi prespal. Še posebej pozimi, ali pa ko so kaj »tišlarili« ali izdelovali »kusja« in oselnike. Včasih je pomagal tudi pri košnji ter drugih opravilih in tudi tu ni mogel iz svoje kože - vsako priložnost je izkoristil za pripovedovanje. Za vsako priložnost je imel pripravljeno pesmico, pa naj je šlo za poroko, rojstni dan ali pogreb. Še posebej pa če je šlo za ljubljeno osebo. Korenov Tone se spominja, kako se je Jože neke nedelje popol-

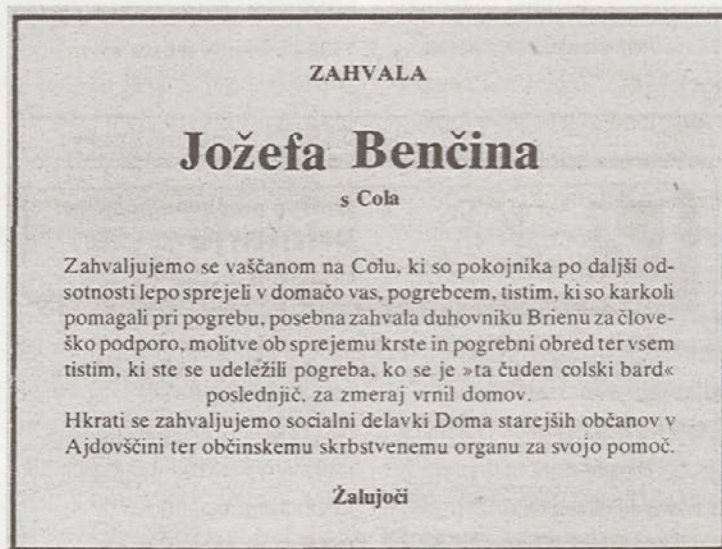
dne odpravil proti Frati. Za Korenovo hišo, malo pred ovinkom je srečal svojo neuslišano ljubezen Jožo (bila je mojstrica v tovarni Alpina). Takoj jo je prijel za roke in ves zasanjan začel: »Pod klančkom sva se srečala, prav mило se pogledala...« In potem jo je cele pol ure držal tam in ji deklamiral same ljubezenske pesmice. Tone pravi, da je kar lebdel ob njej in govoril in govoril. Žal mu tudi vse pesmice in vsa zgovornost niso pomagale. Čeprav je imel tudi druge simpatije, je vse življenje ostal sam.

Leta seveda tudi njemu niso prizanašala. Postajal je vse bolj sklerozen in zadnja leta življenja je preživel v domu upokojencev v Ajdovščini in verjetno tudi tam navduševal s svojimi zgodbicami ter deklamacijami. Umrli je v šempetrski bolnišnici konec avgusta 1986. leta. Pokopan pa je na Colu.

To je na kratko opisano življenje vaškega posebneža Jožeta Medetovega. Škoda je, da se niso ohranile njegove deklamacije, ki so bile njegovo ogledalo, njegova duša. Vsi se jih spominjajo, toda spomin je skozi leta obledel in jih pomešal med seboj. Hvala Srečku Rudolfu, Antoniji in Tonetu Korenu ter Lenartu Škvarču, da so si vzeli čas, da smo skupaj brskali po spominu in Jožetov lik skušali iztrgati iz pozabe.

Ko sem se poslavljaj od Korenovih, kjer smo skupaj obujali spomine na Jožeta, mi je Tone še dejal: »Vidiš, sedaj se uresničujejo njegove besede. Dobro se spominjam, kako je večkrat rekel, da se ga ne bo kar pozabilo, da bodo o njem še dolgo govorili!«

Simon Škvarč

Osmrtnica, ki je bila v petek, 5. septembra 1986 objavljena v Primorskih novicah. Priimek župnika je napačen - »Brien« namesto »Bric«.

Ivan Rudolf – Malnarjev z Vodice

(v spomin)

Rano sobotno jutro sredi julija lanskega leta 2007. Sonce je komaj osvetlilo severni rob Svetega Duha, Vodice še mirujejo, za kosci so prve r'dunice¹, čez dolino se tu in tam sliši vrisk ... Tokrat smo na polento² kosili Suhovrško s'nožet na Vodicach, tisto pod cesto, ki pelje k Svetemu Duhu. Zopet se je zbrala stara ekipa, enkrat na leto se dobimo skupaj, da kakšno rečemo, si povemo kakšno šalo in seveda pokosimo »odkazano« senožet.

Sredi brušenja kose, ko osla poje svojo značilno pesem in se telo malo od-dahne od nevsakdanjih gibov, sem uzrl osebo, ki je od Malnarjevih ob potoku, skozi rosne liste lapuha in obvodno šavje, hitela proti nam. S koso v roki je za seboj puščala dobro vidno sled.

'Le kdo bi to bil?', sem pomislil, 'Kdo je zamudil precej zgoden odhod s Cola?'

»Bogdaj!«, je pozdravil Ivan Rudolf – Malnarški z Vodice, ko je prišel med nas. Brez besed se je postavil v vrsto in tudi njegova kosa je zapela znani »šššk, šššk ...«

Priznati moram, da smo bili vsi kosci precej presenečeni, saj je Ivan prišel povsem nenapovedano. Kasneje, pri polenti, je povedal, da ga je k prihodu spodbudilo vriskanje, ki se je tu pa tam slišalo s Suhovrške senožeti.

Ivan je prišel v našo družbo tudi letos, saj je lani obljubil, da pride. Ko sem ga takole opazoval pri košnji, se nisem mogel načuditi, s kakšno lahkoto je kosil. Njegova pot³ je bila skoraj enkrat širša kot moja, gibi pa lahkotni, kot bi se igral. Enkrat sem namenoma kosil tik za njim, saj sem hotel preveriti, kako hitro pelje svojo pot⁴. Kmalu sem ugotovil, da bi mu, kljub razliki v

Ivan Rudolf – Malnarjev z Vodice.
Foto: Simon Škvarč

letih in dejstvu, da je kosil precej širšo pot kot jaz, le s težavo sledil. Leta izkušenj in hektari pokošenih travnikov so naredili svoje.

Pred polento, ki jo je za malico pripravil Pavel Peljhan – Jurjev, je sledilo še »obvezno« fotografiranje in na začudenje vseh je Ivan stopil tudi

pred televizijsko kamero ter odgovarjal na novinarjeva vprašanja. Potem smo se poslovili in si obljubili, da se naslednje leto zopet vidimo. Začetku septembra pa nas je presenetila novica, da je Ivan tiho za vedno odšel od nas. Zdaj vem, da prihodnje leto njegova kosa ne bo več rezala mehke trave. Potiho, kakor je živel, nas je Ivan zapustil.

Imel sem srečo, da sem se v zadnjih letih velikokrat srečal z njim. Skupaj z bratom Tonetom sta mi povedala veliko zgodb in marsikatero od njih smo kasneje vključili v knjigo *Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko!* Posodila sta mi veliko razglednic in fotografij iz časa 1. svetovne vojne, ki smo jih z veseljem objavili in predstavili na istoimenski razstavi.

Z Ivanom se je bilo vedno prijetno pogovarjati. V poznavanju krajevne zgodovine je bil pravi »leksikon«, zanimiv je bil njegov pogled na sedanost. Dobro je poznal težave, ki v današnjem času pestijo okolje, imel je mnogo zamisli za rešitev trenutnega stanja. Žal Ivanu ni bilo usojeno, da bi

te spremembe dočakal!

Ko se sedaj občasno ustavim pri Malnarjevih na Vodica, nič več ne slišim pozdrava: »Bogdaj, bogdaj!« Stolica ob štedilniku, tik za kuhinjskimi vrati, je prazna ...

Lucijan Trošt

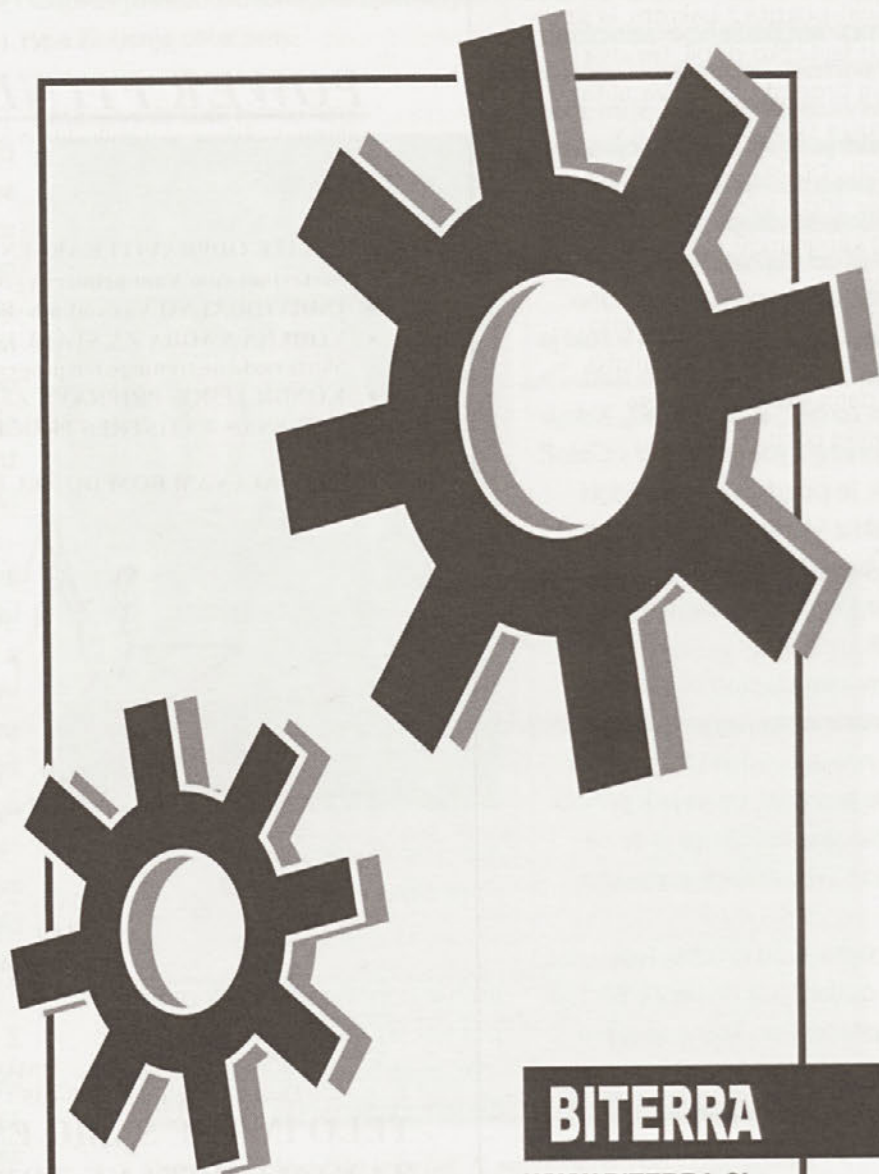
*Tone Bajc (levo) in Ivan Rudolf v pogovoru med "pavzo", ko se telo malo zravna.
Foto: Lucijan Trošt*

¹ r'dunica: pokošena trava, ki ostaja za koscem

² na polento: ročna košnja, lokalni izraz

³ pot: širina travnika, ki ga kosci z enim zamahom kose

⁴ pelje svojo pot: kako hitro kosi

BITERRA
WWW.BITERRA.SI

Spomini Slavke Ulinove

Veliko let so cerkovniško službo opravljali pri Ulinovih. Oče Slavke Ulinove, Franc Bizjak, je bil mežnar in ona mu je že od malega pomagala. Vprašali smo jo, kako je bilo v tistih časih, in zapisali njeno pripovedovanje

Moja mama se je poročila k Ulinovim od Markovih s Križne gore. Pisala se je Benčina Pepca. Njen mož je zgodaj umrl in ji zapustil kopico otrok, za katere je morala odslej skrbeti sama. Bilo je zelo težko, zato je iskala priliko, da bi se znova poročila. Tudi moj tata je bil že poročen. Živel je pri Mežnarjevih. Njegova prva žena je bila iz Gozda in se je pisala Kovšca, je pa tudi ona kmalu umrla. Tudi onadva sta imela veliko otrok. V drugem zakonu sem se jima rodila le jaz, Slavka, saj sta se oba poročila že bolj priletna.

Tata je bil zelo skrben mežnar. Pred njim je za cerkev skrbel njegov oče, zato se reče pri Mežnarjevih. Ime mu je bilo Bizjak Marko. Ko ni mogel več opravljati mežnarije, jo je prepustil sinu Francetu, mojemu očetu. Oče je po poroki z drugo ženo hodil mežnarit v cerkev od Ulinovih vse do 2. svetovne vojne. Poročil se je leta 1922, mežnarijo pa je prevzel že prej, ko je bil še doma in jo je opravljal vse do leta 1945, ko je umrl. Pokopal ga je gospod Petrič. Pri nagovoru ga je pohvalil, da je bil zelo vesten in da je prihajal v cerkev vsak dan v vsakem vremenu – v snegu, dežju in vetru.

Spominja se, da je nekoč prišel v cerkev gologlav in v slabem vremenu,

ko pa ga je vprašal, zakaj je prišel brez klobuka, je rekel, da ni bilo časa, da bi ga poiskal, ker se mu je mudilo. Oče je hodil zvonit vsak dan. Pogosto sem tudi jaz hodila z njim, saj me je imel zelo rad. Skupaj sva zvonila predvsem opoldne in zvečer, drugače pa je zvonil sam. Če sva zvonila oba, je on

Slavka Bizjak - Ulinova (levo) in Ančka Pregelj - Brjaška fotografirane pred Ulinovo hišo. Foto: arhiv Slavka Bizjak

odšel v zvonik »tenklat«, jaz sem pa zvonila spodaj. To je bilo predvsem ob nedeljah in praznikih za mašo in takrat, ko sva zvonila sveto jutro.

Mene je bilo ponoči zelo strah. V cerkev sva šla po vasi po temi, brez luči. Strah je bilo tudi očeta – to sem opazila, saj ko sva vstopila v cerkev, je najprej pogledal po cerkvi po kotih in večkrat tudi v spovednico. Ko se je prepričal, da ni nikogar, sva šla naprej. Nato sva prižgala sveče. Ena je gorela pri kropilnem kamnu, drugo je dal meni, s katero sem šla v zvonik, eno pa je obdržal sam, ko je šel k zvonovom »tenklat«. Ko se je oče povzpел po stopnicah, sem iz strahu hitro založila vrata z deskami, da ne bi slučajno kdo vstopil. Tudi glavo sem si večkrat zavijala v plet, saj sem si mislila, da sem tako bolj varna, nekoliko pa tudi, da mi je bilo toplo. Tako sva zvonila.

Z očetom sem hodila zvonit, odkar pomnim, odkar sem bila še prav majhna. Zjutraj, ko sva šla v cerkev, je še cela vas spala. Le v redkih hišah je bilo opaziti luč. Pri Brjaških so bili vedno že pokonci. Tu so zgodaj vstajali, ker so imeli pekarno in je bilo potrebno pripraviti kruh do časa. Mislila sem si: »Srečni ljudje, ki lahko spijo.« Zjutraj, ko je bilo treba v cerkev, sem bila včasih zelo zaspana. Prosila sem: »Tata, tako sem še zaspana.« »Daj, vstani,« me je vzpodbujal, »dal ti bom 2 liri.« in sem šla.

Takrat je bila maša vsak dan. Oče je hodil v cerkev že ob 5. uri. Vedno

je bil kdo za spoved. On je odklepal cerkev in šel po gospoda. Obvestil ga je, če so ljudje čakali za spoved. Iz cerkve je pa vedno prihajal zadnji. Bil je zelo vesten. Gospod Petrič je večkrat oznanil mašo: »Za pokojnega Franca, ki je bil tako zvest svoji službi.«

Mežnaril je nekako od 1920. do 1945. leta, skupaj celih 25 let, nato pa je mežnarijo prevzel Franc, njegov sin, ki je bil oženjen doma. Po njegovi smrti je prevzel mežnarijo za nekaj časa Tone, nato pa Viktor, ki pa ni bil v sorodstvu z našo rodovino. Viktor je bil tudi vesten mežnar in mežnarija mu je prav ležala. On je mežnaril kakih 28 ali 29 let, po Viktorju pa je prevzela Klavdija, ki je tudi že prej pomagala. Rada je opravljala to službo, prižigala sveče, pomagala v zakristiji, zvonila. In tudi Ančka je zelo veliko naredila za cerkev.

Z Ančko sva bili dolga leta krasilke cerkve. Jaz sem v cerkvi pomagala celo življenje. Po smrti mojega očeta sem pomagala Mežnarjevim. Ko je Franc mežnaril, so njegova dekleta krasila in čistila cerkev. Pomagala sem jim, ker sem ta dela opravljala že prej sama in ker sem bila v sorodstvu, saj so takrat vse, kar je bilo v zvezi s cerkvijo, opravljali Mežnarjevi. Ivana Zogarska, mama od Ančke, je prala in likala. Živel je pri Smrdetovih. Imeli so zelo malo prostora v hiši. V kuhinjo je prinesla veliko desko in na njej likala prte in srajce. Med vojno so pogoreli, zato so se morali preseliti in niso imeli več prostora. Skrb za perilo je nato prevzela tvoja mama, Tončka. To je bilo med vojno, ko je bil na Colu gospod Petrič. Likala je vse do svoje smrti. Tudi tvoja mama je zelo veliko naredila za Cerkev. Vsako nedeljo popoldan se je pri vas likalo in urejalo

cerkveno perilo. Ona je likala zelo natančno, kakor tudi Marija, ki ji je pomagala.

Ko je mežnarijo prevzel Viktor, sva z Ančko skrbeli za krašenje in čiščenje. Postavljali smo tudi božji grob. Bil je lesen in smo ga postavljali v Marijino kapelo. Pozneje so se te kulise uničile. Ko je bila spoved, smo postavljali spovednice. To delo je bilo zelo težko in nerodno. Postavljali smo tudi jaslice. Bile so bolj skromne kot danes in skoraj vedno enake. Danes je to bolj urejeno. Vse to je pripadalo mežnariji. Ko je bil tata še živ, smo od Ulinovih skrbeli za cerkev.

Ančka je kdaj potožila, da verjetno dela ona več v cerkvi kot Viktor. Skrbela je tudi za zvonjenje. Viktor je namreč večkrat pozabil, takrat ga je spomnila ali pa sama odšla v zvonik. Z Ančko sva imeli zvezek, v katerega nam je gospod Petrič napravil simbolno skico oltarja, v katero sva vnašale postavitev cvetja za večje praznike. Še vedno imam to knjižico, kjer imam zabeleženo, kako je bil oltar okrašen za posamezne praznike. To evidenco smo vodili dolga leta. Ančka je po celem Colu iskala rože. Vsako soboto je prišla v določene hiše in vprašala: »Dober dan, sem prišla vprašat, če imate kako rožo za v cerkev.« Še se spominjam, kako je prinašala rože v cerkev, ki jih je mukoma nabirala po vasi. Včasih se je potožila: »Veš, ljudje so hudi name, da jim bom vse polomila po vrtu, ne dajejo radi rož za cerkev.«

Za večje praznike sva šli kupovat rože v Staro Gorico. Imeli smo težave, kako prenesti rože čez mejo. Velikokrat je morala plačati kazen. Cariniki so vprašali: »Kam nesete

rože?« Vedno je povedala po pravici, ni se znala lagati. »Za cerkev.« Če bi povedala, da je za kako veselico, bi bilo vse v redu. Na carini so bili predvsem Srbi, ki tega niso hoteli razumeti. Običajno so jo poklicali v poseben prostor in ko je prišla ven, je potožila: »Veš, da bom spet morala plačati kazen, ma nikomur ne povej.« Največkrat sem ji pomagala plačati. Za rože smo nabrale malo denarja, saj ljudje tudi niso imeli, da bi dali. Večino denarja sva prispevali sami in nato sva morali plačevati še kazen. Marija Mejakova je vedno rada dala in Slavka Boselnova tudi, njih se spominjam. Tistih, ki niso nikoli dali ali so se celo razburjali zaradi tega, teh se pozneje ni več vprašalo.

Dolga leta sta za krasitev colske cerkve in oltarja skrbeli Slavka Ulinova in Ančka Brjaška.
Foto: arhiv Slavka Bizjak

Da, dobra je bila Ančka. Sedaj, ko je ni več, jo zelo pogrešam. Ančka je šla v večnost. Mi še čakamo, da pridemo tja. Gotovo je pri Bogu, saj je naredila

toliko dobrega v življenju. Ko sem sama, mi je tako dolgčas po naših. Vsi so umrli. Človek z leti postane osamljen. Z mlajšo generacijo se ne moreš tako pogovarjat. Pogrešam Ančko, Marijo, Rozo, Janeza in vse druge znane, ki jih ni več. Vsi moje »glihe« so že odšli. Tudi Janez Grahonski je rekel: »Posedi še kratek čas pri meni, nobenega nimam več.« Potem je prijel harmoniko, da bi zaigral, pa je rekel: »Tudi za igranje mi ni več mar.« Za tebe je drugače. Ti imaš vsaj otroke, ti ne občutiš take tesnobe.

Takrat je bilo hudo in revščina, vendar smo bili kljub temu bolj srečni. Sestavni del življenja je bila cerkev in maša. Sedaj ljudje sprejemajo to bolj kot obremenitev, odveč jim je in jim ne daje zadovoljstva, zato so nesrečni. Če sama nisem šla k maši, sem bila ves dan nesrečna in se nisem počutila dobro. Takrat so bili lepi časi.

Lepo je bilo pri gospodu Petriču. On je skrbel za zbor. Pred tem je skrbel za petje Sever. Tudi on je bil zelo delaven. Prepisal je veliko not, partitur. Še dogo po vojni so uporabljali njegove prepise. Imel je zelo lepo pisavo.

Moj oče je bil tudi colski župan. To je bilo pod Italijo in takrat se je reklo »podesta«. Še hranim njegovo vizitko »Francesco Bizjac, podesta del comunne del Zolla.«

Sever je bil pa colski sluga. Po vasi je raznašal razna obvestila in ob nedeljah razglašal pred cerkvijo. To je bil običaj tistega časa. Stal je pred cerkvijo ob ograji in bral obvestila, ki so bila za vse vaščane. Mi smo stali po stopnicah ali na cesti in poslušali. Danes prejemo veliko obvestil

po pošti ali pa prečitamo na oglasni deski. Takrat ni bilo tako. Tudi zato je bilo potrebno, da so se predvsem gospodarji udeležili nedeljske maše. Pozneje je pred cerkvijo oznanjal še Koren – on je bil zadnji, ki je opravljal to službo.

Sever me je imel zelo rad. Napisal mi je tudi v spominsko knjigo, ki jo še vedno hranim kot drag spomin. Napisal pa je takole: »Cvetki dragi, Slavki zlati, kaj hočem v knjigo zapisati? Nekaj hočeš, da ti zložim, da bo od Severja spomin. Slavka, moje bo veselje, želim, da spolnijo se mi te želje, da struna tvojega glasu

naj vedno poje v čast Bogu. Tam ob rajnikih na gomili, poslušamo tud tvoj glas mili, ki nam sega v srce, a oči nam se solze. Na pepelnični dan, napravil sem ti ta seznam. Leta 1951.«

Tata in Sever sta bila velika prijatelja. Vsako popoldne sta bila skupaj v vaški gostilni, kjer sta pila in se veselila.

S Slavko Ulinovo se je pogovarjal

Ivan Pregelj

JIMMY SKI SERVIS

V SERVISU NUDIM:

SERVISIRANJE SMUČI IN BORDOV:

- popravila poškodovanih smuči in bordov
- obnova drsne obloge
- impregniranje smuči in bordov
- poliranje smuči in bordov
- ROČNO brušenje robnikov
- montaža / premontaža vezi

Za dodatne informacije:

GSM: 041/ 387-680 (po 15. uri)
David

e-mail: Jimmy.skiservis@gmail.com

Peti tek Col-Sv. Gora. Prvega je štiri dni pred smrtjo tekel Silvo Tratnik - Buba. V spomin nanj vsako leto skupina »pravih tekačev - prijateljev Bube« ponovi tek, ki je kot pravijo, kljub hudim naporom pravo doživetje. Udeležba je vsako leto večja.

Foto: Anton Tratnik

*Zmagovalec letošnjega Bubinega teka
Simon Alič.*

Ekipa za izvedbo Colske nedelje s sodelavci na zasluženem izletu.

Tokrat si hrvaški ribiči niti pomisliti niso upali na ribarjenje slovenskih vodah.

Najstarejša ekipa letošnjega turnirja generacij.

Komentar boljših polovic: »Če bi bili doma tako gajstni ...«

Na letošnji Colski nedelji nastopal ansambel Nanos.

Kar se tiče vremena, je letos Miklavž popolnoma zatajil, namesto zimske idile je prinesel obilico dežja!

Pozdrav iz Cola

Čol leta 1914. Šolsko poslopje je dozidano, zvonik nove cerkve pa je še brez ure.

Vir: arhiv Franc Černigoj